

Evangeliet etter Matteus

Slektstavlen til Jesus

¹ Dette er forfedrene til Jesus Kristus*, den lovede kongen, som var etterkommer til kong David og Abraham:

² Abraham, Isak og Jakob var far til Juda og brødrene hans. Videre fulgte:

³ Juda og Peres, som var tvillingbror til Serah,

og moren het Tamar. Så kom: Hesron,

⁴ Aram Amminadab, Naksjon,

⁵ Salmon, Boas, og moren het Rahab.

Etterpå finner vi: Obed, og moren het Rut, Isai, som ble far til

⁶ kong David.

Salomo, som var sønn til Batseba, enken etter Uria. Videre:

⁷ Rehabeam, Abia, Asaf,

⁸ Josafat, Joram, Ussia, ⁹ Jotam, Akas, Hiskia,

¹⁰ Manasse, Amos,

* **1:1** "Kristus" betyr "den salvede" på gresk. Blant Israels folk ble konger, prester og profeter salvet med olje før de begynte oppgaven sin. Gud hadde ved profetene lovet å sende en salvet konge som skulle herske over alle folk. Jødene ventet på at denne kongen skulle gjenopprette Israel som nasjon. Det hebraisk ordet "Messias" betyr også "den salvede".

- 11 Josia, som var far til Jojakin og hans
brødre,
som ble født ved den tiden da folket ble ført
bort til fangenskap i Babylon, og Jojakin.
12 Etter å ha blitt ført bort til Babylon, fulgte:
Sealtiel, Serubabel,
13 Abiud, Eljakim, Asor,
14 Sadok, Akim, Eliud,
15 Eleasar, Mattan, Jakob,
16 og Josef. Josef var mannen til Maria og
hun var mor til Jesus Kristus.

17 Disse personene utgjør 14 slektledd fra
Abraham og fram til kong David, 14 slektledd
fra kong David og fram til tiden da jødene ble
ført bort til Babylon og 14 slektledd fra epoken i
Babylon og fram til Jesus Kristus.

Jesus blir født

18 Da Jesus Kristus ble født, gikk det slik til:
Hans mor Maria var trolovet og skulle gifte seg
med Josef. Men allerede før de var gift, ble hun
med barn ved Guds Hellige Ånd.† 19 Josef, hennes
kommende mann, så da ingen annen utvei enn å
skille seg fra henne i stillhet. Han ville leve etter
Guds bud, men ønsket ikke å skjemme ut Maria
offentlig.‡

† 1:18 Den jødiske trolovelsen var mer forpliktende enn vår
tids forlovelse, og kunne bare brytes ved en skilsmisse, men noe
seksuelt samliv fikk ikke forekomme. ‡ 1:19 Josef ville skrive
under de nødvendige papirene for skilsmisse, men ikke la Marie
bli dømt offentlig og bli steinet, som han kunne ha gjort.

²⁰ Mens han fortsatt grublet på hvordan han skulle løse problemet, viste en Herrens engel seg for ham i en drøm.

Engelen sa: "Josef, du som er etterkommer av kong David, du skal ikke nøle med å gifte deg med Maria, for det barnet hun bærer, er blitt til ved Guds Hellige Ånd. ²¹ Hun skal få en sønn, og du skal kalle ham Jesus, for han skal frelse folket sitt fra syndene deres. §"

²² På denne måten ble det som Gud hadde forutsagt ved profeten Jesaja, til virkelighet: ²³ "Lytt! Den unge jenta skal bli med barn og føde en sønn, og de skal kalle ham Immanuel, som betyr 'Gud er med oss'."*

²⁴ Da Josef våknet, gjorde han som engelen hadde gitt beskjed om, og han giftet seg med Maria. ²⁵ De hadde imidlertid ikke noe seksuelt samliv før sønnen var født. Josef ga ham navnet Jesus.

2

Astrologer fra Østen hyller Jesus

¹ Jesus ble født i byen Betlehem i Judea mens kong Herodes regjerte. Etter fødselen kom noen astrologer fra Østen til Jerusalem og spurte: ² "Hvor er jødernes konge som nylig er født? Vi har sett stjernen hans gå opp i vårt eget land og har kommet for å hylle ham."

³ Kong Herodes ble fullstendig vettskremt av spørsmålene deres, og hele Jerusalem begynte

§ 1:21 Jesus, som er den greske formen av navnet Josva, betyr "Herren redder". * 1:23 Se Jesaja 7:14.

å summe av rykter. ⁴ Han kalte derfor sammen folkets øversteprester og de skriftlærde* til et møte og spurte dem ut om hvor Messias†, den lovede kongen, skulle bli født.

⁵ "I Betlehem i Judea", svarte de, "for Gud har sagt ved profeten Mika:

⁶ 'Du Betlehem i Judas land, du er slett ikke noen ubetydelig by,

for en høvding skal komme fra deg,
en som blir gjeter for mitt folk Israel.‡' "

⁷ Da kalte Herodes i hemmelighet astrologene til seg på nytt. Ved dette møtet lyktes det ham å få nøyaktig greie på tidspunktet da de første gangen hadde sett stjernen. Han sa til dem:

⁸ "Reis til Betlehem og let etter barnet. Når dere har funnet det, må dere komme tilbake og fortelle det til meg. Også jeg vil reise dit og hylle barnet."

⁹ Etter samtalen med kongen ga astrologene seg av sted. Den stjernen de hadde sett gå opp i sitt eget land, viste seg da på nytt for dem. Den gikk foran dem og stanset over det stedet i Betlehem der barnet var.

* **2:4** Fariseerne var eksperter på loven, som er et annet navn for hele den jødiske Skriften, det vil si Bibelens første del, den som vi kaller Det gamle testamente. † **2:4** "Messias" betyr "den salvede" på hebraisk. Blant Israels folk ble konger, prester og profeter salvet med olje før de begynte oppgaven sin. Gud hadde ved profetene lovet å sende en salvet konge som skulle herske over alle folk. Jødene ventet på at denne kongen skulle gjenopprette Israel som nasjon. Det greske ordet "Kristus" betyr også "den salvede". ‡ **2:6** Se Mika 5:2.

¹⁰ Astrologene ble glade da de fikk se stjernen.
¹¹ De gikk inn i huset og fant barnet og moren Maria. Der falt de på kne og hyllet ham. Så tok de fram skrinene sine og ga barnet gaver. Det var gull, røkelse og myrra[§]. ¹² Men da de skulle vende tilbake til sitt eget land, reiste de ikke gjennom Jerusalem for å gi rapport til kong Herodes. Gud hadde i mellomtiden advart dem i en drøm, og derfor tok de en annen vei hjem.

Flukten til Egypt

¹³ Da astrologene hadde reist sin vei, viste en Herrens engel seg i en drøm også for Josef. Engelen sa: "Stå opp og dra som flyktning til Egypt med barnet og moren. Bli der til jeg sier i fra, for kong Herodes vil lete etter barnet og forsøke å drepe det."

¹⁴ Mens det fortsatt var natt, ga Josef seg av sted til Egypt, sammen med Maria og barnet.
¹⁵ De bodde der til kong Herodes var død. Gjennom dette ble det som Gud hadde forutsagt hos profeten Hosea, til virkelighet: *"Jeg har ført sønnen min ut av Egypt."*^{*}

¹⁶ Herodes ble rasende da han forsto at astrologene hadde lurt ham. Han sendte soldater til Betlehem med befaling om å drepe alle guttebarn som var to år eller yngre. Ordren gjaldt både i byen og landsbygden i nærheten. Dette hadde sin grunn i at astrologene hadde sagt

§ 2:11 Røkelse og myrra var velluktende plantestoffer som ble brukt i templet og ved kongelige brylluper. Gavene var et symbol på at Jesus er Messias, den lovede kongen. * 2:15 Se Hosea 11:1.

at stjernen første gangen viste seg for dem to år tidligere. ¹⁷ Gjennom Herodes sin grusomme handling ble det til virkelighet som Gud hadde forutsagt ved profeten Jeremia:

¹⁸ *"Ett rop ble hørt i Rama,
gråt og høylytt klage.*

*Rakel gråter over barna sine og lar seg ikke
trøste,
for de finnes ikke mer."*[†]

Hjemkomsten til Israel

¹⁹ Da Herodes var død, viste en Herrens engel seg på nytt i en drøm for Josef i Egypt, og sa til ham: ²⁰ "Gjør deg klar, ta med deg barnet og moren og reis tilbake til Israels land, for de som forsøkte å drepe barnet, er døde."

²¹ Josef vendte da straks tilbake til sitt eget land med Maria og barnet. ²² Men på veien hjem ble han redd, etter som han fikk vite at sønnen til Herodes, som het Arkelaus, nå hadde blitt konge i Judea. I en annen drøm ble han oppfordret til å reise til Galilea. ²³ Familien bosatte seg i byen Nasaret. Gjennom dette ble det til virkelighet som Gud hadde forutsagt om Jesus ved profetene: "Han skal bli kalt en nasareer."[‡]

3

Døperen Johannes rydder vei for Jesus

[†] **2:18** Se Jeremia 31:15. [‡] **2:23** Dette henviser til det profetene har skrevet om Jesus i Bibelens første del, den som vi kaller Det gamle testamente. Nasaré kan også sikte til "neser", "skuddet" fra Isais stamme, se Jesaja 11:1, eller på "nasir", en person som lever avsides med Gud.

¹ Litt seinere begynte døperen Johannes å undervise ute i den jødiske ødemarken. Budskapet hans var: ² "Vend dere bort fra synden og let etter Gud. Han har kommet for å frelse menneskene og gjøre dem til sitt eget folk!*" "

³ Det var ham Gud talte om ved profeten Jesaja, da han sa:

"En stemme roper i ødemarken:

'Rydd vei for Herren!

Gjør stiene rette for ham!†' "

⁴ Johannes hadde klær som var vevd av ull fra kameler. Rundt midjen hadde han et lærbelte. Maten han spiste, var gresshopper og honning fra ville bier. ⁵ Folk fra Jerusalem, fra alle deler av Judea og fra hele Jordandalen, kom ut i ødemarken for å høre ham tale. ⁶ Etter at folket hadde bekjent syndene sine, døypte han dem i elven Jordan.

⁷ Da Johannes så at mange fariseere og sadukeere‡ kom for å bli døpt, talte han strengt til dem og sa: "Dere ormeyngel, tror dere at dere kan flykte bort fra Guds kommende dom? ⁸ Nei, først må dere bevise at dere har vendt dere bort fra synden ved å gjøre det som er rett. ⁹ Innbill dere ikke at dere kan slippe unna. Tenk ikke: 'Vi er trygge, for vi er jøder, og Abraham er vår stamfar.' Jeg forsikrer dere at det ikke

* **3:2** På gresk: for himmelriket er nær. † **3:3** Se Jesaja 40:3. ‡ **3:7** Fariseere og sadukeere var to religiøse partier blant jødene. Fariseerne var svært nøye med å følge hele Moseloven og hadde for øvrig lagt til egne regler og forskrifter. Sadukeerne var mest interessert i politikk og var lojale mot romerne. De trodde verken på evig liv, engler eller ånder.

hjelper. Gud kan forvandle disse steinene til jøder! ¹⁰ Dommen henger over dere, øksen har allerede begynt å hogge i trestammen. Hvert tre som ikke bærer god frukt, skal bli hogget ned og kastet på ilden!

¹¹ Den som erkjenner syndene sine og vender om til Gud, skal jeg døpe med vann. Men det skal komme en som er større enn meg. Han er så mektig at jeg ikke en gang er verdig til å ta sandalene§ av føttene hans. Han skal døpe dere med Guds Hellige Ånd og ild. ¹² Det er han som skal dømme verden. Han står klar til å skille de onde fra dem som følger Guds vilje, på samme måten som bonden skiller agnene fra hveten. Etter at han har rensset opp på treskeplassen, skal han samle hveten i laden, men agnene skal han brenne opp i en ild som aldri slokner.”

Jesus blir døpt

¹³ Jesus dro nå fra Galilea og kom til elven Jordan for å bli døpt av Johannes. ¹⁴ Men Johannes ville ikke døpe ham.

Han sa: ”Det kan ikke være riktig. Egentlig er det jeg som burde bli døpt av deg.” ¹⁵ Men Jesus svarte: ”Gjør det i alle fall, for vi må gjøre alt slik Gud vil ha det.” Da døpte Johannes ham.

¹⁶ Da Jesus hadde blitt døpt, steg han straks opp av vannet. Himmelen åpnet seg og han* så Guds Ånd komme ned som en due og stanset over

§ 3:11 Dette var en oppgave for slaver. * 3:16 Det er uklart hvem ”ham” viser til, men i følge med Johannes sin fortelling om Jesus 1:33-34 så døperen Johannes hvordan Guds Ånd dalte ned over Jesus.

ham. ¹⁷ En stemme fra himmelen sa: "Dette er min elskede Sønn, han er min glede."

4

Jesus blir fristet av djevelen

¹ Jesus ble av Guds Ånd ført ut i ødemarken for at djevelen skulle friste ham. ² I 40 dager og 40 netter spiste han ingenting, og han ble til slutt sulten. ³ Da kom djevelen til ham og sa: "Lag brød av disse steinene, dersom du virkelig er Guds sønn!" ⁴ Men Jesus sa til ham: "Nei! Det står i Skriften*: *'Menneskene lever ikke av brød alene, men av alle de ordene som er fra Gud.†'*"

⁵ Litt etter tok djevelen ham med til Guds by, Jerusalem, og stilte ham øverst oppe på tempelmuren. ⁶ Han sa: "Hopp ned, dersom du virkelig er Guds sønn! Det står i Skriften: 'Gud skal befale sine engler om å beskytte deg.

De skal bære deg på hendene sine, så du ikke skader deg mot noen stein.‡'"

⁷ Men Jesus svarte ham: "Det står også i Skriften: 'Du skal ikke sette Herren, din Gud, på prøve.§'"

⁸ Etter dette tok djevelen ham med seg opp til toppen av et høyt fjell og viste ham all verdens land og herlighet. ⁹ "Alt dette skal jeg gi deg", sa han, "om du bare faller ned og tilber meg."

* **4:4** "Skriften" for jødene er dette Bibelens første del, den som vi kaller Det gamle testamente. † **4:4** Se Femte Mosebok 8:3. Å lyde Gud er det viktigste. Siden kommer det å ordne med maten.

‡ **4:6** Se Salmenes bok 91:11-12. § **4:7** Se Femte Mosebok 6:16.

¹⁰ "Forsvinn, Satan", svarte Jesus. "Det står i Skriften: 'Det er Herren, din Gud, du skal tilbe, og bare han skal du tjene.*'"

¹¹ Da lot djevelen ham være, og engler kom for å tjene Jesus.

Jesus taler til folket i Galilea

¹²⁻¹³ Da Jesus fikk høre at Johannes hadde blitt kastet i fengsel, dro han fra Judea og vendte tilbake til Galilea. Han slo seg ikke ned i hjembyen sin Nasaret, men flyttet til Kapernaum ved Genesaretsjøen, nær området der de to stammene Sebulon og Naftali bodde. ¹⁴ Gjennom dette ble det til virkelighet som Gud hadde forutsagt hos profeten Jesaja:

¹⁵ "Sebulons land og Naftalis land ute ved sjøen, området bortenfor elven Jordan, øvre Galilea med deres mange forskjellige folk,

¹⁶ disse folkene som bodde i mørke fikk se et stort lys.

De levde i dødens land, men et strålende lys gikk opp over dem."†

¹⁷ Fra og med nå av begynte Jesus å tale til folket og sa: "Forlat syndens vei og vend om til Gud, for han har kommet for å frelse menneskene og gjøre dem til sitt eget folk!‡"

De første disiplene

¹⁸ En dag da han gikk langs Genesaretsjøen, fikk han se to brødre: Simon, som ble kalt Peter,

* **4:10** Se Femte Mosebok 6:13. † **4:16** Se Jesaja 9:1-2. ‡ **4:17** På gresk: for himmelriket er nær.

og Andreas. De holdt på å kaste not i sjøen, for de var fiskere.

¹⁹ Jesus ropte til dem: "Kom og bli disiplene mine, så skal jeg vise dere hvordan dere fisker mennesker i stedet!" ²⁰ Straks lot de fiskeutstyret ligge og fulgte ham.

²¹ Mens han gikk videre, fikk han se to andre brødre, Jakob og Johannes, sitte i en båt sammen med faren sin, Sebedeus, og gjøre i stand fiskeutstyret. Han ropte på dem også. ²² Straks forlot de båten og faren og fulgte ham.

Jesus underviser og helbreder syke

²³ Jesus gikk omkring i hele Galilea og underviste i synagogene[§]. Hvor han enn kom, fortalte han det glade budskapet om at Gud vil frelse menneskene og gjøre dem til sitt eget folk.* Han helbredet alle slags sykdommer og plager hos folket. ²⁴ Ryktet om miraklene hans spredde seg langt utenfor Galileas grenser. Snart kom det syke mennesker også fra Syria[†] for å bli helbredet. Uansett hvilken sykdom eller lidelse de var rammet av om de var besatt av onde ånder led av krampeanfall eller var lamme, så helbredet han alle.

[§] **4:23** Synagogen er jødene sitt bygg for gudstjenester. * **4:23** På gresk: evangeliet om riket. [†] **4:24** Med "Syria" siktes det sannsynligvis til de områdene som ikke var jødiske og som grenset til Galilea, eller også hele den romerske provinsen Syria, det vil si østre Middelhavsområdet.

²⁵ Store folkemasser fulgte etter Jesus. Det kom folk fra Galilea, Dekapolis[‡], Jerusalem og hele Judea, og fra andre siden av Jordan.

5

Virkelig lykke

¹ En dag da Jesus så alle folkene som samlet seg, gikk han opp på et fjell sammen med disiplene. ² Der satte han seg og begynte å undervise dem. Han sa:

³ "Lykkelige er de som innser at de trenger Gud, for de skal få være Guds eget folk.*

⁴ Lykkelige er de som sørger, for de skal bli trøstet.

⁵ Lykkelige er de ydmyke, for hele verden tilhører dem.

⁶ Lykkelige er de som sulter og tørster etter å gjøre Guds vilje,[†] for de skal bli mett.

⁷ Lykkelige er de som viser medfølelse, for de skal få medfølelse fra Gud.

⁸ Lykkelige er de som av hele sitt hjerte leter etter Gud,[‡] for de skal få se ham.

⁹ Lykkelige er de som aktivt strever etter fred, for de skal bli kalt Guds barn.

[‡] 4:25 "Området for de ti byene", eller "Dekapolis" som det het på gresk, var et byfellesskap mellom ti byer, som alle bortsett fra en, lå øst for elven Jordan.

* 5:3 På gresk: Lykkelige er de som er fattige i ånden, for himmelriket tilhører dem. [†] 5:6 På gresk: Lykkelige er de som sulter og tørster etter rettferdighet.

[‡] 5:8 På gresk: Lykkelige er de som har et rent hjerte.

¹⁰ Lykkelige er de som blir forfulgt fordi de gjør Guds vilje, for de skal være Guds eget folk. §

¹¹ Ja, dere er lykkelige når de håner og forfølger dere og lyver om dere fordi dere er disiplene mine. ¹² Juble og vær glade, for Gud skal lønne dere. Husk på at profetene som før i tiden bar fram Guds budskap,* også ble forfulgt.

Salt og lys

¹³ Dere er det saltet som bevarer verden fra forråtnelse. Men hva nytte er det i saltet dersom det har mistet kraften sin?† Kan det på nytt bli salt igjen? Nei, det duger ikke til noe annet enn å bli kastet ut og trampet ned av menneskene. ¹⁴ Dere er det lyset som lyser opp verden. Dere ligner en by som ligger høyt oppe på et fjell. En by på fjellet er synlig for alle. ¹⁵ Når noen tenner en lampe, vil de ikke dekke over den. Tvert imot så setter de den på et høyt sted slik at den lyser for alle i huset. ¹⁶ På samme måten skal lyset fra dere skinne for menneskene, slik at de klart og tydelig kan se det gode dere gjør og hylle Far deres i himmelen.

Om Moseloven

§ **5:10** På gresk: for himmelriket tilhører dem. * **5:12** Profetenes budskap finnes skrevet ned i Bibelenes første del, den som vi kaller Det gamle testamente. † **5:13** Om saltet blir blandet eller reagerer med andre stoffer, mister det sin evne til å konservere og hindre forråtnelse.

17 Tro ikke at jeg har kommet for å oppheve det Gud har sagt i Moseloven og profetene.‡ Nei, jeg har kommet for å oppfylle det og gjøre det til virkelighet. 18 Jeg forsikrer dere at hvert ord i loven skal gjelde så lenge himmelen og jorden består og fram til alt det Gud har forutsagt, har skjedd. 19 Den som bryter det minste lille budet i loven, og lærer andre å gjøre det samme, han skal være minst blant de som får være Guds eget folk. Men den som holder loven og lærer andre å gjøre det samme, han skal være stor blant Guds eget folk.§

20 Men jeg advarer dere, om dere ikke lykkes i å følge Guds vilje bedre en det de skriftlærde* og fariseerne† gjør, da kommer dere slett ikke til å få tilhøre Guds eget folk.‡

Om fiendskap

21 Dere har hørt at det står i Moseloven: '*Du skal ikke drepe*,§ og den som dreper noen, skal bli dømt.' 22 Men jeg sier: Det rekkes med at du

‡ 5:17 Moseloven og profetenes bok er to av delene i den jødiske Skriften, det vil si Bibelens første del, den som vi kaller Det gamle testamente. Den tredje delen er salmene. § 5:19 På gresk: "den minste i himmelriket" og "stor i himmelriket". I v.20 "ikke komme inn i himmelriket". *

* 5:20 Fariseerne var eksperter på loven, som er et annet navn for hele den jødiske Skriften, det vil si Bibelens første del, den som vi kaller Det gamle testamente. † 5:20 Fariseerne var et religiøst parti blant jødene. De var svært nøye med å følge hele Moseloven og hadde for øvrig lagt til egne regler og forskrifter. ‡ 5:20 På gresk: "ikke komme inn i himmelriket". § 5:21 Se Andre Mosebok 20:13 og Femte Mosebok 5:17.

blir sint på noen, da skal du bli dømt. Kaller du en person for idiot, skal du bli stilt for domstolen, og forbanner du noen, venter ilden i helvete på deg. ²³ Derfor, om du står for alteret i templet for å bære fram et offer til Gud og plutselig kommer til å tenke på at noen har noe imot deg, ²⁴ skal du legge ned offeret ditt foran alteret og gå for å gjøre opp med denne personen. Kom etterpå og bær fram offeret ditt til Gud. ²⁵ Dersom noen anklager deg for noe, vær da rask til å inngå forlik med motparten din allerede før dere har nådd fram til domstolen. Ellers overgir han deg kanskje til dommeren, som så igjen lar vakten ta hånd om deg og setter deg i fengsel. ²⁶ Og jeg forsikrer deg at du må bli der til du har betalt til siste øre.

Om utroskap

²⁷ Dere har hørt at det står i Moseloven: 'Du skal ikke være utro i ekteskapet.'^{*} ²⁸ Men jeg sier: Den som ser på en kvinne med begjær i blikket har allerede vært utro med henne i sitt hjerte. ²⁹ Om ditt høyre øye får deg til å synde, riv det da ut og kast det fra deg. Det er bedre at en del av kroppen din er ødelagt enn at hele deg blir kastet i helvete. ³⁰ Om hånden din får deg til å synde, hugg den da av og kast den bort, ja, selv om det skulle ramme din høyre hånd! Det er bedre at en del av kroppen din er ødelagt enn at hele deg kommer i helvete.[†]

^{*} **5:27** Se Andre Mosebok 20:14. [†] **5:30** Vi skal gjøre alt vi kan for å holde oss borte fra synden. Jesus bruker et dramatisk bildespråk.

Om skilsmisse

³¹ Det står i Moseloven: *'Om noen vil skille seg fra kona si, da kan han gjøre det ved å gi henne en attest som bevis på skilsmissen.'*[‡] ³² Jeg sier: Den som skiller seg fra kona si, uten at hun har vært utro, han blir årsak til at hun virkelig kan være utro. Den som gifter seg med en fraskilt kvinne, gjør at hun er utro. §

Om løfter

³³ Dere har også hørt at det står i Moseloven: *'Du skal ikke bryte en ed som du har sverget, men du skal holde alt som du har lovet innfor Gud.'*^{*}

³⁴ Men jeg sier: Du skal slett ikke sverge noen eder! Om du sier: 'Jeg sverger ved himmelen,' har du sverget for Gud, for himmelen er Guds trone. ³⁵ Om du sier: 'Jeg sverger ved jorden,' har du sverget for Gud, for jorden er skammelen under føttene hans. Og om du sier: 'Jeg sverger ved Jerusalem,' har du sverget for Gud, for Jerusalem er Guds by.[†] ³⁶ Si heller ikke: 'Det setter jeg hodet i pant på!' for du kan ikke gjøre et eneste hårstrå verken hvitt eller svart. ³⁷ Si bare: 'Ja, det vil jeg' eller 'Nei, det vil jeg ikke'. Det rekkes. Tanken om å legge mer autoritet i dine ord ved å sverge kommer fra den onde.

Om hevn

[‡] **5:31** Se Femte Mosebok 24:1. § **5:32** Etter som den første mannen ikke hadde rett til å skille seg fra henne, var hun i Guds øyne fortsatt gift med ham. * **5:33** Se Fjerde Mosebok 30:3

[†] **5:35** Se Jesaja 66:1 og Salmenes bok 48:3.

³⁸ Dere har hørt at det står i Moseloven: 'Dersom et øye blir skadet, må den skyldige betale med sitt eget øye. Og dersom en tann blir skadet, skal han betale med sin egen tann.'[‡]

³⁹ Men jeg sier: Møt ikke vold med vold. Slår noen deg på det ene kinnet, vend da også det annet til ham. ⁴⁰ Blir du stilt for domstolen og de tar fra deg skjorta di, gi dem da yterplagget også. ⁴¹ Befaler noen deg å bære hans reisegods en mil, bær den da to. ⁴² Gi til den som ber deg og vend ikke ryggen til den som vil låne av deg.

Om å elske fiendene sine

⁴³ Dere har hørt at det står i Moseloven: 'Du skal elske dine medmennnesker[§] og hate dine fiender.'^{*} ⁴⁴ Men jeg sier: Elsk fiendene deres! Be for dem som forfølger dere! ⁴⁵ Da viser dere virkelig at dere er barn til deres Far i himmelen. Han lar solen skinne og regnet falle både på onde og gode, både på de som følger hans vilje, og de som ikke gjør det.

⁴⁶ Hva er det som er så ekstra med at dere elsker dem som elsker dere? Det gjør jo tollerne[†] også. ⁴⁷ Dersom dere hilser vennlig på vennene deres, men ikke på noen andre, hva er det som er så ekstra med det? Det gjør jo også de som ikke kjenner Gud. ⁴⁸ Derfor skal dere være like

[‡] 5:38 På gresk: Öga for øye og tann for tann. Se Andre Mosebok 21:23-25. [§] 5:43 Se Tredje Mosebok 19:18. ^{*} 5:43 Se Femte Mosebok 23:6. [†] 5:46 Tollerne var jøder som arbeidet med å ta inn skatt for romerne, og de var foraktet av alle.

gode som deres Far i himmelen, han som er fullkommen god.†”

6

Om å dele med andre

¹ Jesus fortsatte: ”Når dere gjør det som er godt, se da til at dere ikke gjør det bare for at menneskene skal legge merke til dere. Ellers har dere ingen lønn i vente fra vår Far i himmelen.

² Når dere gir en gave til en som er i nød, rop det da ikke ut til andre. Gjør ikke som de falske menneskene som bare later som de er lydige mot Gud. De utbasunerer sine gode gjerninger i synagogene* og på gatene for å få ros og ære! Jeg forsikrer dere at de allerede har fått sin lønn.

³⁻⁴ Nei, om du hjelper noen, da gjør det med diskresjon. Din venstre hånd skal ikke vite hva den høyre gjør. Da kommer din Far i himmelen, som ser alt, til å lønne deg.

Om bønn

⁵ Når dere ber, da skal dere ikke stå og vise dere fram for andre. Vær ikke som falske mennesker som bare later som om dem er lydige mot Gud. De elsker å be offentlig på gatehjørnene og i synagogen[†] der alle

‡ **5:48** På gresk: Vær fullkomne, slik som deres Far i himmelen er fullkommen. Men det norske ordet ”fullkommen” har ikke samme betydning som det greske, eller det opprinnelige hebraisk ordet, som betyr ”å ha nådd målet, være modent”. Her handler det altså om å nå fram til samme godhet som Gud. * **6:2**

Synagogen er jødenes bygg for gudstjenester. † **6:5** Synagogen er jødenes bygg for gudstjenester.

kan se dem. Jeg forsikrer dere at de allerede har fått sin lønn. ⁶ Nei, når du ber, da gå i stedet inn i ditt rom og lukk døren bak deg. La bønnen din være en hemmelighet mellom deg og din Far i himmelen. Han vet alt og kommer til å lønne deg.

⁷ Rams ikke opp den samme bønnen gang på gang, slik de gjør som ikke kjenner Gud. De tror at bønnen har større sjanse på å bli besvart når de bruker mange ord. ⁸ Vær ikke som dem, for deres Far i himmelen vet akkurat hva dere trenger allerede før dere har bedt ham om det!

⁹ Be i stedet på denne måten:

Fader vår,
du som er i himmelen!
La ditt navn holdes hellig.

¹⁰ La ditt rike komme.‡
La din ville skje på jorden
som i himmelen.

¹¹ Gi oss i dag vårt daglige brød.

¹² Forlat oss vår skyld,
som vi og forlater
våre skyldnere.

¹³ Led oss ikke inn i fristelse,
men frels oss fra det onde.
For riket er ditt,
og makten og æren i evighet.

Amen.

¹⁴ Ja, om dere tilgir dem som har gjort galt mot dere, da skal deres Far i himmelen også tilgi dere.

¹⁵ Men om dere nekter å tilgi andre, da kommer han ikke til å tilgi dere for det dere har gjort.

‡ 6:10 På gresk: La ditt rike komme.

Om faste

¹⁶ Når dere faster§, vis dere da ikke fram for andre. Vær ikke som falske mennesker som bare later som om de er lydige mot Gud. De ser dystre og ustelte ut bare for at folk skal legge merke til at de faster. Jeg forsikrer dere at de allerede har fått sin lønn. ¹⁷ Nei, når du faster, skal du vaske deg og stelle håret ditt akkurat som til vanlig. ¹⁸ La fasten være en hemmelighet mellom deg og din Far i himmelen. Han vet alt og kommer til å lønne deg.

Om pengene

¹⁹ Samle dere ikke rikdom her på jorden, der den mister sin verdi og lett kan bli stjålet. ²⁰ Samle dere heller skatter i himmelen, der de beholder sin verdi og er sikre for tyver. ²¹ For når skatten din finnes i himmelen, da kommer også hjertet ditt og tankene dine til å være der.

²² Øyet er kroppens lyskilde. Om øye ditt er friskt, da slipper det lyset inn. ²³ Om øye ditt er blindt, stenger det lyset ute, og da blir det mørkt i hele ditt indre. Om det lyset du tror å ha i deg er blitt mørke, da er mørket i deg virkelig blitt nattsvart!*

²⁴ Ingen kan tjene to herrer samtidig. Enten kommer han til å hate den første og elske den andre, eller å elske den første og hate den andre.

§ 6:16 Av åndelige grunner avstår fra mat. * 6:23 Dette er et bilde som Jesus bruker for å vise at hans tilhørere må slippe inn lyset, det vil si sannheten om det han nettopp underviste om, i dette tilfellet pengene.

Dere må altså velge. Dere kan ikke tjene Gud og elske pengene[†] samtidig.

Om å bekymre seg

²⁵ Derfor sier jeg: Bekymre dere ikke for hvordan dere skal orke livet. Hvordan dere skal få mat og drikke eller klær å ha på dere. Visst nok finnes det viktigere saker i livet enn mat og drikke og klær? ²⁶ Se på fuglene! De bekymrer seg ikke for hva de skal spise. De sår ikke og høster ikke og samler ikke i forråd, men deres Far i himmelen gir dem nok mat likevel. Er ikke dere mye mer verd for ham enn det fuglene er? ²⁷ Hva tjener det til å bekymre seg? Kan det forlenge livet deres med en eneste time? Naturligvis ikke!

²⁸ Og hvorfor er dere bekymret for klærne? Se på liljene på marken. De arbeider ikke og syr ingen klær. ²⁹ Likevel forsikrer jeg dere at selv ikke kong Salomo i all sin prakt var så vakkert kledd som dem. ³⁰ Om Gud gir så vidunderlige klær til gresset, som står den ene dagen, men i morgen blir kastet på ilden, skulle han ikke da ordne med klær til dere? Stoler dere fortsatt så lite på Gud?

³¹⁻³² Bekymre dere altså ikke for hva dere skal spise og drikke, eller for hva dere skal ha på dere. Gjør ikke som folk som ikke kjenner Gud. De jager etter alt dette og bekymrer seg hele tiden. Deres Far i himmelen vet allerede hva dere trenger. ³³ Han kommer til å gi dere alt

[†] 6:24 I den greske grunnteksten ble uttrykket "å elske pengene" kalt for "å tjene Mammon", en avgud.

dette, dersom dere først og fremst strever etter å gjøre hans vilje, og dermed at han får bestemme over dere.‡

³⁴ Bekymre dere altså ikke for dagen i morgen, men løs problemene den dagen de virkelig dukker opp. En avmålt tid for bekymringer rekker vel mer enn nok?”

7

Om å dømme andre

¹ Jesus fortsatte: ”Dere skal ikke dømme andre, for da blir dere ikke selv dømt. ² Gud kommer til å behandle dere på samme måte som dere behandler andre. Den målestokken dere bruker når dere dømmer andre, den kommer Gud til å bruke når han dømmer dere. ³ Hvorfor henger du deg opp i bagatellmessige svakheter hos dine medmennesker, når du ikke erkjenner dine egne feil som er mye større? ⁴ Hvorfor sier du til andre: ‘Kom hit så skal jeg åpne øynene på deg slik at du ser feilene dine,’ mens du samtidig er blind for egne feil? ⁵ Du falske menneske som bare later som om du er lydig mot Gud! Først må du rette dine egne feil! Etterpå kan du se klart nok til å hjelpe dine medmennesker med sine.

⁶ Gi ikke Guds budskap til folk som ikke vil lyde ham. Det er som å kaste perler for grisene. De kommer til å trampe på budskapet og etterpå vende seg om og angripe dere.

Be, så skal dere få

‡ 6:33 På gresk: søker hans rike og hans rettferdighet.

⁷ Be, så skal dere få. Let, så skal dere finne. Bank på, så skal døren bli åpnet for dere. ⁸ For alle som ber, de får. Alle som leter, de finner. Og for alle som banker på, skal døren bli åpnet.

⁹⁻¹⁰ Dere som er foreldre, dere gir vel ikke barnet deres en stein når det ber om brød, eller en orm når det ber om en fisk? Naturligvis ikke!

¹¹ Om nå dere som er onde og hardhjertet har forstand til å gi gode gaver til barna deres, skulle da ikke deres Far i himmelen gi gode gaver til dem som ber ham om det?

Den gylne regelen

¹² Dere skal være på samme måten mot andre, som dere vil at de skal være mot dere. Dette er den leveregelen Gud har fortalt om i Moseloven og profetene.*

Den trange porten

¹³ Den som vil bli frelst, må gå inn gjennom den trange porten. Veien til evig straff er bred, og porten inn dit er vid, og mange er det som velger denne lette veien. ¹⁴ Men porten til livet er trang, og veien dit inn er smal. Derfor er det få som finner den.

Treet blir kjent igjen på frukten

¹⁵ Ta dere i vare for den sorten mennesker som sprer falske budskap om Gud. De kommer til dere forkledd som uskyldige sauer, men er i virkeligheten glupske ulver som vil slite dere i

* **7:12** Moseloven og profetenes bok er to av delene i den jødiske Skriften, det vil si Bibelens første del, den som vi kaller Det gamle testamente. Den tredje delen er salmene.

filler. ¹⁶ Dere kan kjenne dem igjen på handlingene deres, på samme måten som dere kjenner igjen trærne og buskene på den sorten frukt de bærer. Ingen plukker jo druer på tornebusker eller fiken på tistler. ¹⁷ Et godt tre bærer god frukt, og et dårlig tre bærer dårlig frukt. ¹⁸ Et godt tre kan ikke bære dårlig frukt, og et dårlig tre kan ikke bære god frukt. ¹⁹ Hvert tre som ikke bærer god frukt, blir hogget ned og brent opp. ²⁰ På samme måten som et tre blir kjent igjen på frukten, kan dere altså kjenne igjen menneskene på handlingene deres.

Sanne disipler

²¹ Ikke alle som snakker godt om meg, er disiplene mine. Mange kaller meg 'Herre', men vil likevel ikke få tilhøre Guds eget folk.[†] Det avgjørende spørsmålet er om de er lydige mot min Far i himmelen eller ikke.

²² På den dagen da dommen faller, skal mange si til meg: 'Herre, Herre! Vi har jo båret fram budskapet fra Gud i navnet ditt, drevet ut onde ånder og gjorde mirakler i navnet ditt.' ²³ Da skal jeg si dem sannheten: 'Jeg kjenner dere ikke. Forsvinn herfra! Det dere har gjort, det har dere gjort i den onde sin tjeneste.'

Om å bygge på fast grunn

²⁴ Den som hører undervisningen min og handler etter den, er klok. Han ligner på en som bygger huset sitt på fjell. ²⁵ Selv om det blir

[†] 7:21 På gresk: ikke komme inn i himmelriket.

skybrudd og oversvømmelse, og stormen blåser med voldsom kraft mot huset, så raser det likevel ikke sammen fordi det er bygget på fast grunn.

²⁶ Men den som hører undervisningen min og ikke handler etter den, er en dåre. Han ligner en som bygger huset sitt på løs sand. ²⁷ Når regnet kommer og det blir oversvømmelse, og stormen blåser mot huset, da faller det sammen med et stort brak.”

²⁸ Da Jesus hadde avsluttet denne talen, var folket forundret over undervisningen hans.

²⁹ Han underviste med innsikt og autoritet, og ikke som deres de skriftlærde[‡].

8

Jesus helbreder en spedalsk

¹ Da Jesus gikk ned fra fjellet, fulgte mange etter ham. ² Plutselig nærmet en spedalsk* seg og falt ned for ham og ba: ”Herre, om du vil, så kan du gjøre meg frisk.”

³ Jesus rakte straks ut hånden og rørte ved mannen og sa: ”Det vil jeg. Du er frisk!” I samme øyeblikk var mannen helbredet fra spedalskheten sin.

⁴ Jesus sa til han: ”Fortell ikke dette til noen, men gå til presten for at han kan undersøke deg. Ta også med deg det offer som Moses

[‡] 7:29 Fariseerne var eksperter på loven, som er et annet navn for hele den jødiske Skriften, det vil si Bibelens første del, den som vi kaller Det gamle testamente. * 8:2 Ordet spedalsk, lepra, er blitt brukt på denne tiden for mange forskjellige hudsykdommer.

har bestemt,[†] slik at alle kan forstå at Gud har helbredet deg.”

En romersk offiser viser sterk tro

⁵⁻⁶ Da Jesus hadde gått inn i Kapernaum, kom en romersk offiser bort til ham og ba om hjelp. ”Herre, tjeneren min ligger lam hjemme og har fryktelige plager”, forklarte han.

⁷ ”Skal jeg bli med og helbrede ham?” spurte Jesus.

⁸ Men offiseren sa: ”Herre, jeg er ikke verd at du går inn i huset mitt.[‡] Si bare et ord, så blir tjeneren min frisk. ⁹ Jeg vet det, for jeg har selv overordnede offiserer som gir meg befaling, og jeg har andre soldater som står under meg. Dersom jeg sier til en av dem: ’Gå’, så går han, og til en annen: ’Kom’, så kommer han, og dersom jeg sier til tjenerne mine: ’Gjør dette eller hint’, så gjør de det.”

¹⁰ Jesus ble svært forbauset og vendte seg mot dem som fulgte han og sa: ”Jeg forsikrer dere at jeg har ikke sett en så sterk tro hos noen blant Israels folk. ¹¹ Jeg sier dere at mange, lik denne romerske offiseren, skal komme fra jordens tallrike land og bli innbudt sammen med Abraham, Isak og Jakob til festen i Guds nye verden. § ¹² Men mange israelitter, som burde

[†] 8:4 Se Tredje Mosebok 14:1-4. [‡] 8:8 I følge reglene til de jødiske de skriftlærde skulle Jesus bli uverdigg til å komme fram for Gud dersom han gikk inn til en som ikke var jøde, etter som den som ikke var jøde, selv var uverdigg. En uverdigg må siden gå gjennom spesielle seremonier for å bli rensset. § 8:11 På gresk: i himmelriket.

ha vært med blant dem som får være Guds eget folk, skal bli kastet ut i mørket.* Der skal de gråte av angst og fortvilelse.”

¹³ Jesus sa til den romerske offiseren: ”Gå hjem. Det skal bli slik som du trodde!” Og i samme øyeblikket ble tjeneren frisk.

Jesus helbreder Peter sin svigermor og mange andre

¹⁴ Noe seinere kom Jesus hjem til Peter og fikk se at svigermoren hans lå til sengs med høy feber. ¹⁵ Han rørte ved hånden hennes, og straks forsvant feberen. Hun sto opp og begynte å lage mat til dem.

¹⁶ Samme kvelden førte innbyggerne mange besatte mennesker til Jesus. Han drev ut de onde åndene ved bare å snakke til dem og helbredet alle som var syke. ¹⁷ Gjennom disse miraklene ble det som Gud hadde forutsagt ved profeten Jesaja, til virkelighet:

”Han la våre plager på seg selv
og tok bort våre sykdommer.”†

Prisen for å følge Jesus

¹⁸ Det samlet seg mer og mer folk, og Jesus ba disiplene om å gjøre seg klar til å reise over sjøen til den andre siden. ¹⁹ En av de skriftlærde‡ kom bort til ham og sa: ”Mester, jeg vil også følge deg, samme hvor du enn går!”

* **8:12** På gresk: Men rikets egne barn skal bli kastet ut i mørket.

† **8:17** Se Jesaja 53:4. ‡ **8:19** Fariseerne var eksperter på loven, som er et annet navn for hele den jødiske Skriften, det vil si Bibelens første del, den som vi kaller Det gamle testamente.

²⁰ Jesus svarte: "Du må tenke på at revene har hi og fuglene har reir, men jeg, Menneskesønnen[§], har ingen steder der jeg kan hvile ut."

²¹ En annen av disiplene sa: "Herre, jeg vil gjerne følge deg, men la meg først gå hjem og begrave far min."*

²² Da svarte Jesus ham: "Følg du meg og la de som er åndelig døde[†] begrave sine døde."

Jesus stiller stormen

²³ Senere steg Jesus ombord i en båt og seilte over sjøen sammen med disiplene. ²⁴ Plutselig blåste det opp en fryktelig storm med høye bølger som slo inn over båten. Men Jesus sov.

²⁵ Disiplene gikk fram og vekket ham og begynte å rope: "Herre, hjelp oss! Vi synker!" ²⁶ Men Jesus svarte: "Hvorfor er dere redde? Har dere så vanskelig for å tro?" Litt etter reiste han seg opp og snakket med autoritet til vinden og sjøen, og alt ble rolig.

²⁷ Disiplene ble helt forundret. "Hvem er han", sa de til hverandre, "etter som til og med vinden og sjøen er lydige mot ham?"

Jesus setter to menn fri fra onde ånder

²⁸ Da Jesus hadde kommet over på den andre siden av sjøen, til området der gadarenerne

§ 8:20 "Menneskesønnen" er et hebraisk ord for å si "av mennesker". Det var en tittel på Messias, den lovede kongen, hentet fra Daniel 7:13-14. *

* 8:21 Mannen, en disippel, men ikke en av de tolv, ville sannsynligvis vente på at hans far først skulle dø. † 8:22 Åndelig død er å være skilt fra Gud.

bodde[‡], kom to menn imot ham som var besatt av onde ånder. De søkte ly blant gravene og var så voldsomme i sin atferd at ingen kunne ta seg fram den veien. ²⁹ De ropte til Jesus: "Gå bort fra oss i fred, du Guds sønn! Har du kommet for å pine oss før tiden?"

³⁰ Der dette skjedde, gikk en stor flokk griser og rotet i jorden etter røtter. ³¹ Åndene tigget og ba: "Dersom du driver oss ut, da send oss i det minste inn i griseflokken."

³² Jesus sa: "Som dere vil, kom dere av sted!" Straks dro de onde åndene fra mennene og for inn i grisene, og hele flokken rutsjet utfor fjellskrenten og druknet i sjøen.

³³ Røkterne som passet på grisene flyktet. Da de kom til den nærmeste byen, fortalte de alt sammen, også det som hadde skjedd med de besatte. ³⁴ Alle i byen gikk ut for å treffe Jesus, og da de kom fram til ham ba de at han måtte forlate området deres.

9

Jesus helbreder en lam

¹ Senere steg Jesus ombord i en båt og seilte over til Kapernaum, byen der han bodde. ² Vel framme kom noen til ham med en lam som lå på en bære. Da Jesus så hvor stor tro de hadde,

[‡] **8:28** Dette området lå ved den sydøstre delen av sjøen, omkring byen Gadara. I Markus sin fortelling om Jesus 5:1 og Lukas sin fortelling om Jesus 8:26 skriver de i stedet om området rundt Gerasenerlandet, som var hele regionens hovedstad. Området var ikke bosatt av jøder.

sa han til den lamme: "Vær ikke lei deg, sønnen min. Jeg har tilgitt syndene dine!"

³ Noen av de skriftlærde* mumlet da for seg selv: "Han spotter† og gjør seg selv til Gud!"

⁴ Men Jesus visste hva de tenkte og spurte dem: "Hvorfor tenker dere onde tanker? ⁵ Er det ikke like umulig for et menneske å si til den lamme: 'Reis deg opp og gå' som å si: 'Jeg tilgir deg syndene dine'?" ⁶ Så vendte han seg til den lamme og sa: "For å bevise at jeg, Menneskesønnen‡, har makt til å tilgi synder her på jorden, sier jeg til deg: 'Reis deg opp, ta båret din og gå hjem!'" ⁷ Og mannen reiste seg og gikk hjem.

⁸ Da folket så det som skjedde, ble de helt forskrekket. De hyllet Gud for at han hadde gitt en slik makt til mennesker.

Jesus kaller en toller til disippel

⁹ Da Jesus gikk videre, fikk han se en toller§ som het Matteus, sitte utenfor tollboden sin. "Kom og bli min disippel", sa Jesus til ham. Matteus reiste seg og fulgte Jesus.

¹⁰ Senere da Jesus og disiplene spiste sammen i hjemmet til Matteus, var også mange av tollerens

* **9:3** Fariseerne var eksperter på loven, som er et annet navn for hele den jødiske Skriften, det vil si Bibelens første del, den som vi kaller Det gamle testamente. † **9:3** Å spotte er å håne og snakke dårlig om noe som er hellig. ‡ **9:6** "Menneskesønnen" er et hebraisk ord for å si "av mennesker". Det var en tittel på Messias, den lovede kongen, hentet fra Daniel 7:13-14. § **9:9** Tollerne var jøder som arbeidet med å ta inn skatt til romerne, og de var foraktet av alle.

gamle kolleger blant gjestene, og en del andre ukjente folk.

¹¹ Fariseerne* var opprørt. "Hvordan kan mesteren deres synke så dypt at han spiser sammen med tollere og syndere?" spurte de disiplene. Jesus hørte det og sa: ¹² "Det er ikke de friske som trenger lege, men de syke. ¹³ Gå bort og forsøk å forstå det Gud mener når han sier: 'Jeg vil heller at dere viser hverandre kjærlighet, enn at dere ofrer til meg.'† Min oppgave her på jorden er å føre syndere tilbake til Gud, ikke å ta hånd om dem som allerede følger hans vilje."

Jesus svarer på et spørsmål om faste

¹⁴ En dag kom disiplene til døperen Johannes og spurte Jesus: "Hvorfor faster ikke disiplene dine, slik vi og fariseerne‡ gjør?"

¹⁵ Jesus svarte: "Bryllupsgjestene kan vel ikke sørge og gå sultne uten mat mens brudgommen ennå er hos dem? Men en dag skal han bli tatt fra dem, og da kommer de til å faste. ¹⁶ Det finnes en tid og plass for alt. Ingen lapper for eksempel et gammelt klesplagg med et stykke nytt tøy som aldri har blitt vasket, for da krymper det nye tøyet og river i stykker plagget, slik at hullet blir enda større. ¹⁷ Ingen øser heller ny vin i gamle skinnsekker, for når vinen gjærer, blir sekkene

* **9:11** Fariseerne var et religiøst parti blant jødene. De var svært nøye med å følge hele Moseloven og hadde for øvrig lagt til egne regler og forskrifter. † **9:13** Se Hosea 6:6. ‡ **9:14** Fariseerne var et religiøst parti blant jødene. De var svært nøye med å følge hele Moseloven og hadde for øvrig lagt til egne regler og forskrifter.

sprengt og ødelagt, og vinen renner ut. Nei, ny vin blir lagret i nye sekker, for da blir både vinen og sekkene bevart.”

Jesus helbreder en kvinne med blødninger og vekker opp en død jente

¹⁸ Mens Jesus sa dette, kom en mann som var leder for synagogen[§] og falt ned for han. ”Datteren min er nettopp død”, sa han. ”Kom og legg hendene på henne, så får hun livet tilbake.”

¹⁹ Da reiste Jesus seg og fulgte med mannen, sammen med disiplene. Men mens de var på vei til hjemmet hans, kom ²⁰ en kvinne, som i tolv års tid hadde lidd av fryktelige blødninger. Hun nærmet seg Jesus bakfra og rørte ved dusken på kappen hans. ²¹ Hun tenkte: ”Om jeg bare får røre ved klærne hans kommer jeg til å bli frisk.”

²² Da vendte Jesus seg rundt og fikk se henne: ”Min datter”, sa han, ”vær ikke urolig!* Din tro har hjulpet deg.” Og fra dette øyeblikket av var kvinnen frisk.

²³ Da Jesus kom fram til huset der lederen for synagogen bodde og hørte sorgemusikken og fikk se alle menneskene som gråt høyt og jamret seg, ²⁴ sa han: ”Gå ut herfra. Jenta er ikke død. Hun sover bare.”

§ 9:18 Forstandere for jødene sine gudstjenester. * 9:22 I følge den jødiske loven var en kvinne med blødninger uverdig til å komme innfor Gud, og alle som rørte ved henne eller klærne hennes, ble uverdige. De må etterpå gå gjennom spesielle seremonier for å bli rensset. Se Tredje Mosebok 15:19-30.

Da begynte de å hånle mot han. ²⁵ Men da folket hadde blitt jaget ut av huset, gikk Jesus inn i rommet der jenta lå, og tok henne i hånden. Straks reiste hun seg opp og var helt frisk. ²⁶ Ryktet om det fantastiske som hadde skjedd, spredde seg som en løpeild i hele området.

Jesus helbreder blinde og stumme

²⁷ Da Jesus dro fra hjemmet til jenta fulgte to blinde menn etter han og ropte: "Jesus, du som skal arve kong Davids trone,[†] ha medfølelse med oss!" ²⁸ De gikk etter ham helt inn i huset der han bodde. Og Jesus spurte dem: "Tror dere at jeg kan helbrede dere?"

"Ja, Herre", svarte de. "Det gjør vi."

²⁹ Da rørte han ved øynene deres og sa: "Etter som dere tror, skal det også bli slik." ³⁰ Plutselig kunne de se!

Jesus advarte dem strengt mot å fortelle dette til noen. ³¹ Til tross for det han sa, var snart ryktet om han ute over hele distriktet.

³² Da de to mennene var på vei bort, kom noen til Jesus med en besatt som ikke kunne snakke. ³³ Jesus drev ut den onde ånden, og straks kunne mannen snakke. Folket ble helt forundret og sa: "Aldri før har noe slikt skjedd i Israel!"

³⁴ Da fariseerne[‡] hørte dette, sa de: "Han driver ut de onde åndene med hjelp av Satan, som er høvding for de onde åndene!"

[†] 9:27 På gresk: Davids sønn. Det var en tittel som jødene ga Messias, den lovede kongen. [‡] 9:34 Fariseerne var et religiøst parti blant jødene.

Jesus oppfordrer disiplene til å be om flere arbeidere

³⁵ Jesus gikk omkring til alle småplassene og byene og underviste i synagogene[§]. Hvor han enn kom, fortalte han det glade budskapet om at Gud vil frelse menneskene og gjøre dem til sitt eget folk.* Han helbredet alle slags sykdommer og plager. ³⁶ Da han la merke til alt folket, fikk han medfølelse med dem, De hadde store problemer og visste ikke hvor de kunne få hjelp. De var som sauer uten gjeter.

³⁷ "Høsten er stor, men arbeiderne er få", sa han til disiplene. ³⁸ "Be derfor den som har ansvaret for innhøstingen, at han sender ut flere arbeidere på feltet."

10

Jesus sender ut sine tolv disipler

¹ Jesus kalte nå til seg sine tolv nærmeste disipler og ga dem makt til å drive ut onde ånder og helbrede alle slags sykdommer og plager. ² Her er navnene på de tolv disiplene*: Simon, som ble kalt Peter, hans bror Andreas, og sønnene til Sebedeus som var Jakob og Johannes, ³ Filip, Bartolomeus, Tomas, tolleren Matteus, og sønnen til Alfeus som het Jakob, Taddeus, ⁴ Simon, "den ivrige"[†] og Judas Iskariot, han som

§ 9:35 Synagogen er jødene sitt bygg for gudstjenester. * 9:35

På gresk: evangelium om riket. * 10:2 Blir også kalt apostler. † 10:4 På gresk: "seloten" eller "kananaios", det er senere dannet av et arameisk ord. Simon tilhørte sannsynligvis "selotene", et politisk parti som ville gjøre opprør mot romerne.

seinere forrådt Jesus.

⁵ Disse tolv sendte Jesus ut, og han ga befaling til dem og sa: "Gå ikke til andre folk eller til noen av samaritanene sine byer, ⁶ men bare til Israels folk som er Guds tapte sauer. ⁷ Gå og forkynn, for Gud har kommet for å frelse menneskene og gjøre dem til sitt eget folk.† ⁸ Helbred syke, vekk opp døde, gjør spedalske friske og driv ut onde ånder. Gjør alt uten betaling, for dere har selv fått disse evnene av meg helt gratis. ⁹ Ta ingen penger med dere. ¹⁰ Pakk ingen veske for reisen. Ta ikke med ekstra klær eller sko og heller ikke noen vandringsstav. Dere kommer til å få alt det dere trenger, for arbeideren er verd maten sin.

¹¹ Hver gang dere kommer til et sted eller en by, let da opp noen som tar imot dere og som vil lytte til budskap dere har å fortelle. Stans i huset hans til dere vil fortsette reisen til neste by. ¹² Ønsk familien fred fra Gud når dere stiger inn i huset. ¹³ Dersom de er verd å få del i freden hans, vil han gi rikelig av den. Men om de ikke er verd til å få del i freden hans, vil dere beholde den selv. ¹⁴ Tar de ikke imot dere i en by eller i et hjem, gå da bare derfra. Rist støvet fra byen av føttene deres§ og vær ikke mer bekymret for disse menneskene. ¹⁵ Jeg forsikrer dere at det skal bli lettere på dommens dag for byene Sodoma og Gomorra* enn for de stedene som

† **10:7** På gresk: at himmelriket er nær. § **10:14** Å "riste støvet av føttene" var et måte å vise at innbyggerne selv fikk ta ansvaret for hva de gjorde. *

10:15 Sodoma og Gomorra ble tilintetgjort på grunn av innbyggernes synd. Se Første Mosebok 19:1-25.

ikke hilser dere velkommen.”

Jesus advarer mot forfølgelse

¹⁶ Jesus fortsatte: ”Jeg sender dere som sauer inn blant ulver. Vær derfor listige som slanger og troskyldige som duer. ¹⁷ Pass dere for menneskene! Dere kommer til å bli arrestert og trukket for domstolene og bli pisket i synagogene[†]. ¹⁸ Dere skal for min skyld stå anklaget for konger og makthavere og få anledning til å fortelle dem om det dere har hørt og sett. Ja, dere skal fortelle om meg til fremmede folk. ¹⁹ Når dere blir stilt for domstolen, skal dere ikke behøve å bekymre dere for det dere skal si, for dere skal få de rette ordene i det øyeblikk dere trenger det mest. ²⁰ Det er ikke dere som skal snakke, men deres Far i himmelen skal la sin Ånd snakke gjennom dere. ²¹ Brødre skal forråde hverandre og drepe hverandre, og foreldre skal forråde sine egne barn. Barn skal gjøre opprør mot foreldrene sine og ta livet av dem. ²² Alle skal hate dere fordi dere tilhører meg. Men den som holder ut til slutten, skal bli frelst.[‡]

²³ Når dere blir forfulgt i en by, skal dere rømme til en annen. Jeg forsikrer dere at jeg, Menneskesønnen[§], kommer tilbake før dere har

[†] **10:17** Synagogen er jødene sitt bygg for gudstjenester. I samme bygg kunne det også finnes en lokal domstol, som hadde rett til å dømme i enklere ting og dele ut straff ved pisking. [‡] **10:22** Av v.21 forstår vi at det ikke her handler om å bli reddet fra døden, men at det handler om å bli reddet for et evig liv. **§ 10:23** ”Menneskesønnen” er et hebraisk ord for å si ”av mennesker”. Det var en tittel på Messias, den lovede kongen, hentet fra Daniel 7:13-14.

rukket over alle byene i Israel! ²⁴ Disippelen står ikke over sin mester, og en tjener står ikke over sin herre. ²⁵ Disippelen må akseptere at det går med ham som det gikk med mesteren hans, og tjeneren må akseptere at det går med ham som det gikk med herren hans. Om nå jeg, herren i huset, har blitt kalt Satan*, da kommer de naturligvis til å si det samme om dere, dere som er medlemmer i min husholdning!

²⁶ Men vær ikke redd for de som truer dere, for en dag skal sannheten komme fram. Da skal det som er skjult bli kjent for alle. ²⁷ Det jeg sier til dere i mørket, skal dere rope ut i dagslys. Og det jeg hvisker dere i ørene, skal dere rope ut fra taket på husene!

²⁸ Vær ikke redde for de som vil drepe dere, men ikke har makt til å gjøre noe mer. Det finnes bare en som har en slik makt at dere trenger å være redd for ham, og det er Gud. Han kan både drepe og siden straffe i helvete. ²⁹ Ikke en eneste spurv, uansett hvor lite den enn er verd, faller død til jorden uten at deres Far i himmelen vet om det. ³⁰ På hodene deres er til og med hårstråene tallet. ³¹ Vær altså ikke redde! Dere er mer verd for Gud enn alle verdens spurver til sammen.

³² Dersom noen åpent bekjenner at han tilhører meg, da skal jeg bekjenne ham for min Far i himmelen at han tilhører meg. ³³ Men den

* **10:25** I den greske grunnteksten: "Beelsebul", et hebraisk navn på en avgud som har blitt et synonym til Satan.

som åpent fornekter meg, han skal jeg fornekte for min Far i himmelen.

³⁴ Tro ikke at jeg har kommet for å skape fred på jorden! Nei, snarere tvert imot. ³⁵ Jeg kommer til å bli årsak til konflikter, slik at en sønn står imot faren sin, en datter står imot moren sin, og en svigerdatter står imot svigermoren sin. ³⁶ De verste fiendene for mange blir til å finne i deres egne hjem! ³⁷ Men dersom dere elsker foreldrene deres høyere enn meg, er dere ikke verdige å tilhøre meg. Dersom dere elsker barna deres høyere enn meg, da er dere ikke verdige å tilhøre meg.[†] ³⁸ Den som ikke tar korset opp og følger mitt eksempel med å være beredt til å dø, han kan ikke tilhøre meg. ³⁹ Ja, den som klamrer seg fast til livet, vil til slutt miste det, men den som mister livet sitt for min skyld, vil redde det.

⁴⁰ Den som tar imot dere, tar imot meg, og den som tar imot meg, tar imot Gud, etter som Gud har sendt meg. ⁴¹ Om dere tar imot en profet fordi han bringer Guds budskap, da kommer dere til å få samme lønnen som profeten. Og om dere tar imot en person som lever etter Guds vilje, fordi han lever for Gud, da skal dere få samme belønning som disse gudfryktige menneskene. ⁴² Ja, jeg forsikrer dere at den som gir, om så bare et glass friskt vann til den minste av disiplene mine, fordi denne personen tilhører meg, han skal få lønn for det.”

[†] **10:37** Om noen av frykt for, eller hensyn til, familien avstår fra å følge Jesus.

11

Jesus svarer på spørsmålene fra døperen Johannes

¹ Da Jesus hadde gitt sine tolv disipler disse forskriftene, gikk han videre for å undervise og spre budskapet sitt til byene i Galilea.

² Døperen Johannes, som nettopp hadde blitt satt i fengsel, fikk høre om alle miraklene som Jesus Kristus* gjorde. Derfor sendte han av sted noen av disiplene sine for å spørre ham: ³ "Er du virkelig den som Gud har lovet å sende oss, eller skal vi vente på en annen?"

⁴ Jesus svarte dem: "Gå tilbake til Johannes og fortell ham om det dere har hørt og sett: ⁵ At blinde begynner å se, lamme går, spedalske blir friske, døde hører, døde får liv igjen, og de fattige får høre det glade budskapet.† ⁶ Si også til ham: 'Lykkelig er den som ikke tviler på meg.'"

⁷ Da disiplene til Johannes hadde gått, begynte Jesus å tale til folket om Johannes. Han sa: "Når dere gikk ut til han i ødemarken, hva var det dere ville se? Ville dere se en svak person, lik et gresstrå som svaier hit og dit i vinden? ⁸ Selvfølgelig ikke! Ville dere se en person kledd i vakre klær? Nei, for da hadde det vært bedre

* **11:2** "Kristus" betyr "den salvede" på gresk. Blant Israels folk ble konger, prester og profeter salvet med olje før de begynte oppgaven sin. Gud hadde ved profetene lovet å sende en salvet konge som skulle herske over alle folk. Jødene ventet på at denne kongen skulle gjenopprette Israel som nasjon. Det hebraisk ordet "Messias" betyr også "den salvede". † **11:5** Jesus siterer Jesaja 29:18; 35:5-6 og 61:1.

om dere hadde gått til et kongelig palass. ⁹ Ville dere kanskje se en profet som bar fram Guds budskap? Ja, jeg sier dere at Johannes er mer enn en profet. ¹⁰ Han er den som Gud forteller om i Skriften[‡] når han sier:

*'Lytt! Jeg sender min budbærer foran deg,
og han skal forberede veien for deg.'*[§]

¹¹ Jeg forsikrer dere at døperen Johannes har betydd mer enn noe annet menneske som har stått fram offentlig. Likevel kommer den minste blant dem som får være Guds eget folk*, til å bety mer enn det Johannes gjorde her på jorden.

¹² Helt fra den dagen da døperen Johannes begynte å tale til folket og fram til i dag, har Gud med kraft begynt å regjere blant menneskene,[†] selv om det også finnes de som vil få det til å skje med vold[‡]. ¹³ At Gud skulle regjere på jorden, var blitt forutsagt av ham i Moseloven og ved profetene[§] før Johannes begynte oppgaven sin.

¹⁴ Enten dere tror det eller ikke, så er likevel Johannes den som Gud snakket om da han sa

[‡] **11:10** "Skriften" for jødene er Bibelens første del, den som vi kaller Det gamle testamente. [§] **11:10** Se Malaki 3:1. ^{*} **11:11** På gresk: den minste i himmelriket. [†] **11:12** På gresk: tvinger himmelriket fram. [‡] **11:12** Dette viser sannsynligvis til "selotene", en gruppe fanatiske jøder som med vold ville skape en religiøs stat, fri fra romerriket. En annen mulig oversettelse: og ivrige mennesker vil la ham fortsette å regjere. [§] **11:13** Moseloven og profetenes bok er to av delene i den jødiske Skriften, det vil si Bibelens første del, den som vi kaller Det gamle testamente. Den tredje delen er salmene.

at Elia* skulle komme†. ¹⁵ Lytt nøye og forsøk å forstå!

¹⁶ Hva skal jeg si om denne slekten som ikke vil tro? De er som barn som leker på torget og roper til de andre barna:

¹⁷ 'Vi spilte bryllupsmelodier for dere,
men dere ville ikke danse.
Vi spilte sørgemusikk for dere,
men dere ville ikke gråte.'

¹⁸ Akkurat slik reagerer de når det gjelder døperen Johannes og meg. Johannes drikker ikke vin og går ofte uten mat, og da sier de: 'Han er besatt av en ond Ånd.' ¹⁹ Men jeg, Menneskesønnen‡, spiser og drikker, og da beskylder de meg for å fråtse i mat, drikke og leve herrens glade dager sammen med de verste syndere! Men til slutt kommer endelig Gud i sin visdom til å få rett, når de ser resultatet av visdommen hans.§"

Jesus anklager byene i Galilea

²⁰ Jesus begynte å anklage de som bodde i byene der han hadde gjort de fleste miraklene sine, etter som de ikke hadde vendt om til Gud. Han sa: ²¹ "Hvor fryktelig kommer det ikke til å bli for dere som bor i Korasin og Betsaida! For

* **11:14** Elia var en profet som bar fram Guds budskap, og som i stedet for å dø ble ført rett opp til Gud. Se Andre Kongebok 2:1-11. † **11:14** Se Malaki 4:5. ‡ **11:19** "Menneskesønnen" er et hebraisk ord for å si "av mennesker". Det var en tittel på Messias, den lovede kongen, hentet fra Daniel 7:13-14. § **11:19** Gud hadde sendt både Johannes og Jesus, men deres oppgaver var forskjellige. Det gode resultatet ble bevist ved de mirakler og tegn Jesus gjorde. Se v.20.

om de miraklene jeg gjorde hos dere, hadde blitt gjort i Tyrus og Sidon*, da hadde innbyggerne der angret syndene sine og vendt om til Gud for lenge siden. ²² Jeg forsikrer dere at på dommens dag skal både Tyrus og Sidon få en mildere straff enn dere! ²³ Og dere, innbyggerne i Kapernaum, tror dere at dere skal bli opphøyet til himmelen? Nei, ned til helvete skal dere bli styrtet. For om de fantastiske miraklene som jeg gjorde hos dere, hadde blitt utført i Sodoma†, da hadde byen eksistert like til denne dagen. ²⁴ Jeg kan forsikre dere at Sodoma skal slippe lettere unna på dommens dag enn dere!”

Jesus lover ro og hvile

²⁵ Jesus ba denne bønne: ”Jeg takker deg Far, du som er Herre over himmelen og jorden, for at du skjuler sannheten for de som tror seg å være lærde og kloke, men viser sannheten for dem som er ydmyke som et barn. ²⁶ Ja, Far, slik har du bestemt det.”

²⁷ Jesus fortsatte: ”Min Far i himmelen har overlatt alt til meg. Ingen kjenner Sønnen, uten Far i himmelen, og ingen kjenner Far i himmelen, uten Sønnen og de som Sønnen vil vise han for. ²⁸ Kom til meg alle dere som er trette og kjemper med problemer og tunge

* **11:21** Tyrus og Sidon var fønikiske byer ved Middelhavets kyst, nordvest for Galilea. Det finnes flere profetier i Bibels første del, den som vi kaller Det gamle testamente, om at de skal gå under på grunn av sin ondskap. Se for eksempel Esekiel 26–28.

† **11:23** Sodoma ble tilintetgjort på grunn av innbyggernes synd. Se Første Mosebok 19:1-25.

byrder, så skal jeg gi dere hvile. ²⁹⁻³⁰ Gå inn på mine vilkår og la meg få undervise dere! Jeg er mild og ydmyk. Hos meg finner dere ro for sjelene deres. Jeg legger ingen tunge byrder på dere.”

12

Disiplene plukker aks på hviledagen

¹ På en hviledag* gikk Jesus og disiplene langs noen kornåkrer. Disiplene var sultne og begynte å plukke aks for å spise.

² Noen fariseere† fikk se det og protesterte: ”Se hva de gjør! Det er jo forbudt å høste på hviledagen i følge Moseloven‡.”

³ Jesus sa til dem: ”Har dere aldri lest om det kong David gjorde da han og mennene som fulgte han, ble sultne?§ ⁴ Han gikk inn i Guds hus, og både han og de som var med ham spiste av de spesielle brødene som bare prestene har lov til å spise. De brøt også loven. ⁵ Har dere heller ikke lest i loven at prestene som gjør tjeneste i templet, får arbeide på hviledagen? ⁶ Jeg kan forsikre dere at her finnes en som er større enn templet! ⁷ Dersom dere forsto det som menes

* **12:1** I grunnteksten: Sabbaten. Jødene sin hviledag er den sjuende dagen i deres uke, altså lørdagen. Den dagen utfører ikke jødene noe unødvendig arbeid. Hviledagen ble innstiftet av Gud allerede i Første Mosebok 2:3. † **12:2** Fariseerne var et religiøst parti blant jødene. De var svært nøye med å følge hele Moseloven og hadde for øvrig lagt til egne regler og forskrifter. ‡ **12:2** Moseloven, eller den jødiske loven, finnes skrevet ned i Første til Femte Mosebok. § **12:3** Se Første Samuelsbok 21:1-6.

med ordene: *'Jeg vil heller at dere viser hverandre kjærlighet, enn at dere ofrer til meg'*^{*}, da ville dere ikke dømme dem som er uskyldige. ⁸ For jeg, Menneskesønnen[†], har rett til å avgjøre hva som er tillatt på hviledagen."

Jesus helbreder en syk på hviledagen

⁹ Litt etter gikk Jesus videre og kom inn i synagogen deres[‡]. ¹⁰ Der fikk han se en mann som hadde en handikappet hånd. Fariseerne[§] spurte ham da: "Tillater Moseloven^{*} at noen kan bli helbredet på hviledagen[†]?" De håpet naturligvis at han skulle svare "ja", for da kunne de få noe å anklage ham for. ¹¹ Han svarte: "Om noen av dere har en sau og den faller i en grøft på hviledagen, griper han ikke da inn og drar opp sauene samme dagen? Selvfølgelig gjør han det! ¹² Tenk på hvor mye mer verd et menneske er, enn en sau! Det er altså tillatt å gjøre godt på hviledagen." ¹³ Så sa han til mannen: "Rekk

^{*} **12:7** Se Hosea 6:6. [†] **12:8** "Menneskesønnen" er et hebraisk ord for å si "av mennesker". Det var en tittel på Messias, den lovede kongen, hentet fra Daniel 7:13-14. [‡] **12:9** Synagogen er jødernes bygg for gudstjenester. [§] **12:10** Fariseerne var et religiøst parti blant jødene. De var svært nøye med å følge hele Moseloven og hadde for øvrig lagt til egne regler og forskrifter. ^{*} **12:10** Moseloven, eller den jødiske loven, finnes skrevet ned i Første til Femte Mosebok. [†] **12:10** I grunnteksten: Sabbaten. Jødene sin hviledag er den sjuende dagen i deres uke, altså lørdagen. Den dagen utfører ikke jødene noe unødvendig arbeid. Hviledagen ble innstiftet av Gud allerede i Første Mosebok 2:3.

fram hånden din.” Da mannen gjorde det, ble hånden frisk, og like sterk som den andre!

¹⁴ Fariseerne gikk ut og begynte å legge opp planer om hvordan de kunne få Jesus arrestert og drept.

Guds tjenere

¹⁵ Da Jesus fikk greie på dette, dro han bort fra stedet der. Mange mennesker fulgte etter ham, og han helbredet alle de som var syke blant dem.

¹⁶ For ikke å vekke mistanker om hvem han var, forbød han dem strengt å fortelle om det som skjedde. ¹⁷ Gjennom dette ble det som Gud hadde sagt ved profeten Jesaja, til virkelighet:

¹⁸ ”Dette er min utvalgte tjener!

Han er min elskede,
mitt hjertes glede.

Jeg skal fylle ham med min Ånd,
og han skal bevise for folket hva som er rettferdighet.

¹⁹ Han griper ikke til vold eller skriker,
stemmen hans skal ikke bli hørt på gatene!

²⁰ Han slår ikke ned de svake
eller slukker ut det håp som er i ferd med å
svinne bort.

En dag skal han la rettferdigheten seire.

²¹ Han skal være verdens håp.”[‡]

Jesus blir beskyldt for å være i kompaniskap med djevelen

²² De førte til han en besatt som var både blind og stum. Jesus helbredet ham, slik at han kunne

[‡] **12:21** Se Jesaja 42:1-4.

se og snakke. ²³ Folk ble helt forundret og sa: "Kanskje Jesus likevel er den som skal arve kong Davids trone?" ²⁴ Da fariseerne* fikk høre om miraklet, sa de: "Han driver sikkert ut de onde åndene med hjelp av Satan†, som er høvding for de onde åndene."

²⁵ Jesus, som forsto hva fariseerne tenkte, sa til dem: "Et rike som kommer i strid med seg selv, går under, og en by eller en familie som er i innbyrdes konflikt med hverandre, vil snart opphøre å eksistere. ²⁶ Dersom Satan nå driver ut sine egne onde ånder, da strider han jo mot seg selv. Hvordan skal han da kunne fortsette å styre riket sitt? ²⁷ Dersom jeg driver ut de onde åndene ved hjelp av Satan, hvilken kraft er det da deres egne tilhengere bruker når de driver dem ut? Kanskje dere selv kan svare på anklagene deres! ²⁸ Dersom det er med Guds Ånd jeg driver ut de onde åndene, har jo Gud kommet for å regjere blant dere.‡ ²⁹ På denne måten er det: Satan er som en sterk mann. Om noen vil gå inn i huset til den sterke mannen og rane ham for det han eier, da må de først binde ham. Etterpå kan de gå inn og rane hjemmet hans. ³⁰ Den som ikke er med meg, er imot meg, og den som ikke hjelper meg i mitt arbeid, han motarbeider meg."

§ 12:23 På gresk: Davids sønn. Det var en tittel som jødene ga Messias, den lovede kongen. * 12:24 Fariseerne var et religiøst parti blant jødene. † 12:24 I den greske grunnteksten: "Beelsebul", et hebraisk navn på en avgud som har blitt et synonym til Satan. Se også i v.27. ‡ 12:28 På gresk: da har jo Guds rike kommet til dere.

³¹ Jeg advarer dere: All synd og spott[§] kan bli tilgitt, men spott mot Guds Hellige Ånd blir ikke tilgitt. Det er en utilgivelig synd. ³² Den som sier noe mot meg, Menneskesønnen*, kan få tilgivelse, men den som sier noe mot Guds Hellige Ånd, kommer aldri til å bli tilgitt, det være seg i denne verden eller i den kommende.

³³ Et tre blir kjent igjen på frukten sin. Enten er treet godt og bærer god frukt, eller så er det dårlig og bærer dårlig frukt. ³⁴ Ormeyngel! Hvordan kan dere som er onde, si noe godt? Munnen uttrykker jo det hjertet er fullt av. ³⁵ Ordene fra et godt menneske viser den godhet som bor i hjertet, mens ordene fra et ondt menneske avslører det onde hjertet. ³⁶ Jeg sier dere at på dommens dag skal dere få stå til rette for hvert unyttig ord dere har snakket. ³⁷ De ordene dere nå bruker, skal avgjøre skjebnen for dere da. Enten kommer dere til å bli frikjent ved dem, eller så blir dere dømt ved dem.”

De religiøse lederne ber Jesus om et tegn

³⁸ En dag kom noen av de skriftlærde[†] sammen med fariseerne[‡], og ba om å få se et tegn som

§ 12:31 Å spotte er å håne og tale dårlig om noe som er hellig.

* 12:32 “Menneskesønnen” er et hebraisk ord for å si “av mennesker”. Det var en tittel på Messias, den lovede kongen, hentet fra Daniel 7:13-14. † 12:38 Fariseerne var eksperter på loven, som er et annet navn for hele den jødiske Skriften, det vil si Bibelens første del, den som vi kaller Det gamle testamente.

‡ 12:38 Fariseerne var et religiøst parti blant jødene.

skulle bevise at Jesus virkelig var Messias, den lovede kongen.

³⁹ Jesus svarte: "Denne onde og gudløse slekten krever et tegn, det eneste tegnet de skal få se, er det som skjedde med profeten Jona[§]. ⁴⁰ På samme måten som Jona var i den store fisken i tre døgn, kommer jeg, Menneskesønnen^{*}, til å være i jordens indre i tre døgn[†]. ⁴¹ Innbyggerne i Ninive skal på dommens dag stå opp fra de døde sammen med dere og dømme dere. De ga opp sin onde livsstil og vendte seg om til Gud da de hørte Jona holde fram Guds budskap. Og her finnes en som er større enn Jona, men dere nekter å tro på ham. ⁴² Også dronningen fra Syden[‡] skal på dommens dag stige fram som vitne mot denne slekten og dømme den. Hun kom jo helt fra et fjernt land for å høre på visdommen til Salomo. Og her finnes en som er større enn Salomo, men dere nekter å tro på ham.

⁴³⁻⁴⁵ Denne onde slekten kommer til å bli rammet av samme skjebnen som mange besatte gjør: Når en ond Ånd blir drevet ut av et menneske,

§ **12:39** Se Jona bok i Bibelsens første del, den som vi kaller Det gamle testamente. * **12:40** "Menneskesønnen" er et hebraisk ord for å si "av mennesker". Det var en tittel på Messias, den lovede kongen, hentet fra Daniel 7:13-14. † **12:40** I det greske språket, og på mange andre språk, regner de den dagen som noe skjer, som dag nummer en. Jesus døde på en fredag og sto opp på søndagen. Men det viktige i denne sammenhengen er at Gud lar Jesus vende tilbake til livet, på samme måten som han lot Jona vende tilbake til livet. ‡ **12:42** Dronningen av Saba, nåværende Jemen. Se Første Kongebok 10:1.

flakker den urolig omkring i ørkenen og leter etter et nytt offer. Om den ikke finner noe, sier den: 'Jeg vender tilbake til det menneske der jeg kom fra.' Og når den gjør det, finner den hjertet tomt, rent og pyntet. Da leter den etter sju ånder til, enda verre enn seg selv. Sammen tar de kontrollen over mennesket, og det får det langt verre enn det hadde før."

Jesu virkelige familie

⁴⁶⁻⁴⁷ Mens Jesus fortsatt talte til folket, kom moren og brødre hans dit og ville snakke med ham, men de stanset utenfor huset. Noen sa til han: "Moren din og brødrene dine står utenfor og vil treffe deg." ⁴⁸ Men han svarte: "Moren min og brødrene mine! Hvem er det?" ⁴⁹ Så pekte han på disiplene og sa: "Dette er moren min og brødrene mine. ⁵⁰ Hver og en som lyder min Far i himmelen, er broren, og søsteren og moren min!"

13

Bildet om bonden som sådde korn i åkeren

¹ Samme dagen gikk Jesus hjemmefra og satte seg nede ved sjøen for å undervise. ²⁻³ Snart hadde det samlet seg så mye folk omkring ham, at han var nødt til å stige om bord i en båt og sitte i den for å tale, mens folket sto på stranden. Han underviste dem ved å fortelle mange bilder, som for eksempel dette:

"En bonde gikk ut på åkeren sin for å så.

⁴ Mens han sådde, falt noe av såkornet på veien langs åkeren, og fuglene kom og plukket det i

seg. ⁵ Noe korn falt der jorden var steinete og jordlaget tynt. Her vokste plantene raskt opp, ⁶ men i den hete solen visnet de og døde, etter som røttene satt så grunt i bakken. ⁷ Noe korn falt blant tistlene, og mens tistlene vokste opp, kvalte de kornplantene. ⁸ Mestedelen av kornet falt i fruktbar jord og ga 30, 60 og til og med 100 ganger så mye avling som bonden hadde sådd. ⁹ Lytt nøye og forsøk å forstå!"

Jesus forklarer bildet om såkornet

¹⁰ Disiplene kom seinere til Jesus og spurte: "Hvorfor forteller du slike bilder som dette for folket?"

¹¹ Da forklarte han og sa: "Dere har fått gaven til å forstå undervisningen min om hvordan Gud vil frelse menneskene og gjøre dem til sitt eget folk,* men andre har ikke fått den gaven. ¹² De som forstår det jeg sier, skal med tiden forstå enda mer. Men de som ikke forstår noe særlig av det, de skal til slutt miste også den lille innsikten de hadde.

¹³ Det er derfor jeg forteller disse bildene,

slik at menneskene skal høre og se,
men likevel ikke forstå.

¹⁴ Gjennom dette blir det til virkelighet som Gud har forutsagt hos profeten Jesaja:

'Dere skal høre det jeg sier,

men likevel ikke forstå.

Dere skal se det jeg gjør,

men likevel ikke fatte!

* **13:11** På gresk: å lære kjenne himmelrikets hemmeligheter.

¹⁵ Ja, dette folkets hjerter er så hardt og likegyldig at de ikke kan forstå.

Deres hørsel er sløvet, slik at de ikke kan høre,
og de har lukket øynene sine,
slik at de ikke kan se.

Derfor kan de ikke vende om til meg og bli helbredet![†]

¹⁶ Men dere kan være lykkelige, for øynene deres kan se og ørene deres kan høre. ¹⁷ Jeg forsikrer dere at mange profeter, og andre som fulgte Guds vilje, har lengtet etter å få se og høre det som dere nå får være med om, men de fikk aldri muligheten til det.

¹⁸ Her er forklaringen om bonden som sådde såkornet i åkeren: ¹⁹ Den harde veien langs åkeren, der noe av såkornet falt, ligner hjertet til en person som hører budskapet om at Gud vil frelse menneskene og gjøre de til sitt eget folk‡, men ikke tar det på alvor. Straks er den onde på plass og plukker bort såkornet fra hjertet. ²⁰ Det tynne jordlaget er likt hjertet til en person som hører budskapet og tar imot det med ekte glede, ²¹ men som ikke har dybde i seg, slik at røttene kan utvikle seg. Etter en tid kommer vanskeligheter eller forfølgelser på grunn av troen, da avtar entusiasmen og han forlater troen. ²² Jorden som var dekket med frø fra tistler, kan bli sammenlignet med en person som hører budskapet, men lar hverdagens bekymringer og begjæret etter å tjene mest

[†] **13:15** Se Jesaja 6:9-10. [‡] **13:19** På gresk: hører ordet om riket.

mulig penger kvele det han fikk høre. Budskapet får ikke påvirke livet hans. ²³ Den fruktbare jorden derimot, ligner hjertet til en person som hører til budskapet og forstår det og lar det påvirke hele livet sitt. Han gir en avling som er 30, 60 eller til og med 100 ganger så stor som den mengde såkorn som falt i hjertet hans.”

Bildet om ugresset og hveten

²⁴ Dette er et annet bilde som Jesus fortalte:

”Der Gud bestemmer, blir det som når§ en bonde sådde rent såkorn i åkeren sin. ²⁵ En natt da alle lå og sov, kom fienden hans og sådde ugress blant hveten. Etterpå snek han usett bort.

²⁶ Da såkornet begynte å spire og sette i aks, vokste også ugresset opp.

²⁷ Tjenerne til bonden gikk til ham og sa: ’Herre, åkeren der du sådde det rene såkornet, er full av ugress! Hvor kommer det fra?’

²⁸ ’Det må være en fiende som har vært der’, svarte herren deres.

Tjeneren spurte da: ’Skal vi rykke opp ugresset?’ ²⁹ ’Nei’, sa han, ’da kommer dere til å skade hveten samtidig. ³⁰ La begge deler vokse sammen til det blir tid for å høste. Når tiden er inne, skal jeg si til høstfolkene: Skill bort ugresset og bunt det sammen, slik at det kan bli brent opp. Etterpå kan dere samle inn hveten i mitt forråds-kammer.’ ”

Bildet om sennepsfrøet

³¹ Jesus fortalte også dette bildet for dem:

§ 13:24 På gresk: Himmelen ligner... Samme uttrykk blir brukt også i v.31,33,44,45 og 47.

"Der Gud bestemmer, blir det som når en gartner sår et sennepsfrø i hagen. Det er det minste* av alle frøene, ³² men når det har vokst opp, er det størst blant krydderplantene. Det blir til et tre der fuglene kan komme og bygge reir i grenene."

Bildet om gjæren

³³ Han fortalte også et annen bilde:

"Der Gud bestemmer, blir det som når en kvinne blander gjær i deigen mens hun baker. Hun tar bare en liten smule gjær og blander den inn i en stor mengde mel og elter alt sammen. Over tid virker gjæren i hele deigen."

³⁴ Alt dette fortalte Jesus til folket ved å bruke bilder. Ja, han talte bare til dem gjennom bilder. ³⁵ Ved dette ble det virkelig som Gud hadde forutsagt ved sin profet:

"Jeg skal tale i bilder,

jeg skal fortelle hemmeligheter som er gjemt fra verdens skapelse av."[†]

Jesus forklarer bildet om ugresset og hveten

³⁶ Litt etter dro Jesus fra folket og gikk til huset der han bodde. Der ba disiplene om at han måtte forklare bildet om ugresset og hveten for dem.

³⁷ "Det skal jeg gjøre", sa han. "Jeg, Menneskesønnen[‡], er den som sår det rene såkornet.

³⁸ Åkeren er verden, og såkornet representerer

* **13:31** Sennepsfrøet var det minste frøet de bruker for dyrking.

† **13:35** Se Salmenes bok 78:2. ‡ **13:37** "Menneskesønnen" er et hebraisk ord for å si "av mennesker". Det var en tittel på Messias, den lovede kongen, hentet fra Daniel 7:13-14.

de menneskene som tilhører Gud og er hans eget folk. § Ugresset er de som tilhører den onde.
39 Fienden, som sådde ugresset blant hveten, er djevelen. Høsttiden er verdens ende, og høstfolkene er englene.

40 Som når ugresset blir skilt fra hveten og brent opp, slik skal det være ved tidenes slutt.

41 Jeg, Menneskesønnen, skal sende ut englene mine, og de skal rense Guds verden.* De skal ta bort alle dem som lokker menneskene til synd og gjør det som er ondt. 42 De onde skal bli kastet i den brennende ovnen. Der skal de gråte av angst og fortvilelse. 43 De som følger Faderens vilje, skal lyse som solen i den nye verden der deres Far i himmelen regjerer. † Lytt nøye og forsøk å forstå!”

Bildene om skatten i åkeren, den verdifulle perlen og fiskenoten

44 Jesus fortalte enda flere bilder. Han sa:

”Der Gud bestemmer, blir det som når en mann oppdager en skatt i en åker. I sin iver graver han ned skatten igjen og går og selger alt han eier for å kunne kjøpe åkeren, for at skatten kan bli hans.

45 Der Gud bestemmer, blir det også som når en kjøpmann er på jakt etter kostbare perler. 46 Når han oppdager en ekstra verdifull perle, går han av sted og selger alt han eier for å kunne kjøpe den.

§ 13:38 På gresk: som er rikets barn. * 13:41 På gresk: rense Guds rike. † 13:43 På gresk: lyse som solen i Far sins rike.

⁴⁷ Der Gud bestemmer, blir det også som når noen kaster not ut i sjøen for å fange fisk av forskjellige slag, både spiselige og uspiselige.

⁴⁸ Når noten er full drar de den opp på stranden og setter seg ned og sorterer fisken. De spiselige fiskene samler de i en korg, men de andre kaster de fra seg.

⁴⁹ Slik skal det bli ved tidenes slutt. Englene skal komme og skille de onde menneskene fra de som følger Guds vilje. ⁵⁰ Etterpå blir de onde kastet i den brennende ovnen. Der skal de gråte av angst og fortvilelse. ⁵¹ Har dere forstått alle disse bildene?"

"Ja", sa de, "det har vi."

⁵² Da sa han: "Det betyr at hver person som kjenner til Skriften[‡], og nå hører til det folk som Gud regjerer over,[§] i fortsettelsen kan fortelle om både den nye og den gamle måten å tjene Gud på."

Innbyggerne i Nasaret nekter å tro

⁵³ Da Jesus hadde fortalt alle disse bildene, dro fra han stedet. ⁵⁴ Han kom litt etter til hjembyen sin Nasaret. Der underviste han i synagogen*. Han overrasket alle med sin visdom og miraklene sine.

⁵⁵ "Hvordan er dette mulig?" undret folket. "Dette er jo bare sønnen til snekkeren. Vi kjenner moren hans, Maria, og brødrene hans

[‡] **13:52** "Skriften" for jødene er Bibelens første del, den som vi kaller Det gamle testamente. [§] **13:52** På gresk: som har blitt en

disippel til himmelriket. * **13:54** Synagogen er jødenes bygg for gudstjenester.

Jakob, Josef, Simon og Judas. ⁵⁶ Alle søstrene hans bor jo her. Hvor har han fått alt dette fra?" ⁵⁷ Og de irriterte seg over ham.

Da sa Jesus til dem: "En profet som bringer Guds budskap, blir anerkjent over alt, bortsett fra i sin egen hjemby og i sin egen familie." ⁵⁸ Siden de ikke trodde på ham gjorde han bare noen få mirakler der.

14

Døperen Johannes blir drept

¹ Etter en tid fikk kong Herodes* høre alt det folk fortalte om Jesus. ² Han sa da til tjenerne sine: "Det må være døperen Johannes som har stått opp fra de døde. Det er derfor han kan gjøre slike mirakler."

³ Herodes hadde nemlig under press fra kona si, Herodias, arrestert Johannes og latt ham binde og kaste i fengsel. Herodias hadde først vært gift med Filip, som var bror til kongen.

⁴ Johannes hadde sagt rett ut til Herodes: "Det er ikke tillatt for deg å leve sammen med henne."

⁵ Helst hadde Herodes ønsket å drepe Johannes, men han var redd for folket, som mente at Johannes var en profet som bar fram Guds budskap.

⁶ Men da Herodes feiret sin fødselsdag, danset datteren til Herodias for gjestene. Og Herodes ble helt fortryllet over dansen hennes. ⁷ Han

* **14:1** Kong Herodes regjerte over Galilea og Perea. Han var sønn til den Herodes som regjerte da Jesus ble født.

sverget på at han ville gi henne hva hun enn ba om. ⁸ Moren fikk henne til å si: "Jeg vil ha hodet til døperen Johannes på et fat." ⁹ Kongen ble svært sjokkert, men på grunn av det løfte han hadde gitt, og etter som han ikke ville ta tilbake det han hadde sagt i påhør av gjestene, ga han befaling om at hun skulle få kravet oppfylt. ¹⁰ Derfor ble Johannes halshugget i fengslet. ¹¹ De la hodet hans på et fat og ga det til jenta, som i sin tur bar det til moren sin.

¹² Etterpå kom disiplene til Johannes og hentet kroppen og begravde den. Senere gikk de til Jesus og fortalte det som hadde skjedd.

Jesus gir mat til mer enn 5 000 personer

¹³ Da Jesus fikk høre det som hadde skjedd, drog han med båt til en avsides plass for å være for seg selv. Folket i byene fikk imidlertid greie på det og fulgte etter til fots langs sjøen.

¹⁴ Da Jesus steg ut av båten og fikk se alt folket som hadde samlet seg, følte han sympati med dem, og han helbredet de som var syke.

¹⁵ På kvelden kom disiplene bort til ham og sa: "Det er allerede seint, og det finnes ikke noe å spise her i ødemarken. Send folket av sted for at de kan gå til byene i nærheten og kjøpe mat."

¹⁶ Men Jesus svarte: "Det trenger de ikke. Dere kan selv gi dem mat!"

¹⁷ "Skal vi?", utbrøt de. "Vi har jo bare fem brød og to fisker!"

¹⁸ "Gi det dere har til meg", sa han.

¹⁹ Så ba han folket å slå seg ned i gresset. Han tok de fem brødene og de to fiskene, så opp mot

himmelen og takket Gud. Han brøt brødene i biter og ga dem til disiplene, som delte ut til folket. ²⁰ Alle spiste og ble mette, og da de samlet sammen det som var igjen, ble det tolv fulle kurver. ²¹ Det var omkring 5 000 menn som hadde spist, i tillegg til kvinner og barn.

Jesus går på vannet

²² Straks etter dette ba Jesus disiplene om å sette seg i båten og reise i forveien over til andre siden av sjøen. Selv stanset han igjen for å se at folket kom seg på hjemvei. ²³ Da han hadde gjort det, gikk han opp på fjellet for å be. Der var han alene til det ble kveld.

²⁴ I mens hadde disiplene kommet i vanskeligheter langt ute på sjøen. Det blåste opp, og de hadde store problemer med å ta seg over til den andre siden etter som det var motvind. ²⁵ Straks før det begynte å lysne, kom Jesus gående til dem på vannet. ²⁶ Da disiplene fikk se ham gå på sjøen, ble de livredde. De trodde det var et spøkelse, og skrek av redsel.

²⁷ Men Jesus snakket straks til dem og sa: "Ro dere ned, det er jeg. Vær ikke redde."

²⁸ Da ropte Peter: "Herre, om det virkelig er deg, da kan du vel si at jeg får komme til deg på vannet."

²⁹ "Javisst", sa Jesus. "Kom!"

Peter klatret over båtripen og begynte gå på vannet mot Jesus. ³⁰ Da han stirret mot de høye bølgene, ble han lammet av redsel og begynte å synke. "Redd meg, Herre!" skrek han. ³¹ Og straks rakte Jesus ut hånden og grep tak i ham.

"Er troen din så liten?" sa Jesus. "Hvorfor tvilte du?" ³² Etterpå steg de i båten, og i samme øyeblikk la vinden seg. ³³ De som var i båten, falt ned for Jesus og sa: "Du må være Guds sønn!"

Jesus helbreder alle som rører ved ham

³⁴ Da Jesus og disiplene hadde reist over sjøen, gikk de i land ved Gennesaret. ³⁵ Der ble Jesus straks kjent igjen av folket på stedet. De sendte bud til hele distriktet for å spre nyheten om hans ankomst. Snart kom folk dit med alle sine syke. ³⁶ De ba om at de i det minste måtte få røre ved dusken på kappen hans. Og alle som gjorde det, ble friske!

15

Guds bud og menneskene sine regler

¹ Senere kom noen fariseere* og noen av de skriftlærde† fra Jerusalem for å diskutere med Jesus.

² "Hvorfor bryter disiplene dine de gamle jødiske reglene?" spurte de. "De vasker ikke hendene før de spiser." ³ Han svarte: "Hvorfor bryter dere selv Guds bud ved å følge egne regler? ⁴ Gud sier for eksempel: 'Vis respekt for foreldrene dine', og: 'Den som forbanner

* **15:1** Fariseerne var et religiøst parti blant jødene. De var svært nøye med å følge hele Moseloven og hadde for øvrig lagt til egne regler og forskrifter. † **15:1** Fariseerne var eksperter på loven, som er et annet navn for hele den jødiske Skriften, det vil si Bibelsens første del, den som vi kaller Det gamle testamente.

foreldrene sine, skal bli dømt til døden.[†] ⁵⁻⁶ Men dere påstår at dere slett ikke behøver å respektere foreldrene eller ta hånd om dem når de blir gamle. Dersom dere bare gir pengene som en gave til templet i stedet, påstår dere at alt er i sin skjønneste orden. På den måten gjør dere Guds klare befaling ugyldig ved å følge egne regler. ⁷ Dere er falske mennesker som bare later som om dere er lydige mot Gud! Profeten Jesaja hadde rett da han bar fram Guds budskap om dere og sa:

⁸ 'Dette folket ærer meg med ordene sine,
men de nekter å være lydige mot meg.

⁹ Deres tilbedelse er verdiløs,
for de budene de lærer,
er menneskene sine egne regler og ikke Guds
bud. §' "

¹⁰ Så kalte Jesus til seg folket og sa: "Lytt til det jeg sier og forsøk å forstå: ¹¹ Dere blir ikke uverdige for Gud på grunn av det dere spiser og stapper i munnen!*" Det er det dere sier, det som kommer ut av munnen, som gjør dere uverdige!"

¹² Da gikk disiplene bort til ham og sa: "Vet du at du irriterte fariseerne med det du sa?"

¹³ Jesus svarte: "Hver plante som ikke er plantet av min Far i himmelen, skal bli rykket opp med roten, ¹⁴ Ikke bry dere om fariseerne. De er blinde ledere som veileder andre blinde.

[†] **15:4** Se Andre Mosebok 20:12 og 21:17 og Femte Mosebok 5:16.

§ **15:9** Se Jesaja 29:13. * **15:11** Den jødiske loven har mange regler om hva de får og ikke får spise. Se Tredje Mosebok 11.

Når en blind leder en blind, faller begge i samme grøften.”

¹⁵ Peter ba at Jesus måtte forklare hva han mente med at ingen blir uverdige for Gud på grunn av det de spiser.

¹⁶ ”Forstår heller ikke dere det jeg mener?” spurte Jesus. ¹⁷ ”Innser dere ikke at det dere spiser, bare passerer gjennom magen og kommer ut igjen? ¹⁸ Ordene dere sier kommer derimot fra hjertet. Derfor er det dette som gjør menneskene uverdige for Gud. ¹⁹ Fra hjertet kommer onde tanker, mord, utroskap i ekteskapet, seksuell løssluppenhet, tyveri, løgn og sladder. ²⁰ Det er slikt som gjør menneskene uverdige. Ingen blir uverdigg for Gud ved å spise uten først å ha vasket hendene.”

Troen hos en kvinne som ikke er jøde

²¹ Jesus dro fra Galilea og til distriktet rundt byene Tyrus og Sidon.[†]

²² En kanaaneisk kvinne fra området der kom til ham og ropte: ”Herre, du som skal arve kong Davids trone,[‡] ha medfølelse med meg. Min datter er besatt av en ond Ånd, og den plager henne støtt og stadig.”

²³ Jesus svarte henne ikke med et ord. Disiplene kom derfor og sa til ham: ”Send henne bort, hun forfølger oss jo med ropene sine.”

[†] 15:21 Tyrus og Sidon lå i Fønikia, omkring åtte mil fra Kapernaum. [‡] 15:22 På gresk: Davids sønn. Det var en tittel som jødene ga Messias, den lovede kongen.

²⁴ Han sa til kvinnen: "Jeg har fått i oppgave å hjelpe Israels folk, Guds tapte sauer."§

²⁵ Kvinnen kom nærmere og falt på kne og ba ham på nytt: "Herre, hjelp meg!"

²⁶ Jesus svarte: "Det er ikke rett å ta brødet fra barna og kaste det til hundene."

²⁷ "Det er sant, Herre", sa hun, "men til og med hundene har rett til å spise de smulene som faller fra bordet til herrene deres."

²⁸ "Kvinne", sa Jesus til henne, "troen din er sterk. Du skal få det du ber om." Og i samme øyeblikk ble datteren hennes helbredet.

Jesus helbreder mange syke

²⁹ Jesus vendte nå tilbake til Genesaretsjøen og gikk opp på en fjellskråning i nærheten og satte seg der. ³⁰ Snart hadde det samlet seg en stor folkemasse omkring ham. De hadde med seg handikappede, utviklingshemmede, blinde, stumme og mange andre. De la dem foran Jesus, og han helbredet dem. ³¹ Folk var helt forundret, for de stumme begynte å snakke, utviklingshemmede ble friske, handikappede gikk, og blinde kunne se! Alle hyllet Israels Gud.

Jesus gir mat til mer enn 4 000 personer

³² Senere kalte Jesus på disiplene og sa: "Jeg har stor medfølelse med folket. De har nå vært her i tre dager og har ikke noe å spise. Jeg vil ikke

§ 15:24 Jesus virket først og fremst blant jødene, som etter døden hans og oppstandelse skulle spre budskapet om han til alle jordens folk. Men nå og da gjorde Jesus et unntak. Se 8:5-13, der han helbreder tjeneren til en romersk offiser.

sende dem sultne bort, for da vil kanskje noen svime av langs veien på grunn av utmattelse.”

³³ Disiplene svarte: ”Hvor skal vi få nok mat til alle her i ødemarken?”

³⁴ Jesus spurte dem: ”Hvor mye mat har dere?” ”Sju brød og noen små fisker”, svarte de.

³⁵ Jesus ba folket å slå seg ned på marken.

³⁶ Han tok de sju brødene og fiskene og takket Gud. Så brøt han dem i biter og ga til disiplene, som i sin tur delte dem ut til folket. ³⁷ Alle spiste og ble mette. Da de samlet sammen restene som var til overs, ble det sju fulle kurver. ³⁸ Det var 4 000 menn som hadde spist. I tillegg kom kvinner og barn.

³⁹ Etterpå ba Jesus folket om å gå hjem. Selv steg han ombord i en båt og seilte over sjøen til Magadan*.

16

De religiøse lederne vil se tegn fra Gud

¹ Fariseerne og saddukeerne* kom til Jesus, og forlangte at han skulle gi dem et tegn fra Gud som bevis på hvem han var.

²⁻³ Men han svarte: ”Dere er flinke til å tyde de tegnene dere ser på himmelen: Om himmelen er rød når kvelden kommer, da vet dere at det blir fint vær på morgenen. Om himmelen er rød og skyet på morgenen, da vet dere at det snart blir uvær. Nå vil dere altså at himmelens Gud

* **15:39** Magadan, eller Magdala, lå like sør for Kapernaum.

* **16:1** Fariseer og sadukeere var to religiøse partier blant jødene.

skal vise dere et tegn, likevel forstår dere ikke de tingene som skjer midt foran øynene på dere. ⁴ Denne onde og gudløse slekten vil se tegn fra Gud. Det eneste tegnet de kommer til å få se, er det som skjedde med Jona.[†] Så dro Jesus fra dem og gikk derfra.

Jesus advarer mot falsk undervisning

⁵ Da de var på vei over til den andre siden av sjøen, oppdaget disiplene at de hadde glemt å ta med seg brød.

⁶ Jesus sa da til dem: "Ta dere i vare for den gjæren som fariseerne og saddukeerne[‡] sprer."

⁷ "Hva mener han?" spurte disiplene hverandre. De trodde at han sa dette fordi de hadde glemt å ta med seg brød.

⁸ Da Jesus hørte de diskutere dette, sa han til dem: "Så svak tro dere har! Hvorfor er dere så urolige for at dere ikke har noe brød? ⁹ Forstår dere fortsatt ingenting? Husker dere ikke den gangen jeg mettet mer enn 5 000 personer med fem brød, og hvor mange kurver dere da fikk til overs? ¹⁰ Husker dere ikke den andre gangen da jeg mettet mer enn 4 000 personer med sju brød, og hvor mange kurver dere da fikk til overs? ¹¹ Hvordan kan dere tro at jeg snakket om brød? Jeg sier på nytt til dere: Ta dere i være for den gjæren som fariseerne og saddukeerne sprer om seg."

[†] **16:4** Jona lå i fisken i tre døgn. Like lenge skulle Jesus ligge i graven. Se 12:39-41. Se også Jona bok i Bibelens første del, den som vi kaller Det gamle testamente. [‡] **16:6** Fariseere og sadukeere var to religiøse partier blant jødene.

¹² Da forsto de endelig at han med "gjær" mente den falske undervisningen til fariseerne og saddukeerne, og at det var den han advarte dem mot.

Peter bekjenner at Jesus er Messias, den lovede kongen

¹³ Da Jesus kom til området rundt Cæsarea Filippi§, spurte han disiplene: "Hvem sier folk at jeg, Menneskesønnen*, er?"

¹⁴ De svarte: "Noen sier døperen Johannes, noen sier Elia og andre Jeremia eller en av de andre profetene som før i tiden bar fram Guds budskap.†"

¹⁵ Da spurte han dem: "Hvem tror dere at jeg er?"

¹⁶ Simon Peter svarte: "Du er Messias, den lovede kongen, Sønn til den Gud som er og blir."

¹⁷ "Du kan virkelig kjenne deg lykkelig, Simon, sønn av Jonas", sa Jesus, "for min Far i himmelen har selv vist deg dette. Ingen kan på egen hånd få innsikt i den saken. ¹⁸ Du er Peter‡, en klippe, og på denne klippe vil jeg bygge min menighet. Helvetes krefter skal ikke kunne beseire den. ¹⁹ Jeg skal gi deg nøklene inn til

§ **16:13** Cæsarea Filippi var en by nord for Galilea som ikke var bosatt av jøder. * **16:13** "Menneskesønnen" er et hebraisk ord for å si "av mennesker". Det var en tittel på Messias, den

lovede kongen, hentet fra Daniel 7:13-14. † **16:14** Profetenes budskap finnes skrevet ned i Bibelens første del, den som vi kaller Det gamle testamente. Elia kan vi lese om i Første og Andre Kongebok, og Jeremia som er en egen bok. ‡ **16:18** Navnet Peter kommer av det greske ordet "petra" som betyr "fjellet".

Guds nye verden[§]. Du skal få i oppdrag å fortelle menneskene at Gud har erklært dem skyldige, men du skal også fortelle dem at de har blitt fri fra sin skyld.*”

²⁰ Han forbød disiplene å si til andre at han var Messias, den lovede kongen.

Jesus forutsier for første gangen at han skal dø

²¹ Etter dette begynte Jesus å snakke åpent ut med disiplene om at han skulle gå til Jerusalem, og alt som skulle skje der. Han forklarte at folkets ledere, øversteprestene og de skriftlærde[†], ville gjøre det slik at han måtte lide mye og til slutt bli drept, men at han på den tredje[‡] dagen skulle stå opp fra de døde igjen.

²² Peter tok ham da til siden, protesterte og sa: ”Gud kommer til å ta hånd om deg, Herre! Dette skal aldri skje med deg!”

²³ Men Jesus vendte seg mot Peter og sa: ”Gå bort fra meg, Satan! Du forsøker å få meg til å synde, for det du tenker, er mennesketanker og kommer ikke fra Gud.”

[§] **16:19** På gresk: himmelriket. * **16:19** Peter oppdraget sitt var å forkynne for menneskene, om at den som aksepterer den frelse Jesus gir, han får tilgivelse for syndene sine, mens de øvrige ikke blir tilgitt. [†] **16:21** Fariseerne var eksperter på loven, som er et annet navn for hele den jødiske Skriften, det vil si Bibelens første del, den som vi kaller Det gamle testamente. [‡] **16:21** I det greske språket, og på mange andre språk, regner de den dag som noe skjer som dag nummer en. Jesus døde på en fredag og sto opp på søndagen.

²⁴ Jesus sa til disiplene: "Om noen vil bli disiplene mine, da kan han ikke lenger tenke på seg selv, men han må følge mitt eksempel og være beredt til å dø. ²⁵ Ja, den som klamrer seg fast til livet, vil til slutt miste det, men den som mister livet sitt for min skyld, vil finne det. ²⁶ Hvilken gevinst får et menneske om det blir gitt hele verden i hendene, men samtidig mister det evige livet? Alle pengene i hele verden kan ikke hjelpe et menneske til å få livet tilbake. ²⁷ Jeg, Menneskesønnen[§], skal komme i min Fars herlighet med mine engler og dømme hvert enkelt menneske for det de har gjort. ²⁸ Men tro meg: Noen av dere som nå står her, skal ikke dø før de har sett meg, Menneskesønnen, komme med kongelig makt.*"

17

Jesus blir forandret på fjellet

¹ Seks dager seinere tok Jesus med seg Peter, Jakob og broren hans Johannes, til toppen av et høyt fjell. Der kunne de være for seg selv. ² Utseende hans forandret seg mens de så på, ansiktet lyste som solen, og klærne ble blendende hvite. ³ De fikk se Moses og Elia stå

[§] **16:27** "Menneskesønnen" er et hebraisk ord for å si "av mennesker". Det var en tittel på Messias, den lovede kongen, hentet fra Daniel 7:13-14. * **16:28** På gresk: komme i mitt rike. I kap.17 viser Jesus sin kongelige makt for Peter, Jakob og Johannes.

og snakke med Jesus.* ⁴ Da sa Peter til Jesus: "Herre, dette er et fantastisk sted å være på. Om du vil, kan jeg bygge tre hytter, en til deg, en til Moses og en til Elia."

⁵ Akkurat i det han sa dette, ble de omsluttet av en lysende sky, og en stemme fra skyen sa: "Dette er min elskede Sønn, han er min glede. Lytt til ham!"

⁶ Da disiplene hørte stemmen, ble de fryktelig redde og kastet seg med ansiktet ned mot jorden.

⁷ Men Jesus gikk bort og rørte ved dem. "Reis dere opp", sa han, "og vær ikke redde!" ⁸ Da de så opp, var det ingen andre der enn Jesus.

⁹ På vei ned fra fjellet sa Jesus strengt til dem: "Ikke fortell til noen om det dere har sett, før jeg, Menneskesønnen†, har stått opp fra de døde."

¹⁰ Da spurte disiplene han: "Hvorfor påstår de skriftlærde‡ at Elia må vende tilbake før Messias, den lovede kongen, kommer?"

¹¹ Jesus svarte: "De skriftlærde har rett. Elia må først komme og sette alt i rette skikk.

¹² Faktum er at han allerede har kommet, men ingen kjente ham igjen, og de behandlet ham dårlig. På samme måten skal de også la meg,

* **17:3** Moses og Elia representerte loven og profetene, to av delene i Det gamle testamente, Bibelens første del, som forutsier at Jesus skulle dø for syndene våre. † **17:9** "Menneskesønnen" er et hebraisk ord for å si "av mennesker". Det var en tittel på Messias, den lovede kongen, hentet fra Daniel 7:13-14. ‡ **17:10** Fariseerne var eksperter på loven, som er et annet navn for hele den jødiske Skriften, det vil si Bibelens første del, den som vi kaller Det gamle testamente.

Menneskesønnen, få lide.” ¹³ Da forsto disiplene at han snakket om døperen Johannes.

*Jesus helbreder en gutt som er besatt av en ond
Ånd*

¹⁴ Da de hadde kommet ned fra fjellet og møtte folket igjen, kom det fram en mann og falt på kne for Jesus og sa: ¹⁵ ”Herre, ha medfølelse med sønnen min! Han får grusomme krampeanfall og lider mye. Han faller ofte i ilden eller i vannet. ¹⁶ Jeg tok ham med til disiplene dine, men de kunne ikke helbrede ham.”

¹⁷ ”Dere er håpløse mennesker som ikke vil tro!” utbrøt Jesus. ”Hvor lenge skal jeg være hos dere? Hvor lenge skal jeg holde ut med dere? Ta gutten hit til meg.” ¹⁸ Jesus snakket strengt til den onde ånden, og den forlot gutten. Fra det øyeblikket var han frisk.

¹⁹ Da Jesus og disiplene var alene igjen, spurte de Jesus: ”Hvorfor kunne ikke vi drive ut den onde ånden?”

²⁰ ”Fordi dere har så liten tro”, svarte Jesus. ”Jeg forsikrer dere, om troen deres bare var så stor som et sennepsfrø, ville dere kunne si til dette fjellet: ’Flytt deg dit bort’, og det ville gjøre det. Ikke noe ville være umulig for dere.”§

Jesus forutsier for andre gangen at han skal dø

§ **17:20** En del håndskrifter har med et ekstra vers: 21 Men den slags Ånd kan ikke bli drevet ut om dere ikke ber og faster. Se Markus sin fortelling om Jesus 9:29.

²² Da de igjen var samlet i Galilea, sa Jesus til dem: "Jeg, Menneskesønnen*, skal bli forrådt og utlevert til menneskene, ²³ og de kommer til å drepe meg. Men på den tredje† dagen skal jeg stå opp fra de døde igjen." Da ble disiplene fulle av sorg og sterkt bedrøvet.

Peter og mynten i munnen på fisken

²⁴ Da de hadde vendt tilbake til Kapernaum, kom noen funksjonærer som krevde inn tempelskatten, bort til Peter og spurte: "Betaler ikke mesteren deres tempelskatt?"

²⁵ Peter svarte: "Jo, visst gjør han det."

Så gikk han inn i huset for å snakke med Jesus om dette. Men før han fikk en sjanse til å si noe, spurte Jesus ham: "Hva tror du, Simon‡? Krever kongene på jorden toll og skatt av sitt eget folk eller av de fremmed folkene som de har erobret?"§

²⁶ "Av fremmed folk naturligvis", svarte Peter.

* **17:22** "Menneskesønnen" er et hebraisk ord for å si "av mennesker". Det var en tittel på Messias, den lovede kongen, hentet fra Daniel 7:13-14. † **17:23** I det greske språket, og på mange andre språk, regner de den dagen som noe skjer som dag nummer en. Jesus døde på en fredag og sto opp på søndagen. ‡ **17:25** Peter sitt navn var fra begynnelsen Simon, men Jesus ga han navnet Peter, som betyr "fjellet". § **17:25** Kongene eller regentene på denne tiden forlangte først skatt fra folket i de okkuperte landene, ikke fra de som var innbyggere i sitt eget land.

”Da slipper altså den som er medborger å betale skatt”, sa Jesus.* ²⁷ ”Men vi skal ikke gi dem noe å anklage oss for. Gå derfor ned til stranden og kast ut en fiskekrok og åpne munnen på den første fisken du får. Da kommer du til å finne en sølvmynt som rekker til skatt for oss begge to. Ta den og betal til funksjonærene.”†

18

Jesus forklarer hvem som er størst

¹ Litt seinere kom disiplene bort til Jesus og spurte hvem som er den største blant dem som får være Guds eget folk.*

² Da ropte Jesus på et lite barn og stilte det midt blant dem ³ og sa: ”Jeg forsikrer dere, om dere ikke forandrer dere og blir som små barn, da kommer dere slett ikke til å få tilhøre Guds eget folk. ⁴ Den som gjør seg liten og ydmyk som dette barnet, han er den største blant dem som får være Guds eget folk. ⁵ Og den av dere som tar imot et slikt barn fordi det tilhører meg, han tar imot meg.

Jesus advarer mot fristelse

* **17:26** Jesus bruker bildet av en konge og hans landsmenn, for å vise at disiplene tilhører Guds folk, mens de jødene som nekter å tro på ham, ikke gjør det. Se 21:43. † **17:27** I Gennesaretsjøen finnes en fiskeart, Cichlidae, som beskytter sine unger ved å la dem svømme inn i sin egen munn. Hunnfisken samler iblant også opp ting som ligger på sjøbunnen. * **18:1** På gresk: størst i himmelriket. Også i v.4. I v.3 på gresk: aldri komme inn i himmelriket.

⁶ Dersom noen leder vill en av disse små som tror på meg, og får han til å synde, da ville det være bedre for den personen å få en stor stein surret til halsen sin og bli kastet i havet.

⁷ Ulykken skal ramme verden på grunn av all ondskaperen deres! Menneskene kommer alltid til å bli fristet av synd, men ulykken skal ramme det menneske som frister andre. ⁸ Om hånden eller foten din får deg til å synde, da hugg den av og kast den fra deg. Det er bedre å få et evig liv sammen med Gud og heller savne den ene hånden eller foten, enn å bli kastet i helvetes ild med både hender og føtter i behold. ⁹ Og om øye ditt får deg til å synde, da riv det ut og kast det fra deg. Det er bedre å få et evig liv sammen med Gud og heller savne et øye, enn å bli kastet i helvetes ild med begge øynene i behold.† ¹⁰ Pass på at dere ikke forakter en eneste av disse små, for jeg sier dere at englene deres alltid har adgang til min Far i himmelen.‡

Bildet om sauen som gikk seg vill

¹² La meg bruke et bilde: Om en mann har 100 sauer og plutselig oppdager at en av dem har gått seg vill, hva tror dere han da gjør? Overlater han ikke de 99 andre til seg selv i fjellet, og gir seg av sted for å lete etter den ene som har forsvunnet? ¹³ Jo, og når han endelig har funnet den, kan jeg fortelle dere at han gleder seg mer over den ene

† **18:9** Vi skal gjøre alt vi kan for å holde oss borte fra synden. Jesus bruker et dramatisk bildespråk. ‡ **18:10** En del håndskrifter har med et ekstra vers: **11** Menneskesønnen kom for å frelse det som var fortapt. Se Lukas sin fortelling om Jesus 19:10.

sauen, enn over de 99 andre som aldri var på villstrå. ¹⁴ På samme måten vil ikke deres Far i himmelen at en eneste av disse små skal gå tapt.”

Om en troende har handlet galt

¹⁵ Jesus fortsatte: ”Dersom en troende har handlet galt mot deg, da gå personlig til ham for å diskutere det onde han har gjort. Lytter han på deg og bekjenner at han har handlet galt, da har du vunnet tilbake din troende bror. ¹⁶ Dersom han ikke hører på deg, kan du hente en eller to personer som sammen med deg kan være vitner til det som blir sagt. Det blir krevd to eller tre vitner for at en sak skal bli avgjort rettfærdig. ¹⁷ Nekter han fortsatt å høre på deg, skal du ta saken opp i menigheten. Og om menigheten da gir deg rett, men han ikke vil akseptere det, da skal du behandle ham som en toller* eller som en annen gudløs person. ¹⁸ Jeg sier dere at dere skal få i oppdrag å fortelle mennesker at Gud har erklært dem skyldige, men også gjøre kjent at de er satt fri fra skyld.†

¹⁹ Jeg sier dere at alt det som to av dere her på jorden blir enige å be om, det skal dere få av min Far i himmelen. ²⁰ For der to eller tre av mine er samlet, der er jeg midt iblant dem.”

Jesus underviser om tilgivelse

§ **18:16** Se Femte Mosebok 19:15. * **18:17** Tollerne var jøder som arbeidet med å ta inn skatt til romerne, og de var foraktet av alle. † **18:18** Menighetens oppdrag var å forkynne for menneskene, at den som aksepterer den frelse Jesus gir, de får tilgivelse for syndene sine, mens de øvrige ikke blir tilgitt.

²¹ Da kom Peter bort til ham og spurte: "Herre, hvor mange ganger må jeg tilgi et menneske som handler galt mot meg? Rekker det med sju ganger?"

²² "Nei", svarte Jesus. "Du skal tilgi 70 ganger sju[‡] ganger!" Og så tilføyde han:

²³ "Der Gud bestemmer, blir det som i denne fortellingen:§ En konge ville skaffe seg oversikt over regnskapene til tjenerne sine. ²⁴ Da han begynte granskningen, viste det seg at en av dem var skyldig flere milliarder.* ²⁵ Etter som tjeneren ikke kunne betale pengene tilbake, ga kongen befaling om at han skulle bli solgt, han selv, kona hans, barna og alt han eide, alt for at gjelden kunne bli betalt på den måten.

²⁶ Tjeneren kastet seg fortvilt ned for føttene til kongen og ba: 'Gi meg bare litt tid, så skal jeg betale alt sammen.'

²⁷ Da fikk kongen medfølelse, løslot ham og avskrev gjelden hans.

²⁸ Men da tjeneren gikk fra forsoningsmøtet, møtte han en annen tjener som skyldte ham en sum penger som tilsvarte tre månedslønner†. Han tok kvelertak på ham og forlangte pengene tilbake.

²⁹ Arbeidskameraten hans falt da ned for han og sa: 'Gi meg bare litt tid, så skal jeg betale.'

[‡] **18:22** Sju var det fullkomne tallet. 70 ganger sju ganger var det samme som uendelig mange ganger. § **18:23** På gresk: Himmelriket ligner...

* **18:24** På gresk: 10 000 talenter. Det var den største summen og høyeste valuta i datidens Midtøsten.

† **18:28** På gresk: 100 denarer.

³⁰ Mannen ville ikke vente, men gikk bort og ordnet det slik at tjeneren ble satt i fengsel til hele gjelden var betalt.

³¹ Da de andre tjenerne fikk greie på dette, ble de opprørte og sinte. De gikk til kongen og fortalte det som hadde skjedd. ³² Kongen kalte da til seg mannen som han hadde ettergitt alt, og sa: 'Din kalde og kyniske usling! Her avskrev jeg den store gjelden din bare fordi du ba meg om det. ³³ Burde ikke du også i din tur hatt like stor medfølelse med din arbeidskamerat, som jeg hadde med deg?'

³⁴ Så lot den sinte kongen fangevokterne sine ta hånd om mannen til han betalte alt han var skyldig. ³⁵ På samme måten skal min Far i himmelen gjøre med dere, om dere ikke av et helt hjerte tilgir medmenneskene deres."

19

Jesus taler om ekteskap og skilsmisse

¹ Da Jesus hadde avsluttet denne talen, dro fra han Galilea og begynte gå sørover på østsiden av elven Jordan mot Judea. ² Store folkemasser fulgte ham, og han helbredet de syke.

³ Noen fariseere* kom for å diskutere med Jesus og forsøkte å få ham til å si noe som de kunne bruke mot han, og spurte: "Anser du at

* **19:3** Fariseerne var et religiøst parti blant jødene. De var svært nøye med å følge hele Moseloven og hadde for øvrig lagt til egne regler og forskrifter.

en mann[†] har rett til å skille seg fra kona si av hvilken som helst årsak?"

⁴ "Leser dere ikke Skriften[‡]?" svarte Jesus. "I den står det jo at Gud fra begynnelsen av skapte menneskene til mann og kvinne,[§] og ⁵ at mannen skal forlate foreldrene sine og holde seg til kona si, slik at de to blir ett.* ⁶ De er altså ikke lenger to, men skal være ett. Og det som Gud har forent, skal ikke menneskene skille."

⁷ Da spurte de: "Hvorfor bestemte da Moses at en mann kan skille seg ved å skrive ut en attest som bevis på skilsmissen, og at han etterpå kan sende kvinnen fra seg?"[†]

⁸ Jesus svarte: "Moses kjente til menneskets harde og onde hjerte. Det var derfor han tillot å skille seg. Gud hadde ikke tenkt seg det slik fra begynnelsen av. ⁹ Jeg sier dere at den mannen som skiller seg fra kona si uten at hun har vært utro, og han seinere gifter seg med en annen, han er utro.[‡]"

¹⁰ Da sa disiplene: "Om det er på denne måten, da er det bedre å ikke gifte seg i det hele tatt."

¹¹ Men Jesus svarte: "Alle kan ikke ta til seg undervisningen min om ekteskapet, men bare de som får hjelp av Gud. ¹² Når det gjelder det å ikke gifte seg, er det slik at noen blir født

[†] **19:3** Det var bare mennene som hadde rett å ta ut skilsmisse.

[‡] **19:4** "Skriften" for jødene er Bibelsens første del, den som vi kaller Det gamle testamente. **§ 19:4** Se Første Mosebok 1:27 og 5:2. * **19:5** Se Første Mosebok 2:24. [†] **19:7** Se Femte Mosebok 24:1. [‡] **19:9** Etter som mannen ikke hadde rett å skille seg fra sin første kone, var han i Guds øyne fortsatt gift med henne.

uten mulighet til seksuell aktivitet, andre har blitt kastret av mennesker, og det finnes også noen som frivillig lever i avholdenhet og avstår fra å gifte seg for bedre å kunne tjene Gud. § Den som kan ta til seg undervisningen min, skal gjøre det.”

Jesus ber for barna

¹³ De kom med små barn til Jesus for at han skulle legge hendene på dem og be. Men disiplene jaget dem bort.

¹⁴ Da sa Jesus: ”Send dem ikke bort! La barna komme til meg, for alle som vil tilhøre Guds eget folk må bli som de.*” ¹⁵ Så la han hendene på barna og ba for dem. Etterpå gikk han derfra.

Jesus snakker med en rik ung mann

¹⁶ En ung mann kom og spurte Jesus: ”Mester, hva godt skal jeg gjøre for å få evig liv?”

¹⁷ ”Hvorfor spør du meg om det som er godt?” svarte Jesus. ”Det finnes bare en som virkelig er god, og det er Gud. Evig liv kan du få dersom du holder budene hans.”

¹⁸ ”Hvilke av budene?” spurte mannen.

Jesus svarte: ”’Du skal ikke drepe. Du skal ikke være utro i ekteskapet. Du skal ikke stjele. Du skal ikke lyve eller vitne falskt. ¹⁹ Vis respekt for foreldrene dine. Du skal elske dine medmennesker som deg selv!’” †

§ 19:12 På gresk: for himmelrikets skyld. * 19:14 På gresk: himmelriket tilhører slike som dem. † 19:19 Se Andre Mosebok 20:12-16, Femte Mosebok 5:16-20 og Tredje Mosebok 19:18.

20 "Alle disse budene holder jeg allerede", svarte den unge mannen. "Hva mer må jeg gjøre?"

21 Jesus sa til ham: "Om du virkelig vil bli fullkommen, da må du gå og selge alt du eier og gi pengene til de fattige, da skal du få en skatt i himmelen. Kom etterpå og følg meg."

22 Men da den unge mannen hørte dette, gikk han skuffet bort, for han var svært rik.

23 Da sa Jesus til disiplene: "En ting er sikkert: Det er nesten umulig for en rik person å få tilhøre Guds eget folk.‡ 24 Ja, jeg sier dere at det er lettere for en kamel å komme gjennom et nåløye, enn for en rik å underordne seg Gud, slik at han får tilhøre Guds eget folk."

25 Denne påstanden gjorde disiplene helt forskrekket, og de sa: "Hvem i all verden kan da bli frelst?"

26 Jesus så på dem og sa: "Ingen, menneskelig sett, men for Gud er alle ting mulig."

27 Da sa Peter til ham: "Vi har forlatt alt for å følge deg. Kommer vi til å få noe igjen for det?"

28 "Ja", svarte Jesus. "Jeg forsikrer dere at når jeg, Menneskesønnen§, setter meg på min kongelige trone for å regjere i Guds nye verden, da skal også dere som har fulgt meg, få sitte på tolv troner og styre over Israels tolv stammer. 29 Hver og en som forlater hus eller søsken eller

‡ 19:23 På gresk: komme inn i himmelriket. I v.24 "komme inn i Guds rike". § 19:28 "Menneskesønnen" er et hebraisk ord for å si "av mennesker". Det var en tittel på Messias, den lovede kongen, hentet fra Daniel 7:13-14.

foreldre eller barn eller hjemstedet for å følge meg, han skal få mangedobbelt igjen og få evig liv som arv. ³⁰ Mange som i dag har lav status, skal bli blant de fremste i Guds nye verden, mens andre, som i dag er betydningsfulle, må holde seg i bakgrunnen.”

20

Fortellingen om arbeiderne i vingården

¹ Jesus fortsatte: ”Der Gud regjerer, blir det som i denne fortellingen.* En jordeier gikk tidlig på morgenen ut for å leie arbeidere til vingården sin. ² Som betaling ble han enig med dem om en normal daglønn†, og arbeiderne gikk til vingården.

³ Klokken ni gikk jordeieren igjen ut og fikk se noen andre menn stå på torget uten å ha noe å gjøre. ⁴ Også dem sendte han av sted til vingården og lovet at han ved dagens slutt skulle betale det som var rimelig. ⁵ Midt på dagen, og ved tretiden på ettermiddagen, gjorde han det samme.

⁶ Klokken fem, en time før arbeidsdagen var slutt, var han der igjen. Også da sto noen menn ledige på torget. Han spurte dem: ’Hvorfor har dere ikke arbeidet i hele dag?’

⁷ ’Fordi ingen har leid oss’, svarte de.

’Da kan dere gå av sted og arbeide sammen med de andre i vingården min’, sa han til dem.

* **20:1** På gresk: Himmelen ligner nemlig... † **20:2** På gresk: en daglønn på en denar. Det var den normale daglønnen.

⁸ Da kvelden kom, ba jordeieren formannen sin om å kalle på arbeiderne for å gi dem lønnen. Han fikk befaling om å begynne med de som hadde kommet sist. ⁹ De mennene som begynte å arbeide klokka fem, kom da fram, og hver og en fikk en hel daglønn. ¹⁰ Da de som var leid først kom for å få sin lønn, trodde de naturlig nok at de skulle få mye mer. Men de fikk det samme beløpet.

¹¹⁻¹² Da begynte de å protestere: 'Disse dagdrivere har bare holdt på en time og likevel betaler du dem like mye som oss, til tross for at vi har arbeidet hele dagen i den intense varmen.'

¹³ 'Min venn', svarte han, 'jeg har ikke handlet galt mot deg. Kom vi ikke overens om en normal daglønn?' ¹⁴ Ta den og gå. Jeg tenker å gi alle lik lønn. ¹⁵ Har jeg ikke rett til å gjøre det jeg vil med mine egne penger? Eller blir du misunnelig for at jeg er sjenerøs?' ¹⁶ Slik skal de som i dag har lav status være blant de fremste i Guds nye verden, mens andre, de som i dag er betydningsfulle, må holde seg i bakgrunnen."

Jesus forutsier for tredje gang at han skal dø

¹⁷ Da Jesus var på vei til Jerusalem, samlet han sine tolv disipler rundt seg og sa til dem mens de gikk:

¹⁸ "Vi er nå på vei til Jerusalem. Der kommer jeg, Menneskesønnen[‡], til å bli forrådt og utlev-

[‡] **20:18** "Menneskesønnen" er et hebraisk ord for å si "av mennesker". Det var en tittel på Messias, den lovede kongen, hentet fra Daniel 7:13-14.

ert til øversteprestene og de skriftlærde[§]. De skal dømme meg til døden ¹⁹ og overgi meg til de romerske myndighetene*. Romerne kommer i sin tur til å håne og piske meg og henrette meg ved å spikre meg fast til et kors, men på den tredje[†] dagen skal jeg stå opp fra de døde igjen.”

Jakob og Johannes vil ha hedersplassene

²⁰ Litt seinere kom moren til Jakob og Johannes, sønnene til Sebedeus, bort til Jesus sammen med sine to sønner og falt på kne for å be om noe.

²¹ ”Hva vil du?” undret han.

Hun svarte: ”Jeg vil at du skal la mine sønner få sitte på hedersplassene nærmest deg når du skal regjere som konge, en på høyre side og en på venstre.”[‡] ²² Men Jesus sa: ”Dere vet ikke hva dere ber om!” Og så vendte han seg mot Jakob og Johannes og spurte: ”Kan dere holde ut de fryktelige lidelsene som jeg må holde ut?”

”Ja”, svarte de. ”Det kan vi!”

²³ Da sa Jesus til dem: ”Dere kommer nok til å få lide akkurat som jeg, men jeg har ingen rett til å bestemme hvem som skal sitte på min høyre

§ **20:18** Fariseerne var eksperter på loven, som er et annet navn for hele den jødiske Skriften, det vil si Bibelens første del, den som vi kaller Det gamle testamente. *

* **20:19** På gresk: hedningene. Det var jødene sin måte å beskrive fremmed folk på. † **20:19** I det greske språket, og på mange andre språk, regner de den dagen noe skjer, som dag nummer en. Jesus døde på en fredag og sto opp på søndagen. ‡ **20:21** På gresk: sitte på høyre og venstre siden av deg i ditt rike. Å sitte på høyre og venstre side innebar også en maktposisjon.

og på min venstre side. De plassene er reservert for dem som min Far i himmelen velger ut.”

²⁴ Da de ti andre disiplene hørte det Jakob og Johannes ba om, ble de opprørt. ²⁵ Men Jesus samlet dem og sa: ”I denne verden opptrer kongene som tyranner, og herskerne har all makt over dem som står under dem. ²⁶ Slik skal det ikke være blant dere. Den av dere som vil være leder, må være de andre sin tjener. ²⁷ Den som vil være den første blant dere, må være de andre sin slave. ²⁸ Følg mitt eksempel. Jeg, Menneskesønnen[§], har ikke kommet for å bli betjent, men for selv å tjene andre. Jeg har kommet for å gi livet mitt og kjøpe menneskene fri fra slaveriet deres under synden.”

Jesus helbreder to blinde utenfor Jeriko

²⁹ På vei mot Jerusalem gikk Jesus og disiplene gjennom byen Jeriko. Da de dro fra byen, fulgte mye folk med.

³⁰ Akkurat da satt to blinde menn ved kanten av veien. Da de fikk høre at Jesus kom gående, begynte de å rope: ”Herre, du som skal arve kong Davids trone,* ha medfølelse med oss!”

³¹ Folket forsøkte å få dem til å holde stille, men de ropte bare enda høyere: ”Herre, du som skal arve kong Davids trone, ha medfølelse med oss!”

§ **20:28** ”Menneskesønnen” er et hebraisk ord for å si ”av mennesker”. Det var en tittel på Messias, den lovede kongen, hentet fra Daniel 7:13-14. * **20:30** På gresk: Davids sønn. Det var en tittel som jødene ga Messias, den lovede kongen.

³² Da Jesus hørte dette, stanset han, kalte dem til seg og spurte: "Hva vil dere jeg skal gjøre for dere?"

³³ "Herre", sa de, "at vi kan få se!"

³⁴ Da fikk Jesus medfølelse for dem, og rørte ved øynene deres. Straks kunne de se! Etterpå fulgte de med ham.

21

Jesus rir inn i Jerusalem på et esel

¹ Jesus og disiplene nærmet seg Jerusalem og var kommet utenfor byen Betfage ved Oljeberget. Han sendte to av disiplene i forveien ² og sa: "Gå inn i byen dere kommer til. Der skal dere få øye på et esel som står bundet med et føll ved siden av seg. Løs dem og ta dem med hit. ³ Dersom noen spør hva dere holder på med, skal dere bare si: 'Herren har bruk for dem'. Da vil straks den som spør, gi dere lov til å ta dyrene med."

⁴ Gjennom dette ble det som Gud har forutsagt i profeten Sakarja, til virkelighet:

⁵ "Si til innbyggerne i Jerusalem*:

'Se, kongen deres kommer til dere,
ydmyk og ridende på et esel,
ja, på en eselfole!' "†

⁶ De to disiplene gjorde som Jesus hadde anvist dem. ⁷ De tok eselet og føllet med til ham, la kappene sine på eslene, og Jesus satte seg på det ene og red av sted mot byen. ⁸ Mange i folkemassen bredde kappene sine ut som en

* **21:5** På gresk: Sions datter. Jerusalem er bygget på fjellet Sion.

† **21:5** Se Sakarja 9:9.

matte foran ham. Andre skar kvister fra trærne og strødde på veien.‡ 9 Alt folket, både de som gikk foran Jesus, og de som fulgte etter, ropte:

*"Vi hyller deg!§du som skal arve kong Davids trone!**

Vi ærer deg du som er sendt av Herren!†

Alle i himmelen hyller deg!"

10 I hele Jerusalem ble det stort oppstyr da han red inn, og folket spurte: "Hvem er han?"

11 Folkemassen svarte: "Det er profeten Jesus fra Nasaret i Galilea."

Jesus renser templet

12 Senere gikk Jesus inn på tempelplassen og drev ut kjøpmennene og kundene deres. Han veltet bordene til dem som vekslet penger og rev ned hyllene til dem som solgte duer.‡ 13 Han sa til dem:

"Gud har sagt i Skriften§: 'Mitt hus skal være et sted der menneskene kan be.' Men dere har latt det bli 'et oppholdssted for tyver og kjeltringer'."*

14 Nå kom det mange blinde og lamme bort til ham på tempelplassen, og han helbredet dem.

‡ 21:8 Eselet var et symbol for at Jesus tilhørte kong Davids slekt, og kappene var en kongelig hyllest. § 21:9 I grunnteksten: "Hosianna", et hebraisk ord for å hylle og som ordrett betyr "frelse". * 21:9 På gresk: Davids sønn. Det var en tittel som jødene ga Messias, den lovede kongen. † 21:9 På gresk: Velsignet er han som kommer i Herrens navn. Ordene er fra Salmenes bok 118:25-26. ‡ 21:12 Kjøpmennene solgte dyr som skulle bli brukt som offer i templet. § 21:13 "Skriften" for jødene er Bibelens første del, den som vi kaller Det gamle testamente. * 21:13 Se Jesaja 56:7 og Jeremia 7:11.

¹⁵ Da øversteprestene og de skriftlærde[†] så alle de merkelige miraklene, og til og med hørte at små barn ropte til Jesus: "Vi hyller deg, du som skal arve kong Davids trone"[‡], ble de opprørt og spurte ham: "Hører du ikke hva barna roper?"

¹⁶ "Jo", svarte Jesus. "Men leser dere ikke Skriften? Der står det:

"Til og med de små barna synger lovsanger til deg!§" "

¹⁷ Da dro han fra dem og gikk ut av byen mot Betania, der han stanset over for natten.

Jesus forklarer at disiplene kan be om hva som helst

¹⁸ Neste morgen var Jesus på vei tilbake til Jerusalem, og han ble sulten. ¹⁹ Han fikk øye på et fikentre ved veien og gikk bort for å se om det var det fiken på det. Men det var bare løv uten frukt.* Da sa han til treet: "Du skal aldri mer bære frukt!" Straks visnet fikentreet.

²⁰ Disiplene ble sjokkert og spurte: "Hvordan kan det ha seg at fikentreet visnet så brått?"

²¹ Da sa Jesus til dem: "Jeg forsikrer, om dere virkelig tror og ikke tviler, da kan dere også gjøre som jeg med dette fikentreet, ja, mer enn som så.

[†] **21:15** Fariseerne var eksperter på loven, som er et annet navn for hele den jødiske Skriften, det vil si Bibelens første del, den som vi kaller Det gamle testamente. [‡] **21:15** På gresk: Velsignet er han som kommer i Herrens navn. Se Salmenes bok 118:25.

§ **21:16** Se Salmenes bok 8:3. Jesus forklarer her at salmen i Salmenes bok handler om ham, at han er Gud. * **21:19** Dette treet hadde fått sine blad uvanlig tidlig. Et tre med frodige blad burde også ha båret frukt.

Dere kan til og med si til dette fjellet: 'Opp med deg og kast deg selv i havet', og det kommer til å gjøre det. ²² Dere kan få hva som helst dere ber om i bønnene deres dersom dere bare tror."

De religiøse lederne stiller spørsmål ved Jesu oppdrag

²³ Da Jesus hadde kommet til tempelplassen og holdt på å undervise der, kom øversteprestene og lederne i folket fram til ham. De forlangte å få vite med hvilken rett han foretok seg alt det han gjorde, og hvem som hadde gitt ham oppdraget.

²⁴ "Det skal jeg straks si dere", sa Jesus, "dersom dere først svarer på et annet spørsmål.

²⁵ Da døperen Johannes døyte, var det på Guds befaling eller ikke?"

De begynte straks å diskutere med hverandre og sa: "Om vi sier at det var på Guds befaling, da kommer han til å spørre oss hvorfor vi ikke trodde på ham. ²⁶ Men om vi påstår at Gud ikke hadde sendt Johannes, da kommer vi til å få problemer med folket. Alle sier at Johannes var en profet som bar fram Guds budskap." ²⁷ Til slutt svarte de unnnvikende: "Vi vet ikke."

Da sa Jesus til dem: "I så tilfelle sier heller ikke jeg hvem som har gitt meg i oppdrag å gjøre det jeg gjør."

Bildet om de to sønnene

²⁸ "Hva sier dere om dette?" fortsatte Jesus. "En mann hadde to sønner. En dag sa han til den ene: 'I dag kan du gå ut og arbeide i vingården.'

²⁹ 'Det vil jeg ikke', svarte sønnen. Etter en stund

forandret han mening og gikk likevel. ³⁰ Litt etter sa faren til den andre: 'Gå ut, du også', og han svarte: 'Ja, visst, far, det skal jeg gjøre.' Men han gikk aldri. ³¹ Hvilken av disse to var lydige mot faren sin?"

De svarte: "Den første naturligvis."

Da forklarte Jesus hva han mente med det han sa: "Jeg forsikrer dere at tollere[†] og prostituerte skal få tilhøre Guds eget folk,[‡] men ikke dere. ³² Døperen Johannes kom og viste dere hvordan dere skal leve etter Guds vilje, men dere trodde ikke på ham. Tollerne og de prostituerte derimot gjorde som han sa. Men til tross for at dere så dette, angret dere ikke og begynte å tro på budskapet hans."

Fortellingen om mannen som forpaktet bort vingården sin

³³ "Jeg skal fortelle et annet bilde for dere", sa Jesus. "En jordeier plantet en vingård. Han bygget en mur rundt den og gravde en fordypning i bakken der de kunne presse saften av druene. Han bygget også et vaktårn. Så forpaktet han bort vingården til noen dyrket druer mens han selv reiste langt bort.

³⁴ Da det ble tid til å høste avlingen, sendte han noen tjenere til de som produserte vinen for å hente den delen av avlingen som var hans.

³⁵ Men de overfalt tjenerne. De mishandlet en, drepte en annen og steinet en tredje.

[†] **21:31** Tollerne var jøder som arbeidet med å ta inn skatt til romerne, og de var foraktet av alle. [‡] **21:31** På gresk: komme til Guds rike.

³⁶ Da sendte jordeieren andre tjenere, men det samme skjedde med dem. ³⁷ Til slutt sendte eieren sin egen sønn. Han tenkte: 'Sønnen min vil de vel i det minste ha respekt for.'

³⁸ Men da de som leide vingården fikk se sønnen, sa de til hverandre: 'Her kommer han som skal arve hele vingården. Kom så dreper vi ham og legger selv beslag på den!' ³⁹ De fanget sønnen, slepte han ut av vingården og drepte ham."

⁴⁰ "Hva tror dere eieren gjør med disse svin-
dlerne når han kommer tilbake?" spurte Jesus.

⁴¹ Øversteprestene og lederne i folket svarte: "Han kommer helt sikkert til å drepe dem, og etterpå forpakter han bort vingården til andre som holder avtalen og gir ham sin del av avlingen som betaling når høsttiden kommer."

⁴² Da sa Jesus til dem: "Har dere aldri lest det som står i Skriften§:

'Den steinen som ikke var brukbar for bygnings-
mennene,
har blitt selve hjørnesteinen.

Herren har valgt den ut,

og den er perfekt i våre øyne!'

⁴³ Det jeg mener å si med dette er at de privilegier dere har som Guds folk, skal bli tatt fra dere og gitt til alle som følger Guds

§ 21:42 "Skriften" for jødene er Bibelens første del, den som vi kaller Det gamle testamente. *

* 21:42 Se Salmenes bok 118:22-23. Jesus forklarer på nytt at profetiene om Messias, den lovede kongen, i Bibelens første del, den som vi kaller Det gamle testamente, handler om ham.

vilje.[†] ⁴⁴ Den som snubler mot denne steinen, blir skadet, men den som steinen faller på, blir fullstendig pulverisert.[‡]”

⁴⁵ Da øversteprestene og fariseerne[§] hørte det Jesus fortalte, forsto dem at det var de selv han snakket om. ⁴⁶ Derfor ville de straks arrestere ham, men de var redde for folket, som mente at Jesus var en profet som bar fram Guds budskap.

22

Fortellingen om bryllupsfesten

¹ Jesus fortalte et nytt bilde for dem. Han sa: ² ”Der Gud regjerer, blir det som i denne fortellingen.* En konge forberedte en stor bryllupsfest for sønnen sin. ³ Han innbød mange gjester, og da forberedelsene var ferdige sendte han tjenere ut for å si til dem som var innbudt at tidspunktet var inne for å komme. Men alle takket nei. ⁴ Da sendte han andre tjenere for å si til dem: ’Alt er klart, oksene og kalvene er slaktet. Skynd dere å komme!’

⁵ Men gjestene som han hadde bedt, var ikke interessert. Hver og en fortsatte med sitt, den ene med sin bondegård, den andre med sine forretninger. ⁶ Noen grep til og med kongens tjenere, mishandlet og drepte dem.

[†] **21:43** På gresk: Guds rike skal bli overtatt fra dere. [‡] **21:44** Se Daniel 2:34 og Jesaja 8:14-15. [§] **21:45** Fariseerne var et religiøst parti bant jødene. ^{*} **22:2** På gresk: Himmelen ligner...

⁷ Da ble kongen sint og sendte ut sin armé, henrettet morderne og brente ned byene deres.

⁸ Så sa han til tjenerne sine: 'Bryllupsfesten er ferdig, men de gjestene som jeg innbød, er ikke verd å få del i festen. ⁹ Gå derfor ut på gatehjørnene og be alle dere ser, til bryllupet.'

¹⁰ Tjenerne gjorde som han sa og tok med seg alle de kunne finne, både onde og gode, og festsalen ble fylt med gjester. ¹¹ Da kongen kom innfor å hilse på gjestene, la han merke til en mann som ikke hadde på seg klær som passet for anledningen.

¹² 'Min venn', spurte han, 'hvordan kan du være her uten å ha på deg klær som passer for bryllupet?' Men mannen kunne ikke svare.[†]

¹³ Da sa kongen til tjenerne sine: 'Bind hendene og føttene hans og kast ut i mørket utenfor. Der skal de gråte av angst og fortvilelse.'

¹⁴ Jesus avsluttet med disse ordene: "Mange er innbudt av Gud, men få takker ja og vil tilhøre ham."

Om å betale skatt til keiseren?

¹⁵ Fariseerne[‡] gikk sin vei for å pønske ut en måte å få Jesus til å si noe som de kunne arrestere ham for. ¹⁶ Til slutt sendte de noen av

[†] **22:12** Den som innbød til bryllup, forsynte sannsynligvis gjestene med bryllupskledning iblant, og særlig i et slikt tilfelle som her da gjestene kom rett fra gaten. Mannen hadde altså ringeaktet verten ved å nekte å ta imot de klærne han ble tilbudt.

[‡] **22:15** Fariseerne var et religiøst parti blant jødene. De var svært nøye med å følge hele Moseloven og hadde for øvrig lagt til egne regler og forskrifter.

mennene sine sammen med kong Herodes sine tilhengere[§], og lot dem si til Jesus: "Mester, vi vet at du alltid er ærlig. Du sier rett ut det som er Guds vilje og lar deg ikke påvirke av noen. ¹⁷ Si oss nå om det er rett eller galt å betale skatt til den romerske keiseren. Hva mener du?"

¹⁸ Jesus visste hva de var ute etter. "Dere er falske mennesker som bare later som om dere er lydige mot Gud!" ropte han. "Hvorfor forsøker dere å lure meg? ¹⁹ Vis meg en mynt, samme typen som dere betaler skatt med." De ga ham en romersk mynt, ²⁰ og han spurte dem: "Hvem sitt bilde er dette, og hvem sin signatur står under bildet?"

²¹ "Keiserens", svarte de.

"Da så", sa han, "gi keiseren det som er hans. Men det som tilhører Gud, det skal dere gi til Gud."

²² Dette svaret overrasket dem i den grad at de gikk sin vei og lot ham være i fred.

Skal de døde stå opp igjen?

²³ Samme dagen kom noen av saddukeerne* til Jesus. De påstår at de døde ikke kan stå opp igjen, og derfor spurte de ham: ²⁴ "Mester, Moses har sagt: *'Dersom en mann dør barnløs, da skal hans bror gifte seg med enken og passe på at den døde får en sønn som kan arve ham.'*[†]

²⁵ Nå hadde vi faktisk en familie blant oss med

§ **22:16** Herodes sine tilhengere støttet romerne. De ville få bort Jesus av politiske grunner, etter som de trodde at han ville gjøre opprør mot romerne. * **22:23** Saddukeerne var et religiøst parti blant jødene. † **22:24** Se Femte Mosebok 25:5-6.

sju brødre. Den eldste av brødrene giftet seg og døde barnløs. Derfor giftet bror nummer to seg med enken. ²⁶ Men han døde også barnløs. Da giftet bror nummer tre seg med henne. Slik fortsatte det til hun hadde vært gift med de alle sju. ²⁷ Så døde også kvinnen til slutt. ²⁸ Hvem blir hun kona til når de døde står opp igjen? Alle sju har jo vært gift med henne!”

²⁹ Jesus svarte: ”Dere tar helt feil, etter som dere verken forstår Skriften[‡] eller kjenner Guds kraft. ³⁰ Når de døde står opp igjen, skal det ikke finnes noen som gifter seg. Alle kommer til å være som englene i himmelen. ³¹ Men når det gjelder de dødes oppstandelse, har dere aldri lest det Gud har sagt til dere i Skriften: ³² ‘Jeg er Abrahams, Isaks og Jakobs Gud’.§ Gud er ikke en gud for døde, men for de levende.*”

³³ Da folket hørte dette, ble de helt forundret over undervisningen hans.

Hvilket bud er det viktigste?

³⁴ Da fariseerne[†] fikk høre at Jesus hadde stoppet munnen på saddukeerne[‡], samlet de seg.

[‡] **22:29** ”Skriften” for jødene er Bibelens første del, den som vi kaller Det gamle testamente. § **22:32** Se Andre Mosebok

3:6. * **22:32** Gud snakket om Abraham, Isak og Jakob som levende, til tross for at de hadde vært døde i hundrevis av år.

† **22:34** Fariseerne var et religiøst parti blant jødene. De var svært nøye med å følge hele Moseloven og hadde for øvrig lagt til egne regler og forskrifter. ‡ **22:34** Saddukeerne var et religiøst parti blant jødene. De var mest interessert i politikk og var lojale mot romerne. De trodde verken på evig liv, engler eller ånder.

³⁵ En av dem, en skriftlærd[§], forsøkte å teste Jesus ved å stille spørsmål: ³⁶ "Mester, hvilket er det viktigste av budene i Moseloven*?"

³⁷ Jesus svarte: " 'Du skal elske Herren, din Gud, av hele ditt hjerte, av hele din sjel og av hele din forstand.'† ³⁸ Dette er det første budet og også det viktigste. ³⁹ Det nest viktigste ligner på det første: 'Du skal elske dine medmennesker som deg selv.'‡ ⁴⁰ Disse to budene sammenfatter alt det som Gud har sagt i Moseloven og ved profetene.§"

Er Messias en etterkommer av kong David?

⁴¹ Mens fariseerne* var samlet rundt Jesus, passet han på å stille dem et spørsmål: ⁴² "Hva mener dere om Messias, den lovede kongen? Hvem er han etterkommer av?"

De svarte: "Han er etterkommer av kong David†."

⁴³ "Hvorfor kaller da David ham 'Herre', når han snakker under innflytelse av Guds Ånd?" spurte Jesus. "David sa jo:

§ **22:35** De skriftlærde, eller lovlærerne, var eksperter på loven, som er et annet navn for hele den jødiske Skriften, det vil si Bibelens første del, den som vi kaller Det gamle testamente.

* **22:36** Moseloven, eller den jødiske loven, finnes skrevet ned i Første til Femte Mosebok. † **22:37** Se Femte Mosebok 6:5.

‡ **22:39** Se Tredje Mosebok 19:18. § **22:40** Moseloven og profetenes bok er to av delene i den jødiske Skriften, det vil si Bibelens første del, den som vi kaller Det gamle testamente. Den tredje delen er salmene. *

22:41 Fariseerne var et religiøst parti blant jødene. † **22:42** På gresk: Davids sønn. Det var en tittel som jødene ga Messias, den lovede kongen.

44 'Gud sa til min Herre:

Kom og sett deg på min høyre side for å regjere,

til jeg har lagt dine fiender under føttene dine.†

45 Mener dere virkelig at David skulle kalle en av sine etterkommere for Herre?"

46 Men de kunne ikke svare, og fra den dagen av våget ingen å stille flere spørsmål til Jesus.

23

Jesus advarer mot dobbeltmoralen hos de religiøse lederne

1 Senere talte Jesus til folket og disiplene og sa: 2 "Disse skriftlærde* og fariseere† ser det som oppgaven sin å forklare alle budene i Moseloven‡. 3 Derfor skal dere lyde og følge det de sier, men ta dere i vare så dere ikke følger deres praktiske liv, for de snakker gjerne, men praktiserer slett ikke sine egne ord. 4 De stiller umulige krav mot dere, men gjør ikke noe for å hjelpe dere til å oppfylle dem.

† 22:44 Se Salmenes bok 110:1. Den som sitter på Guds høyre side, deler hans makt og regjerer i sammen med ham. * 23:2

Fariseerne var eksperter på loven, som er et annet navn for hele den jødiske Skriften, det vil si Bibelens første del, den som vi kaller Det gamle testamente. † 23:2 Fariseerne var et religiøst parti blant jødene. De var svært nøye med å følge hele Moseloven og hadde for øvrig lagt til egne regler og forskrifter.

‡ 23:2 Moseloven, eller den jødiske loven, finnes skrevet ned i Første til Femte Mosebok.

⁵ Alt de gjør, gjør de for å vise seg fram. De går omkring med ekstra brede bønneremmer§ på armene og setter lange minnedusker* på kappene sine for å vise at de er lydige mot Gud. ⁶ De elsker å sitte på hedersplassene ved bordet under festmåltidene, og i gudstjenestene tar de plassene på fremste rekken. ⁷ De vil gjerne bli hilst med respekt på torget og bli kalt 'mester' av folket. ⁸ Men la aldri noen opphøye dere og kalle dere 'mester', for bare en er deres læremester. Dere er alle søsken og står på samme nivået. ⁹ Kall heller ikke noen her på jorden for 'Far', for bare en er deres Far, og det er Gud i himmelen. ¹⁰ La ingen kalle dere 'lærer', for bare en er deres lærer, og det er Messias, den lovede kongen. ¹¹ Den som vil bli betydningsfull blant dere, må bli tjener for de andre. ¹² Den som opphøyer seg selv, skal bli ydmyket, men den som ydmyker seg selv, skal bli opphøyet."

Jesus anklager de religiøse lederne

¹³ Jesus fortsatte: "Ulykken skal ramme dere skriftlærde† og fariseere‡, dere som er falske

§ **23:5** Bønneremmene innholdt små kapsler med sitater fra Andre Mosebok 13:9,16 og Femte Mosebok 6:8 og 11:18, der det står at Israels folk billedlig talt skulle feste Guds budskap rundt sine armer. *

* **23:5** I følge Fjerde Mosebok 15:38-39 skulle duskene minne Israels folk om være lydige mot Gud. † **23:13** Fariseerne var eksperter på loven, som er et annet navn for hele den jødiske Skriften, det vil si Bibelens første del, den som vi kaller Det gamle testamente. ‡ **23:13** Fariseerne var et religiøst parti blant jødene. De var svært nøye med å følge hele Moseloven og hadde for øvrig lagt til egne regler og forskrifter.

mennesker og bare later som om dere er lydige mot Gud. Dere hindrer andre fra å gjøre Guds vilje, slik at de ikke får tilhøre Guds eget folk. § Selv kommer dere aldri til å bli regnet med blant dem.* ¹⁵ Ja, ulykken skal ramme dere, dere som bare later som om dere er lydige mot Gud! Dere kan reise over hav og land for å få noen til å tro på Gud, men etterpå gjør dere den arme stakkaren til et helvetes barn, dobbelt verre enn dere selv.

¹⁶ Ulykken skal ramme dere, dere som er blinde ledere! Dere påstår at om noen sverger 'ved Guds tempel', ja, så betyr det ingenting, for den eden har dere lov til å bryte. Men om noen sverger 'ved gullet i templet' da er det forpliktende! ¹⁷ Blinde dårer! Hva er det viktigste, gullet, eller templet som tilhører Gud og derfor gjør gullet hellig? ¹⁸ Dere sier også at om noen sverger 'ved alteret' da betyr det ingenting, men om noen sverger 'ved gavene på alteret' da er det forpliktende! ¹⁹ Blinde dårer! Hva er størst, gaven på alteret, eller alteret som tilhører Gud og derfor gjør gaven hellig? ²⁰ Når dere sverger 'ved alteret', sverger dere både ved alteret og ved alt som er på det. ²¹ Når dere sverger 'ved templet', sverger dere både ved templet og ved den Gud som bor i det. ²² Når

§ 23:13 På gresk: ikke komme inn i Guds rike. * 23:13 En del håndskrifter har et ekstra vers: 14 Samtidig som dere setter dere på gatene og ber lange og fromme bønner, kaster dere ut enker og farløse fra hjemmet deres. Dere er falske mennesker som bare later som om dere er lydige mot Gud!

dere sverger 'ved himmelen', sverger dere ved Guds trone og ved Gud selv.

²³ Ja, ulykken skal ramme dere, dere skriftlærde og fariseere, som bare later som om dere er lydige mot Gud. Dere gir Gud en tiendedel av den minste urt blant krydderplantene, som mynte, dill og karve, men dere bryr dere ikke om det som er langt viktigere: Rettferdighet, barmhjertighet og troskap. Visst skal dere gi Gud en tiendedel av alt, men ikke glem det som er det aller viktigste.[†] ²⁴ Dere blinde ledere! Dere siler bort myggen, men svelger kamelene.[‡]

²⁵ Ulykken skal ramme dere, dere skriftlærde og fariseere, som bare later som om dere er lydige mot Gud! På utsiden er dere like sterilt rene som de beger og fat dere vasker så grundig før dere drikker og spiser av dem. Men innvendig stinker livet av griskhet og begjær. ²⁶ Blinde fariseere! Se først til at dere får det rett med Gud på innsiden, for da vil også utsiden bli ren og fin.

[†] **23:23** I følge Moseloven skulle de gi en tiendedel av sin avling til Gud, se Tredje Mosebok 27:30 og Femte Mosebok 14:22-29. Fariseerne fulgte denne loven, men var så overdrevet lovlydige at de i tillegg også ga tiende av slikt som loven ikke forlangte. Det Jesus kritiserte dem for, var ikke deres overdrevne vilje til å være lydige mot loven, men det faktum at de slett ikke forsto lovens egentlige hensikt. [‡] **23:24** Fariseerne silte drikkevannet for ikke å få i seg myggen, etter som jødene ikke måtte spise insekter. Men de måtte heller ikke spise kameler. Jesus bruker dette som en bilde, for å vise at lederne var lydige mot Gud i små detaljer, men ikke i store viktige ting.

²⁷ Uykken skal ramme dere, dere skriftlærde og fariseere! Dere viser fram en fin fasade, men dere er som hvitmalte graver. De er vakre på utsiden, men innvendig er de fylt med skjelettene fra døde kroppar, smuss og råttenskap. ²⁸ Dere gjør alt for at menneskene skal tro at dere følger Guds vilje, men i virkeligheten er dere fulle av falskhet og synd.

²⁹ Ja, ulykken skal ramme dere, dere skriftlærde og fariseere, som bare later som om dere er lydige mot Gud! Dere bygger monumenter over profetene som bar fram Guds budskap,[§] og dere smykker gravene til dem som fulgte Guds vilje. ³⁰ Og dere sier: 'Dersom vi hadde levd på forfedrenes tid, da ville vi aldri ha drept noen profeter.' ³¹ Men når dere sier dette, medgir dere at dere er etterkommere til dem som myrdet profetene.

³² Så fortsett bare med å gå i fotsporene til forfedrene deres, og gjør ferdig det de startet på! ³³ Slinger, ormeyngel! Hvordan skal dere kunne unngå å bli dømt til helvede? ³⁴ Jeg sender dere profeter som bærer fram Guds budskap, og visemenn og lærere som forklarer Skriften* for dere. En av dem kommer dere til å drepe og spikre fast til et kors. Andre kommer dere til å piske til blods i synagogene deres† og forfølge

§ **23:29** Profetenes budskap finnes skrevet ned i Bibelen
første del, den som vi kaller Det gamle testamente. * **23:34**
"Skriften" for jødene er Bibelen første del, den som vi kaller
Det gamle testamente. † **23:34** Synagogen er jødernes bygg for
gudstjenester.

fra by til by. ³⁵ På grunn av dette skal dere få stå til rette for alle mordene på dem som fulgte Guds vilje, helt fra Abel til Sakarja, som var sønn til Barakia, han dere myrdet mellom templet og alteret.† ³⁶ Ja, jeg forsikrer dere at alle disse dommene skal ramme denne slekten som ikke vil tro.

Jesus sørger over Jerusalem

³⁷ Å, dere Jerusalems innbyggere, dere som dreper profetene og steiner andre som Gud sender til dere med budskapet sitt.§ Hvor ofte har jeg ikke ønsket å samle dere, som når en høne samler kyllingene sine under vingene, men dere lot meg ikke gjøre det. ³⁸ Nå får dere selv ta hånd om deres tempel som blir lagt øde. ³⁹ Ja, jeg sier dere, nå får dere ikke se meg igjen før dere roper: 'Vi ærer deg, du som er sendt av Herren.*' "

24

Jesus snakker om framtiden

¹ Da Jesus gikk ut fra templet og var på vei bort, kom disiplene til ham og lurte på om han ikke syntes de storslåtte tempelbygningene var praktfulle.

† **23:35** Se Første Mosebok 4:8 og Andre Krønikebok 24:20-21.

§ **23:37** Profetenes budskap finnes skrevet ned i Bibelens første del, den som vi kaller Det gamle testamente. * **23:39** På gresk: Velsignet er han som kommer i Herrens navn. Se Salmenes bok 118:26.

² Han svarte: "Tro meg, alt dette som dere nå ser, kommer til å bli jevnet med jorden. Stein skal ikke bli tilbake på stein."

³ Litt seinere satt Jesus på skråningen av Oljeberget og var alene med disiplene. De kom bort til ham og spurte: "Når skal dette skje? Hva blir tegnet som viser at du kommer, og at tidenes slutt nærmer seg?"

⁴ Jesus sa til dem: "Vær på vakt så ingen lurere dere. ⁵ Mange skal komme i navnet mitt og påstå at de er Messias, den lovede kongen, og de skal lede mange vill. ⁶ Dere kommer til å få høre om krig og trussel om krig, men la dere ikke skremme. Det må bli krig, men det betyr ikke at slutten er kommet. ⁷ Folk og land skal reise seg mot hverandre, og det blir sultekatastrofer og jordskjelv på det ene stedet etter det andre. ⁸ Men dette er bare begynnelsen på de veene som skal komme.

⁹ Myndighetene kommer til å torturere og drepe dere, og alle folk skal hate dere for at dere tilhører meg. ¹⁰ Mange av dere kommer til å fornekte troen og forråde og hate hverandre. ¹¹ Andre vil lære falske budskap om Gud og forsøke å føre mange vill. ¹² Mens ondskaper og lovløsheten øker over alt, kommer kjærligheten til å bli kald hos de fleste. ¹³ Men den som holder ut til slutten, skal bli frelst.* ¹⁴ Det glade budskapet om at Gud vil frelse menneskene og

* **24:13** Av v.9 forstår vi at dette ikke handler om å bli reddet fra døden, men at det handler om å bli reddet for et evig liv.

gjøre dem til sitt eget folk[†], skal bli spredd i hele verden, slik at alle folk får høre det. Så skal slutten komme.

¹⁵ En dag skal det skje som Gud har sagt ved profeten Daniel. Dere skal få se et motbydelig avgudsbilde stå på det stedet som tilhører Gud[‡]. Den som leser dette, skal nøye legge merke til hvert ord.[§] ¹⁶ Da må de som er i Judea, rømme opp i fjellene. ¹⁷ De som er oppe på taket* må ikke gå inn i huset for å pakke. ¹⁸ De som er ute på åkeren må ikke løpe hjem for å hente klær.

¹⁹ Stakkars de kvinnene som er gravide når denne tiden kommer, og stakkars de mødrene som ammer barna sine! ²⁰ Be at dere ikke må rømme om vinteren eller på hviledagen[†]. ²¹ Denne katastrofen skal bli så vanskelig at verden aldri før har opplevd noe tilsvarende, og heller ikke kommer til å oppleve det igjen. ²² Ja, dersom ikke denne tiden ble forkortet, vil ikke et eneste menneske overleve. Men nå vil tiden bli forkortet, etter som Gud vil skåne dem som takker ja til innbydelsen hans om å tilhøre ham.

²³ Om noen da sier til dere: 'Nå har Messias, den lovede kongen, kommet. Her er han', eller: 'Der er han', så ikke tro på de! ²⁴ Mange skal

[†] **24:14** På gresk: evangelium om riket. [‡] **24:15** "Den stedet som tilhører Gud" viser enten til Jerusalem eller til templet i Jerusalem. [§] **24:15** Se Daniel 9:27; 11:31 og 12:11. ^{*} **24:17** Hustakene i disse traktene er flate og blir brukt som en ekstra boflate. Trappen finnes ofte på utsiden av huset. [†] **24:20** I grunnteksten: Sabbaten. Jødene sin hviledag er den sjuende dagen i deres uke, altså lørdagen. Den dagen utfører ikke jødene noe unødvendig arbeid og får heller ikke gå lange strekninger.

komme og påstå at de kan frelse verden, og mange skal holde fram falske budskap om Gud, og de skal gjøre store mirakler og tegn for om mulig å bedra også dem som tilhører Gud. ²⁵ Men husk på at jeg har advart dere!

²⁶ Får dere altså høre et rykte om at Messias, den lovede kongen, har kommet igjen og er ute i ørkenen, da bry dere ikke om å gå for å se etter. Og sier noen at han har skjult seg et eller annet sted, ikke tro på det! ²⁷ For akkurat som når lynet flammer over himmelen fra øst til vest, slik skal det være når jeg, Menneskesønnen[‡], kommer igjen. ²⁸ Det skal være like tydelig som når gribbene sirkler og samler seg rundt den døde kroppen til byttet.

Jesus kommer igjen

²⁹ Så fort denne trengselstiden er slutt, kommer solen til å bli formørket og månen skal slutte å lyse.

Stjernene skal bli slynget ut av sine baner, og kreftene i universet skal bli rokket. §

³⁰ Da skal mitt, Menneskesønnen*, sitt tegn vise seg på himmelen, og alle folk på jorden skal jamre seg og klage. De skal få se meg, Menneskesønnen, komme på himmelens skyer

[‡] **24:27** "Menneskesønnen" er et hebraisk ord for å si "av mennesker". Det var en tittel på Messias, den lovede kongen, hentet fra Daniel 7:13-14. § **24:29** Se Jesaja 13:10; 34:4 og Joel 2:10. * **24:30** "Menneskesønnen" er et hebraisk ord for å si "av mennesker". Det var en tittel på Messias, den lovede kongen, hentet fra Daniel 7:13-14.

med makt og stor herlighet.[†] ³¹ Til lyden av gjallende trompeter skal jeg sende ut mine engler til alle verdenshjørner, slik at de når hele jorden. De skal samle alle dem som har takket ja til Guds innbydelse om å tilhøre han.”

Bildet om fikentreet

³² Jesus fortsatte å gjøre seg forstått ved å bruke et nytt bilde. Han sa: ”Lær av fikentreet. Når sevjen stiger i grenene og løvet begynner å springe ut, da vet dere at sommeren snart er her. ³³ På samme måten kan dere vite at jeg ganske snart kommer igjen, når dere ser alt dette begynner å skje. ³⁴ Jeg forsikrer dere at denne slekten skal ikke gå under før alt dette skjer.[‡] ³⁵ Himmelen og jorden skal forsvinne, men mine ord skal bli til evig tid.

Vær beredt

³⁶ Ingen vet hvilken dag eller time slutten kommer, ikke en gang englene, eller Guds sønn. Bare Far i himmelen alene vet det.

³⁷ Når jeg, Menneskesønnen[§], kommer igjen, skal verden være like sorgløs som på den tiden da Noah levde. ³⁸ Dagene før den store oversvømmelsen slo til, spiste, drakk og

[†] **24:30** Se Daniel 7:13. [‡] **24:34** ”Dette slekten” kan henvise enten på den generasjonen som levde samtidig med Jesus, eller den generasjonen som skulle få oppleve de tingene som han snakket om. Men Jesus bruker også uttrykket når han snakker om ”de menneskene som ikke vil tro”. Det er ikke da begrenset til en spesiell generasjon. [§] **24:37** ”Menneskesønnen” er et hebraisk ord for å si ”av mennesker”. Det var en tittel på Messias, den lovede kongen, hentet fra Daniel 7:13-14.

giftet folket seg. Alt var akkurat som vanlig, helt til den dagen da Noah gikk inn i arken.

³⁹ Ingen ante noe som helst før den voldsomme oversvømmelsen druknet alle sammen. Ja, slik kommer det også til å være når jeg, Men-neskesønnen, kommer tilbake. ⁴⁰ Da skal to menn arbeide sammen på åkeren: Den ene bli tatt med, den andre bli latt tilbake. ⁴¹ To kvinner skal male korn på den samme handkvernen: Den ene blir tatt med, den andre bli latt tilbake.

⁴² Hold dere altså våkne og beredt, for dere vet ikke hvilken dag Herren deres kommer!

⁴³ La meg bruke et eksempel: Dersom huseieren visste hvilket klokkeslett på natten tyven tenkte å komme, da ville han selvfølgelig holde seg våken og hindre ham fra å bryte seg inn. ⁴⁴ Vær beredt også dere, for jeg kommer igjen når dere minst av alt venter det.

⁴⁵ Tenk dere også et bilde av en klok og pålitelig tjener som av herren sin har fått i oppgave å passe på at de andre tjenerne får mat når de skal ha det. ⁴⁶ Lykkelig er denne tjeneren dersom herren hans kommer hjem og får se at han gjør akkurat det han skal. ⁴⁷ Jeg lover dere at en slik trofast tjener vil få ansvaret for alt herren hans eier. ⁴⁸ Men dersom det er en upålitelig tjener som sier til seg selv: 'Herren min kommer ikke på en stund ennå,' og så ⁴⁹ begynner han å mishandle de andre tjenerne, lever livets glade dager og drikker seg full sammen med andre. ⁵⁰ Da skal herren hans helt plutselig komme en dag han slett ikke venter det. ⁵¹ Herren hans skal

drepe ham og gi ham samme skjebne som dem som bare later som om de er lydige mot Gud. Der skal de gråte av angst og fortvilelse.”

25

Fortellingen om de ti brudepikene

¹ Jesus fortsatte: ”Når Gud kommer for å regjere over alle folk, skal det bli som i denne fortellingen: * Ti unge jenter som var brudepiker ved et bryllup, tok sine oljelamper og gikk ut for å møte brudgommen. ²⁻⁴ Fem av dem var kloke og tok med seg krukker med ekstra olje til lampene sine. De andre fem var uforstandige og glemte å ta med olje.

⁵ Da brudgommen drøyde med å komme, ble de trette og la seg ned for å sove. ⁶ Men ved midnatt ble de vekket av et rop: ’Brudgommen kommer! Kom ut og hils ham velkommen!’

⁷ Alle jentene skyndte seg straks opp og gjorde i stand lampene sine. ⁸ Men de fem som ikke hadde ekstra olje, tigget og ba om at de med ekstrafor syning måtte dele med dem fordi lampene deres hadde sloknet. ⁹ Da svarte de andre: ’Vi har ikke så mye olje at det rekker både til dere og oss. Gå av sted til dem som selger olje og kjøp det dere trenger!’

¹⁰ Men mens de var borte og kjøpte olje, kom brudgommen. De som var beredt, fikk da følge med ham inn til bryllupsfesten, og porten ble stengt.

* **25:1** På gresk: Da skal himmelriket ligne...

¹¹ Etter en stund kom også de fem andre tilbake og stilte seg utenfor porten og ropte: 'Herre, Herre, du må åpne for oss!'

¹² Men da ropte han tilbake: 'Gå deres vei! Jeg kjenner dere ikke!'

¹³ Hold dere derfor våkne og var beredt, for dere vet ikke hvilken dag eller time jeg kommer tilbake.

Fortellingen om de tre forvalterne

¹⁴ Når jeg kommer igjen, blir det nemlig som i denne fortellingen om en mann som reiste til utlandet: Mannen samlet tjenerne sine og ga dem i oppdrag å forvalte formuen hans mens han var borte. ¹⁵ Til den ene ga han fem sekker med mynter av gull[†], til den andre to sekker og til den tredje en sekk, alt etter som de var dyktige. Etterpå reiste han. ¹⁶ Tjeneren som hadde fått fem sekker med mynter, begynte straks å kjøpe og selge og tjente snart fem sekker til. ¹⁷ Han som hadde fått to sekker med mynter, gjorde det samme og tjente to sekker til. ¹⁸ Men den som bare hadde fått en sekk med mynter gikk og gravde et hull i jorden og gjemte pengene til herren sin for at de skulle ligge trygt forvart uten noen risiko.

¹⁹ Etter en lang tid kom herren deres tilbake fra reisen og kalte inn tjenerne. Han ba dem avlegge regnskap for det de hadde gjort med pengene. ²⁰ Den tjeneren som hadde fått fem sekker med mynter av gull, kom og ga ham ti sekker tilbake

[†] 25:15 På gresk: talenter. En talent veide omkring 34 kilo og tilsvarte flere årslønninger.

og sa: 'Herre, du ga meg fem sekker med mynter. Her har jeg tjent fem til.'

²¹ 'Bra!', sa herren hans. 'Du er en god og pålitelig tjener. Du har trofast forvaltet den summen du fikk. Derfor skal du få ansvaret for mye mer. Kom inn og del gleden med meg!'

²² Så kom den tjeneren fram som hadde fått to sekker med mynter av gull, og han rapporterte: 'Herre, du ga meg to sekker med mynter til å forvalte, og jeg har tjent to til.'

²³ 'Bra!', sa herren hans. 'Du er en god og pålitelig tjener. Du har trofast forvaltet den summen du fikk. Derfor skal du få ansvaret for mye mer. Kom inn og del gleden med meg!'

²⁴ Til sist kom den tjeneren fram som bare hadde fått en sekk med mynter, og han sa: 'Herre, jeg vet at du er en streng mann. Du høster der du ikke har sådd og samler der du ikke har plantet. ²⁵ Derfor våget jeg ikke å gi meg inn i noen forretninger. Jeg gravde bare ned pengene i jorden for ikke å ta noen risiko. Her får du dem tilbake!'

²⁶ Herren svaret ham: 'Du er en lat og udugelig tjener! Når du visste at jeg tenkte å kreve mer tilbake enn du hadde fått, ²⁷ burte du jo i det minste ha satt pengene mine inn i banken. Da hadde jeg fått renter på dem. ²⁸ Ta fra ham pengene og gi dem til tjeneren som har ti sekker med mynter. ²⁹ For den som bruker rett det han har fått, han skal få mer, og han skal leve i overflod. Men den som ansvarsløst bruker det han har fått, skal bli tatt ifra til og med det

lille han har. ³⁰ Kast den udugelige tjeneren ut i mørke utenfor. Der skal han gråte av angst og fortvilelse.’ ”

Den endelige dommen

³¹ Jesus fortsatte: ”Når jeg, Menneskesønnen[‡], kommer i kongelig makt sammen med alle mine engler, da skal jeg sette meg på tronen for å regjere. ³² Alle folk skal samle seg om meg, og jeg skal dele dem i to grupper, slik en gjeter gjør når han skiller sauene fra geitene. ³³ Sauene skal jeg plassere på min høyre side og geitene på min venstre.

³⁴ Da skal jeg, kongen, si til dem som står på min høyre side: ’Kom alle dere som min Far i himmelen har frelst for evigheten. Gå inn i den nye verden[§] som helt fra jordens skapelse av har blitt gjort i stand til dere. ³⁵ Jeg var sulten, og dere ga meg mat. Jeg var tørst, og dere ga meg vann. Jeg var en fremmed, og dere åpnet hjemmet deres for meg. ³⁶ Jeg var naken, og dere ga meg klær. Jeg var syk, og dere tok hånd om meg. Jeg var i fengsel, og dere besøkte meg.’

³⁷ Da kommer de som har fulgt Guds vilje til å stille spørsmålet: ’Herre, når så vi deg sulten og ga deg mat, eller tørst og ga deg noe å drikke? ³⁸ Når så vi deg som fremmed og var deg til hjelp, eller naken og ga deg klær? ³⁹ Når så vi deg syk eller i fengsel og besøkte deg?’

[‡] **25:31** ”Menneskesønnen” er et hebraisk ord for å si ”av mennesker”. Det var en tittel på Messias, den lovede kongen, hentet fra Daniel 7:13-14. [§] **25:34** På gresk: det rike.

⁴⁰ Kongen skal svare dem: 'Jeg forsikrer dere at når dere gjorde dette mot en av mine minste brødre og søstre*, da gjorde dere det mot meg!'

⁴¹ Etter dette skal kongen vende seg mot dem som står på hans venstre side og si: 'Gå bort fra meg alle dere som er dømt til å bli straffet. Gå bort til den evige ilden som har blitt gjort i stand til djevelen og englene hans. ⁴² Jeg var sulten, men dere ga meg ingen mat. Jeg var tørst, men dere ga meg ikke noe å drikke. ⁴³ Jeg var fremmed, men dere nektet å gi meg husrom. Jeg var naken, men dere ga meg ingen klær. Jeg var syk og i fengsel, men dere besøkte meg ikke.'

⁴⁴ Da kommer også de til å stille spørsmålet: 'Herre, har vi noen ganger sett deg sulten eller tørst, eller at du var en fremmed, eller at du var naken eller syk eller i fengsel uten at vi var deg til hjelp?'

⁴⁵ Og kongen skal svare dem: 'Jeg forsikrer dere at når dere nektet å hjelpe noen av mine minste, da nektet dere også å hjelpe meg.'

⁴⁶ Disse skal gå bort til evig straff, men de som fulgte Guds vilje, skal leve evig."

26

Planer om å drepe Jesus

¹ Da Jesus hadde avsluttet denne talen, sa han til disiplene: ² "Som dere vet, begynner

* **25:40** Den mest vanlige tolkningen er at Jesus viser til dem som tror på ham.

påskehøytiden* om to dager. Da skal jeg, Menneskesønnen†, bli utlevert og spikret fast til et kors.”

³ I mens samlet øversteprestene og folkets ledere seg i palasset til øverstepresten Kaifas ⁴ for å diskutere hvordan de i hemmelighet kunne arrestere Jesus og drepe han. ⁵ ”Men”, sa de til hverandre, ”ikke under selve påskehøytiden, for da kan det lede til oppløp og demonstrasjoner.”

En kvinne salver Jesus med kostbar olje

⁶ Jesus var en dag i Betania for å hilse på Simon, som før hadde vært spedalsk. ⁷ Mens de satt sammen og spiste, kom en kvinne bort til Jesus med en flaske kostbar olje, som hun helte over hodet hans.

⁸⁻⁹ Disiplene ble opprørt og sa: ”Hvilket sløseri med pengene! Oljen er jo verd en formue. Hun kunne heller ha solgt den og gitt pengene til de fattige!”

¹⁰ Jesus merket hva de snakket om og sa: ”Hvorfor kritiserer dere henne? Hun har gjort en god gjerning mot meg. ¹¹ De fattige kommer dere alltid til å ha iblant dere, men meg kommer dere ikke til å ha hos dere særlig lenge til. ¹² Ved å helle denne oljen over meg har hun forberedt

* **26:2** ”Påske” kommer fra hebraisk ”pésach” eller ”pasách” som betyr ”gå forbi” eller ”skåne”. Jødene sin påske feires til minne om hvordan Gud reddet dem ut av slaveriet i Egypt. Se Andre Mosebok 12:1-27. † **26:2** ”Menneskesønnen” er et hebraisk ord for å si ”av mennesker”. Det var en tittel på Messias, den lovede kongen, hentet fra Daniel 7:13-14.

begravelsen min. ¹³ Faktum er at over alt i verden der budskapet om meg blir gjort kjent, vil de også fortelle om dette som hun gjorde. På den måten vil alltid historien huske henne.”

Judas bestemmer seg for å forråde Jesus

¹⁴ Etter denne hendelsen gikk Judas Iskariot, en av Jesus sine tolv disipler, til øversteprestene ¹⁵ og spurte: ”Hvor mye vil dere betale meg dersom jeg overgir Jesus til dere?” Øversteprestene ga ham da 30 sølvmynter. ¹⁶ Fra da av søkte Judas etter en passende anledning til å forråde Jesus.

Disiplene forbereder påskemåltidet

¹⁷ På den første dagen i påkehøytiden[‡] kom disiplene og spurte Jesus: ”Hvor vil du at vi skal ordne med påskemåltidet?”

¹⁸ Jesus svarte: ”Gå inn i Jerusalem og let opp en spesiell mann og si til ham: ’Vår Mester sier: Den tiden Gud har bestemt for meg, har nå kommet. Nå vil jeg spise påskemåltidet i ditt hus sammen med disiplene mine.’ ” ¹⁹ Disiplene hans gjorde da som han hadde sagt, og ordnet med påskemåltidet der.

Jesus og disiplene spiser det siste måltidet

²⁰ Da kvelden kom, slo Jesus og disiplene hans seg ned ved bordet. ²¹ Mens de spiste, sa han: ”Jeg skal si som sannheten er: En av dere kommer til å forråde meg.”

[‡] **26:17** I grunnteksten: De usyrede brøds høytid. Jødene spiser under påskeuken bare brød som har blitt bakt uten gjær.

²² Da ble de svært bedrøvet, og en etter en spurte de: "Det er vel ikke jeg, Herre?"

²³ Han svarte: "Den som dypper sitt brød i fatet sammen med meg, han er det. § ²⁴ For jeg, Menneskesønnen*, må dø, akkurat som Gud har forutsagt i Skriften†. Men ulykken skal ramme det menneske som forråder meg. Det hadde vært bedre for den personen om han aldri var blitt født."

²⁵ Da spurte Judas, han som skulle forråde ham: "Mester, det er vel ikke meg du mener?" Jesus svarte: "Du har selv sagt det."

²⁶ Mens de spiste, tok Jesus et brød, takket Gud for det, brøt det i biter, ga det til disiplene og sa: "Ta dette og spis, for dette er kroppen min." ²⁷ Etterpå tok han et beger vin, takket Gud, ga begeret til dem og sa: "Drikk av dette alle sammen, ²⁸ for dette er blodet mitt, som bekrefter den nye pakten mellom Gud og mennesker. Mitt blod skal bli ofret slik at mange kan få tilgivelse for syndene sine. ²⁹ Jeg forsikrer dere at fra og med nå av skal jeg ikke drikke vin igjen, før den dagen min Far i himmelen regjerer, og jeg drikker den nye vinen i hans kommende verden.‡"

Jesus forutsier at Peter skal fornekte ham

§ **26:23** Se Salmenes bok 41:10. * **26:24** "Menneskesønnen" er et hebraisk ord for å si "av mennesker". Det var en tittel på Messias, den lovede kongen, hentet fra Daniel 7:13-14. † **26:24** "Skriften" for jødene er Bibelens første del, den som vi kaller Det gamle testamente. ‡ **26:29** På gresk: når jeg drikker den nye vinen med dere i min Fars rike.

³⁰ Da de til slutt hadde sunget lovsangen[§] sammen, gikk de ut til Oljeberget.

³¹ Der sa Jesus til dem: "I natt kommer dere alle til å forlate meg, for Gud sier i Skriften*:
'Jeg skal drepe gjeteren,

og sauene i flokken skal bli spredd.'†

³² Men når jeg har stått opp fra de døde, skal jeg gå foran dere til Galilea og treffe dere der."

³³ Peter innvendte og sa: "Selv om alle andre forlater deg, så skal aldri jeg gjøre det." ³⁴ Men Jesus sa til ham: "Jeg forsikrer deg, allerede før hanen rekker å gale i morgen tidlig, skal du tre ganger ha fornektet at du kjenner meg."

³⁵ Da sa Peter: "Om jeg så må dø med deg, skal jeg aldri fornekte deg!" Og alle de andre disiplene sa det samme.

Jesus ber i Getsemane

³⁶ Deretter gikk Jesus med disiplene til et sted som ble kalt Getsemane. Der sa han til dem: "Sett dere her mens jeg går et stykke bort og ber."

³⁷ Han tok bare med seg Peter og Sebedeus sine to sønner, som het Jakob og Johannes.

Jesus ble nå grepet av fortvilelse og dødsangst.

³⁸ Han sa til dem: "Jeg er nær ved å bryte sammen av fortvilelse. Bli her og våk sammen med meg." ³⁹ Så gikk han litt lengre bort, kastet seg ned på jorden og ba: "Far i himmelen, om det er mulig, så la meg slippe de lidelsene som

§ 26:30 Ved slutten av påskemåltidet sang de alltid Salmenes bok 115-118. * 26:31 "Skriften" for jødene er Bibelsens første del, den som vi kaller Det gamle testamente. † 26:31 Se Sakarja 13:7.

venter. Men la det bli som du vil, ikke som jeg vil.”

⁴⁰ Etter en tid gikk han tilbake til sine tre disipler og fant dem sovende. Da sa han til Peter: ”Klarte dere ikke å holde dere våkne en eneste time for min skyld? ⁴¹ Våk og be, så ikke fristelsene skal vinne seier over dere. Dere vil så gjerne, men menneskelig begrensning gjør det vanskelig for dere.”

⁴² Så gikk han fra dem og ba samme bønnen for andre gangen: ”Far i himmelen, dersom det er mulig, så la meg slippe lidelsene som venter, men la din vilje skje, ikke min.”

⁴³ Da han kom tilbake til disiplene, så han at de igjen hadde sovnet. Det var umulig for dem å holde øynene åpne. ⁴⁴ Han lot de derfor være, gikk bort og ba for tredje gangen med de samme ordene.

⁴⁵ Så gikk han tilbake til disiplene og sa: ”Ja, dere sover og hviler dere fortsatt. Men nå har tidspunktet kommet som Gud har bestemt at jeg, Menneskesønnen[‡], skal bli utlevert til onde mennesker. ⁴⁶ Reis dere opp, nå går vi herfra! Her kommer han som skal forråde meg.”

Jesus blir forrådt og arrestert

⁴⁷ Mens Jesus snakket, kom Judas, en av Jesu disipler, sammen med en stor flokk menn som var bevæpnet med sverd og køller. De var sendt ut av øversteprestene og folkets ledere.

[‡] **26:45** ”Menneskesønnen” er et hebraisk ord for å si ”av mennesker”. Det var en tittel på Messias, den lovede kongen, hentet fra Daniel 7:13-14.

⁴⁸ Forræderen hadde kommet overens med dem om et tegn og sagt: "Den mannen som jeg hilser med et kyss, han er det, han skal dere fange."

⁴⁹ Judas gikk rett bort til Jesus og sa: "God kveld, Mester!" og ga ham et velkomstkyss.

⁵⁰ Jesus svarte: "Min venn, gjør det du har kommet for å gjøre." Og straks stormet de andre fram og grep Jesus og holdt ham fast.

⁵¹ En av de mennene som var med Jesus, trakk da sverdet sitt og hogg øret av tjeneren til øverstepresten. ⁵² Men Jesus sa til ham: "Stikk sverdet tilbake i sliren. De som bruker vold, kommer selv til å falle som offer for vold.

⁵³ Innser du ikke at jeg kunne be min Far i himmelen om å sende mer enn tolv armeer med engler for å beskytte oss, og han ville straks gjøre det? ⁵⁴ Men hvordan skulle det som Gud har forutsagt i Skriften§ da kunne bli virkelighet? Han har jo sagt at alt dette må skje."

⁵⁵ Så vendte Jesus seg til flokken og sa: "Er jeg en så farlig forbryter at dere er tvunget til å bevæpne dere med sverd og køller for å fange meg? Hvorfor arresterte dere meg ikke på tempelplassen? Hver dag satt jeg der og underviste uten at dere grep meg. ⁵⁶ Men alt dette har skjedd for at det som Gud har forutsagt i skriftene til profetene,* skal bli virkelighet.†"

I samme øyeblikket løp alle disiplene fra ham og flyktet.

§ 26:54 "Skriften" for jødene er Bibelens første del, den som vi kaller Det gamle testamente. * 26:56 Profetenes skrifter finnes i Bibelens første del, den som vi kaller Det gamle testamente.

† 26:56 Se Sakarja 13:7.

Jesus blir forhørt av Det jødiske rådet

⁵⁷⁻⁵⁸ De som hadde arrestert Jesus, førte ham nå til øverstepresten Kaifas sitt palass. Der hadde de skriftlærde[‡] og folkets ledere samlet seg. Peter fulgte etter på avstand og klarte å ta seg helt inn på gårdsplassen. Han slo seg ned sammen med tjenerne for å se hva som skjedde med Jesus.

⁵⁹ Inne i huset forsøkte øversteprestene og hele Det jødiske rådet[§] å finne falske vitneforklaringer som kunne felle Jesus og holde som bevis for å få ham dømt til døden.⁶⁰⁻⁶¹ Til tross for at det var det mange som var villige til å vitne falskt, kunne de ikke finne noe å anklage ham for.

Til slutt presterte to menn å fortelle: "Vi har hørt denne mannen si: 'Jeg kan rive ned Guds tempel og bygge det opp igjen på tre dager.'"

⁶² Da reiste øverstepresten seg og sa til Jesus: "Vil du ikke svare? Har du sagt dette eller ikke?"

⁶³ Men Jesus tidde.

Da sa øverstepresten: "Innfor den levende Gud krever jeg at du snakker ut med oss om du er Messias, den lovede kongen, Guds sønn."

⁶⁴ Jesus svarte: "Det er du selv som kaller meg dette. Men jeg forsikrer dere at etter dette skal

[‡] **26:57-58** Fariseerne var eksperter på loven, som er et annet navn for hele den jødiske Skriften, det vil si Bibelens første del, den som vi kaller Det gamle testamente. [§] **26:59** Det jødiske rådet hadde omkring 70 medlemmer, og besto av alle de religiøse og politiske lederne i Israel. Rådet fungerte under den romerske okkupasjonen som domstol, men hadde også rett til å bestemme i enkelte politiske spørsmål.

dere få se meg, Menneskesønnen*, sitte på Guds høyre side og regjere, og dere skal få se meg komme på himmelens skyer.†”

⁶⁵ Da slet øverstepresten i stykker klærne sine og ropte: ”Han har spottet Gud! Vi trenger ingen flere vitner. Dere har selv hørt ham spotte.

⁶⁶ Hvilken dom skal han få?”

De ropte tilbake: ”Han må dø!”

⁶⁷ De begynte å spytte Jesus i ansiktet og slo ham med knyttede never. Noen ga ham også ørefiker og sa: ⁶⁸ ”Du som er Messias, den lovede kongen, vis nå at du er en profet. Avslør med Guds hjelp hvem av oss som slo deg.”

Peter fornekter at han kjenner Jesus

⁶⁹ Mens alt dette pågikk, satt Peter ute på gårdsplassen. En tjenestejente kom da bort til han og sa: ”Du var vel også sammen med denne Jesus fra Galilea!” ⁷⁰ Peter protesterte for alle og sa: ”Jeg vet ikke en gang hva du prater om.”

⁷¹ Så gikk han ut i porten. Der fikk en annen tjenestejente øye på han. ”Denne mannen var sammen med Jesus fra Nasaret”, sa hun til dem som sto rundt dem. ⁷² Peter nektet igjen, ja, han til og med bannet og sa: ”Jeg kjenner ikke denne mannen.”

⁷³ Etter en stund kom noen bort til ham og sa: ”Vi vet at du er en av disiplene. Det kan

* **26:64** ”Menneskesønnen” er et hebraisk ord for å si ”av mennesker”. Det var en tittel på Messias, den lovede kongen, hentet fra Daniel 7:13-14. † **26:64** Se Salmenes bok 110:1 og Daniel 7:13. Den som sitter på Guds høyre side deler hans makt og regjerer sammen med ham.

vi høre på dialekten din, du må jo komme fra Galilea.” ⁷⁴ Peter bannet igjen og forsikret dyrt og hellig: ”Jeg kjenner ikke denne mannen.” I samme øyeblikk gol hanen.

⁷⁵ Plutselig kom Peter til å huske på det Jesus hadde sagt: ”Før hanen galer har du fornektet meg tre ganger.” Og han gikk ut og gråt i bitter fortvilelse.

27

Det jødiske rådet vil dømme Jesus til døden

¹ Tidlig neste morgen samlet alle øversteprestene og folkets ledere seg igjen. De bestemte at de ville forsøke å få Jesus henrettet.

² De bandt Jesus, førte han bort og overlot ham til Pilatus, som var romersk landshøvding.*

Judas tar sitt eget liv

³ Da Judas, han som hadde forrådt Jesus, så at de hadde dømt ham til døden, angret han på det han hadde gjort. Han gikk tilbake til øversteprestene og folkets ledere med de 30 sølvmyntene og sa: ⁴ ”Jeg har syndet, for jeg har forrådt et uskyldig menneske.”

”Jaha, og hva har det med oss å gjøre?” svarte de. ”Det er vel ditt problem.”

⁵ Da kastet Judas pengene på gulvet i templet og gikk bort og hengt seg. ⁶ Men øversteprestene samlet sammen pengene og sa: ”Vi kan ikke legge dem i offerkisten, etter som

* **27:2** Det jødiske rådet hadde ikke rett å fullbyrde dødsstraff, men måtte overlevere denne type rettssaker til de romerske myndighetene.

Moseloven[†] forbyr oss å ta imot penger som er betalt for et mord.” ⁷ Etter en lang diskusjon bestemte de seg i stedet for å kjøpe åkeren til en pottemaker, som etter dette er blitt brukt som gravplass for fremmede som dør under opphold i Jerusalem. ⁸ Det er derfor denne åkeren fortsatt blir kalt ”Blodåkeren”. ⁹ Og gjennom dette ble det til virkelighet som Gud hadde forutsagt ved profeten Jeremia: ”De tok de 30 sølvmyntene, den prisen som han ble verdsatt til av Israels folk, ¹⁰ og kjøpte åkeren av en pottemaker, slik som Herren ga meg befaling om.”[‡]

Jesus blir forhørt av Pilatus

¹¹ Jesus ble nå stilt fram for Pilatus, den romerske landshøvdingen. Og Pilatus spurte ham: ”Er du jødenes konge?”

Jesus svarte: ”Det er du selv som kaller meg dette.”

¹² Men da øversteprestene og folkets ledere begynte å anklage ham, sto Jesus helt taus.

¹³ ”Hører du ikke det de anklager deg for?” undret Pilatus.

¹⁴ Men til stor forbauselse for landshøvdingen svarte ikke Jesus på et eneste spørsmål.

Pilatus dømmer Jesus til døden

[†] **27:6** Moseloven, eller den jødiske loven, finnes skrevet ned i Første til Femte Mosebok. [‡] **27:10** Sitatet er en blanding av Sakarja 11:12-13 og flere steder i Jeremia, blant annet 19:1-13 og 32:6-9.

15 Ved påskehøytiden[§] brukte alltid landshøvdingen å frigi en fange, hvem som helst som jødene ville ha fri. 16 Nettopp nå satt det en virkelig beryktet forbryter i fengslet. Han het Barabbas*. 17 Da folket samlet seg utenfor huset til Pilatus denne morgenen, spurte han dem: "Hvem skal jeg slippe fri, Barabbas, eller Jesus som blir kalt Messias, den lovede kongen?" 18 Pilatus visste nemlig inderlig vel at de religiøse lederne bare hadde overlatt Jesus til ham fordi de var misunnelige på ham.

19 Mens Pilatus satt på dommersetet, fikk han en beskjed fra kona si, som advarte ham: "La denne uskyldige mannen være i fred, for jeg har hatt noen fryktelige mareritt i natt for hans skyld."

20 Men øversteprestene og folkets ledere hadde overtalt folket til å kreve at Barabbas skulle bli satt fri og at Jesus skulle bli drept. 21 Da Pilatus for andre gangen spurte: "Hvem av disse to skal jeg slippe fri?" ropte folket: "Barabbas!"

22 "Hva skal jeg da gjøre med Jesus som blir kalt Messias?" undret Pilatus.

"Få han spikret fast på et kors!" skrek de.

23 "Men hva ondt har han gjort?" spurte Pilatus.

Da ropte de enda høyere: "Få ham spikret fast på et kors!"

§ 27:15 "Påske" kommer fra hebraisk "pésach" eller "pasách" som betyr "gå forbi" eller "skåne". Jødene sin påske feires til minne om hvordan Gud reddet de ut av slaveriet i Egypt. Se Andre Mosebok 12:1-27. * 27:16 Andre håndskrifter har: Jesus Barabbas. Også i v.17.

²⁴ Da Pilatus til slutt innså at ingenting hjalp, og at folket når som helst kunne sette i gang et oppløp, ba han om et fat med vann. Så vasket han hendene sine i påsyn av folkemassen og sa: "Jeg er uskyldig i denne mannens død. Ansvaret er deres!"

²⁵ Folket skrek tilbake: "Vi og våre barn tar på oss ansvaret!"[†]

²⁶ Da ga Pilatus etter og løslot Barabbas, men Jesus lot han piske og overlot ham etterpå til soldatene sine for at de skulle føre ham bort og spikre ham fast på korset.

De romerske soldatene håner Jesus

²⁷ De romerske soldatene førte først Jesus til huset der landshøvdingen holdt til. Hele vaktstyrken ble kalt sammen. ²⁸ De tok klærne av Jesus, satte på ham en rød[‡] soldatkappe. ²⁹ Så laget de en krone av torner som de presset fast rundt hodet hans, og stakk en stav, som skulle forestille et kongespir, i høyre hånden hans og falt på kne og hånte han. "Leve jødernes konge!" ropte de. ³⁰ De spyttet på ham og tok staven og slo ham i hodet.

³¹ Da de til slutt hadde blitt lei av å håne ham, tok de kappen av ham og kledde ham i hans egne klær og førte ham bort for å spikre ham fast på korset.

Jesus blir spikret fast på korset

[†] **27:25** På gresk: La hans blod komme over oss og våre barn!

[‡] **27:28** Den røde fargen var et symbol for kongelig makt.

³² På veien til stedet der henrettelsen skulle skje, støtte soldatene på en mann fra Kyréne§, som het Simon. Han tvang de til å bære korset til Jesus. ³³ Da de kom ut til stedet som ble kalt for Golgata, som betyr Hodeskallen, ³⁴ ga soldatene vin som var blandet med galle til Jesus.* Men da han merket hva det var ville han ikke drikke det.

³⁵ Da de hadde spikret Jesus fast på korset, delte de klærne hans mellom seg ved loddtrekning. ³⁶ Etterpå satte de seg ned for å holde vakt over ham. ³⁷ Over hodet til Jesus hadde de satt opp en plakatt for å vise hva han ble anklaget for, og teksten lød: "Dette er Jesus, jødernes konge".

³⁸ Sammen med Jesus ble også to forbrytere spikret faste på hvert sitt kors, en på hver side av han. ³⁹ De som gikk forbi stedet der henrettelsen skjedde, hånte Jesus, ristet på hodet og sa: ⁴⁰ "Var det ikke du som skulle rive ned templet og bygge det opp igjen på tre dager? Dersom du er Guds sønn, da hjelp deg selv og stig ned fra korset!"

⁴¹ Øversteprestene, de skriftlærde† og folkets ledere moret seg på hans bekostning. ⁴² "Han var god til å hjelpe andre", sa de, "men seg selv kan han ikke hjelpe! Skulle han liksom være Israels konge? Ja, dersom han stiger ned fra korset, da skal vi tro på ham! ⁴³ Han stoler på Gud. Nå

§ 27:32 Kyréne var en by i Libya. * 27:34 Vin blandet med galle var et narkotisk bedøvelsesmiddel som de ga til de som ble spikret fast på korset. † 27:41 Fariseerne var eksperter på loven, som er et annet navn for hele den jødiske Skriften, det vil si Bibelens første del, den som vi kaller Det gamle testamente.

får Gud frelse ham og bevise at han elsker ham.‡ Han har jo sagt at han er Guds sønn.”

⁴⁴ På samme måten ble han hånet av de to forbryterne som hadde blitt spikret fast på hvert sitt kors sammen med ham.

Jesus dør på korset

⁴⁵ Da klokka var tolv, ble det plutselig mørkt over hele landet, og mørket varte helt fram til klokka tre. ⁴⁶ Da klokka var omkring tre, ropte Jesus med kraftig stemme: ”Eli, Eli, lema sabaktani?”, det betyr: ”Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg?”§

⁴⁷ Noen av dem som sto der misforsto ham og trodde at han ropte på Elia*. ⁴⁸ En av dem sprang raskt fram og fylte en svamp med sur vin, satte den på en pinne og holdt den opp så han kunne drikke. ⁴⁹ Men de andre sa: ”La ham være, så får vi se om Elia kommer og redder han.”

⁵⁰ Men Jesus ropte på nytt med kraftig stemme og sluttet å puste. ⁵¹ Samtidig revnet forhenget som hang foran Det aller helligste† rommet i templet, i to deler fra toppen og helt ned. Jorden ristet, og fjellgrunnen slo sprekker slik at ⁵² gravene åpnet seg, og mange døde menn og kvinner som tilhørte Gud, ble levende igjen.

‡ 27:43 Se Salmenes bok 22:9. § 27:46 Jesus siterer Salmenes bok 22:2 på sitt morsmål, arameisk. *

* 27:47 Elia var en profet som bar fram Guds budskap, og som i stedet for å dø ble ført rett opp til Gud. Se Andre Kongebok 2:1-11. † 27:51 Et rom lengst inn i templet, stedet for Guds nærvær. Den eneste som fikk gå inn der, var øverstepresten, når han en gang i året ofret blod for at folket skulle få syndene sine tilgitt.

⁵³ De dro fra sine graver, og da Jesus hadde stått opp fra de døde, gikk de inn i Guds by, Jerusalem, og viste seg for mange.

⁵⁴ Den romerske offiseren og soldatene som holdt vakt, ble fryktelig redde da de så jord-skjelvet og alt som skjedde. De ropte: "Denne mannen var virkelig Guds sønn."

⁵⁵ Noen kvinner sto et lite stykke borte fra stedet der henrettelsen fant sted, og så alt som skjedde. Det var de kvinnene som hadde fulgt Jesus fra Galilea for å hjelpe ham. ⁵⁶ Blant dem var Maria Magdalena og Maria som var mor til Jakob og Josef, og moren til Sebedeus sine sønner, som het Jakob og Johannes.

Jesus blir lagt i graven

⁵⁷ På kvelden kom Josef, en rik mann fra Arimatea, som også hadde blitt en disippel av Jesus. ⁵⁸ Han gikk til Pilatus og ba om å få ta hånd om kroppen til Jesus. Pilatus ga befaling om at den skulle bli overlatt til ham. ⁵⁹ Josef tok kroppen, svøpte den i rent lintøy ⁶⁰ og la den i en grav, som han nylig hadde fått hogget ut i fjellet til seg selv. Så rullet han en stor stein foran inngangen til graven og dro fra stedet. ⁶¹ Både Maria Magdalena, og den andre Maria, ble værende igjen og satt i nærheten av graven.

Vakter blir plassert ved graven

62 Neste dag, som var hviledagen[‡], kom øversteprestene og fariseerne[§] til Pilatus⁶³ og sa: "Vi har kommet i tanker om at denne løgneren en gang sa at han skulle bli levende igjen etter tre* dager.⁶⁴ Gi derfor befaling om at graven blir bevoktet i tre dager, slik at disiplene ikke kommer og stjeler kroppen og etterpå sier til alle at han har stått opp fra de døde. For da vil vi få et enda større problem å hankses med."

65 Pilatus svarte: "Jeg skal gi dere vakter. Så kan dere bevokte graven så godt dere kan."

66 De gikk av sted og forseglet graven og plasserte vakter for å beskytte den fra inngrep utenfra.

28

Jesus står opp fra de døde

¹ Tidlig på søndagsmorgenen, dagen etter hviledagen, gikk Maria Magdalena og den andre Maria ut i morgendemringen for å passe på graven.

² Da ble det plutselig et voldsom jordskjelv, for en Herrens engel steg ned fra himmelen og rullet bort steinen og satte seg på den. ³ Ansiktet hans lyste som lyet, og klærne hans var hvite

[‡] 27:62 På gresk: dagen etter forberedelsesdagen. Det var jødernes hviledag, den sjuende dagen i deres uke, altså lørdagen.

[§] 27:62 Fariseerne var et religiøst parti blant jødene. * 27:63 I det greske språket, og på mange andre språk, regner de den dagen noe skjer, som dag nummer en. Jesus døde på en fredag og sto opp på søndagen.

som snø. ⁴ Da vaktene fikk se ham, ble de så vettskremte at de falt til jorden og lå som døde.

⁵ Men engelen snakket til kvinnene og sa: "Vær ikke redde! Jeg vet at dere leter etter Jesus, han som ble henrettet på et kors. ⁶ Men han er ikke her. Han har blitt levende igjen, akkurat som han sa. Kom og se der kroppen hans lå. ⁷ Skynd dere å fortelle til disiplene at han har stått opp fra de døde, og at han går i forveien for dem til Galilea for å treffe dem der. Dette er budskapet mitt."

Jesus viser seg for noen kvinner

⁸ Kvinnene dro straks fra graven. De var forskremte, men samtidig glade og sprang for å fortelle disiplene det engelen hadde sagt. ⁹ Da kom plutselig Jesus mot dem og hilste på dem. De gikk fram til ham og grep om føttene hans og tilba ham.

¹⁰ Jesus sa til dem: "Vær ikke redde! Gå og si til brødrene mine at de skal gi seg på vei til Galilea. Der skal de få se meg."

Vaktene ved graven blir bestukket

¹¹ Mens kvinnene var på vei fra graven, sprang noen av de vaktene som hadde stått der, til øversteprestene og fortalte det som hadde skjedd. ¹² Øversteprestene diskuterte da saken med folkets ledere og ga vaktene en stor sum penger ¹³ og sa: "Si at disiplene til Jesus kom midt på natten og stjal kroppen mens dere sov. ¹⁴ Dersom landshøvdingen får høre om det, skal vi ordne opp med ham. Dere trenger ikke å bekymre dere."

¹⁵ Soldatene tok derfor pengene og gjorde som det ble sagt til dem. Snart spredde dette ryktet seg blant jødene, som tror på det den dag i dag.

Jesus befaler disiplene å spre budskapet til hele verden

¹⁶ De elleve disiplene gikk nå til det fjellet i Galilea der Jesus hadde sagt at de skulle treffe ham igjen. ¹⁷ Da de fikk øye på ham, tilba de ham, men noen tvilte fortsatt.

¹⁸ Da gikk Jesus bort til dem og sa: "Jeg har fått all makt i himmelen og på jorden. ¹⁹ Gå derfor ut til alle folk og gjør dem til mine disipler. Døp dem til fellesskap med Far i himmelen, Sønnen og Guds Hellige Ånd. ²⁰ Lær dem å leve på den måten jeg har underviste dere om. Og husk på at jeg alltid er med dere, helt til tidenes slutt."

Biblica® Open En Levende Bok: Det Nye Testamentet
The Holy Bible in Norwegian Bokmål: Biblica® Open En Levende Bok: Det Nye Testamentet

copyright © 2005 Biblica, Inc.

Language: Norsk: Bokmål (Norwegian)

Contributor: Biblica, Inc.

Biblica® Open En Levende Bok: Det Nye Testamentet™

Biblica® Open Norwegian Living New Testament™

Copyright © 1978, 1988, 2005 by Biblica, Inc.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this license, visit <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® is a trademark registered by Biblica, Inc., and use of the Biblica® trademark requires the written permission of Biblica, Inc. Under the terms of the CC BY-SA license, you may copy and redistribute this unmodified work as long as you keep the Biblica® trademark intact. If you modify a copy or translate this work, thereby creating a derivative work, you must remove the Biblica® trademark. On the derivative work, you must indicate what changes you have made and attribute the work as follows: “The original work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com and open.bible.”

Notice of copyright must appear on the title or copyright page of the work as follows:

Biblica® Open En Levende Bok: Det Nye Testamentet™

Biblica® Open Norwegian Living New Testament™

Copyright © 1978, 1988, 2005 by Biblica, Inc.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).

If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this work, please contact us at <https://open.bible/contact-us>.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2023-04-14

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 Apr 2023 from source files dated 14 Apr 2023

0b077d0f-c401-5e62-a271-25c6e0777d0b